

yhteensä 958,141 markaksi 10 penniksi, ja jakaantuivat ne seuraavalla tavalla: hallinto 66,650 markkaa, vuokrat 26,500 markkaa, kaasun valmistuskustannukset 558,700 markkaa, kustannukset sivutuotteista 19,550 markkaa, katuvalaistus 58,200 markkaa, yksityinen kaasunkulutus 29,000 markkaa, korjaus ja kunnossapito 37,500 markkaa, korot ja vakuutusmaksut 25,000 markkaa, pääputkiverkon laajennus 62,441 markkaa 10 penniä, uusien lyhtyjen asettaminen 9,600 markkaa sekä haarajohdot, kalusto y. m. 65,000 markkaa. Lainavaroilla olisi sen lisäksi suoritettava kustannukset uuden kaasutehtaan perustamisesta, lasketut 2,900,000 markaksi, sekä uudesta kehäjohdosta, lasketut 494,000 markaksi. Tulot Kaasulaitoksesta laskettiin 1,158,141 markaksi 10 penniksi, joten, lukuun ottamatta lainavaroilla suoritettavia eriä, 200,000 markan suuruinen nettosäästö laskettiin kaupungin yleisen budgetin hyväksi. Vastaavat luvut vuoden 1908 budgetissa olivat: menot 957,650 markkaa, tulot 1,037,000 markkaa, nettosäästö 79,350 markkaa.

Kaupungin katujen, rantalaiturien ja tavaravajojen valaisemista varten kaasulla, petrolilla ja sähkövalolla otettiin vuoden 1909 menosääntöön yhteensä 270,325 markan suuruinen määräraha; vuoden 1908 budgetissa se oli 257,850 markkaa.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehet.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehinä toimivat¹⁾ vuoden kuluessa professori Gösta Grotenfelt ja rakennusmestari A. N. Nyberg sekä näiden varamiehinä arkkitehti M. Schjerfbeck ja rakennusmestari G. F. Willandt.

B. Kaupungin irtaimistoa, rahatointa ja hallintolaitoksia koskevat asiat.

Kertomus kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä vuodelta 1907.

Kaupunginvaltuustolle Rahatoimikamari lähetti²⁾ Rahatoimikonttorin laatimat ja sen toimesta painatetut asiakirjat³⁾, jotka koskivat Helsingin kaupungin tilejä ja tilinpäätöstä vuodelta 1907, ja oli tämä tilinpäätös yhteenvetona seuraava:

Tuloja:

Varattu säästö vuodelta 1906	Smk	600,000: —
Tuloja rahasäännön mukaan	„	7,529,151: 17
„ rahasäännön lisäksi	„	1,285,295: 31
Säästöä määrärahoista	„	120,260: 25
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>9,534,706: 73</u>

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. tammik., 6 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 1 §. — ³⁾ Valt. pain. asiak. n:o 10. —

Menoja:

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	8,129,151: 17
Määrärahoja ylitetty	„	903,918: 33
Vajausta lasketuissa tuloissa	„	47,470: 12
	Smk	9,080,539: 62

Vuoden tulos, ylijäämä	„	454,167: 11
	Yhteensä Smk	9,534,706: 73

Mainittu ylijäämä	Smk	454,167: 11
lisättyinä käyttämättömällä säästöllä vuodelta 1906	„	643,981: 55
antaa säästöä vuodeksi 1908	Smk	1,098,148: 66

Sittenkun lahjoitusrahastojen tilit vuodelta 1907 oli päätetty lähetti Rahatoimikonttori Rahatoimikamarin välityksellä Kaupunginvaltuustolle painetun tilityksen rahastojen hoidosta, joka tiedoksi merkittiin¹⁾. Lahjoitusrahastojen hoito.

Maistraatin toimesta Kaupunginvaltuustolle lähetetty kertomus kaupungin tilien tarkastuksesta²⁾ osotti, että tarkastajat olivat huomanneet, että menosääntöön otettuja määrärahoja oli ylitetty useissa tapauksissa jotensakin suurilla määrillä. Niinpä oli ylitys pääluokan Terveyden- ja sairaanhoito kohdalla 65,077 markkaa 8 penniä, josta Marian sairaalan osalle tuli 56,602 markkaa 12 penniä. Vaikka tämän tosiasian osittain selittivät melkoisesti lisääntynyt potilasmäärä kulkutautisena vuonna 1907 ja kohonneet elintarpeiden hinnat, näytti kuitenkin tarkastajista, yksityiskohtaisesti tutkittuaan mainitun sairaalan ja etenkin sen talousosaston tilejä, joihin nähden ylitys nousi 36,881 markkaan 67 penniin, että suurempi yhtäpitävyisyys määrärahojen ja todellisten kustannusten välillä olisi pitänyt olla saavutettavissa. Kaupungin 1907 vuoden tilien tarkastus.

Kaupungin yleisiin töihin nähden, jotka olivat vaatineet 147,103 markan 74 pennin suuruisen lisäkustannuksen sen yli, mitä menosäännössä oli laskettu, valittivat tarkastajat, että Rakennuskonttorin vuosikertomus ilmestyi liian myöhään voidakseen joutua tarkastajien käsiin, jotka erityisesti olivat kiinnittäneet huomionsa melkoisesti lisääntyneisiin satamien ja puhtaanapitolaitoksen menoihin, lisäyksen syyn kuitenkaan käymättä selville tarkastajille esitetyistä tileistä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 21 §. — ²⁾ Valt. pain. asiak. n:o 20.

Yhteensä oli menoja ollut 783,658 markkaa 8 penniä enemmän kuin mitä menosäännössä oli laskettu, ja oli tämä lisäys 9.6 % koko menosäännöstä; edellisenä vuonna oli ylitys ollut noin 4 %.

Todelliset tulot olivat yhteensä olleet 1,237,825 markkaa 19 penniä laskettuja suuremmat.

Mielihyvällä huomauttivat tarkastajat, että Kaasulaitoksen kiinteiden tilien ja kalustojen poistot, päinvastoin kuin edellisinä vuosina, nousivat melkoisiin määriin ja että pääomatilin erotussumma myös oli käytetty erinäisten kiinteistöjen arvon alentamiseen.

Niistä ennakkomaksuista, joita eräät hallintolaitokset Rahatoimikamarin antamasta määräyksestä olivat kantaneet Rahatoimikonttorista ja joista välistä melkoisia määriä oli jäännöksenä tileissä kuukaudesta toiseen, lausuiivat tarkastajat toivomuksena, että asianomaiset eivät tarpeettomasti tilaisi suurempia eriä kuin kuukaudeksi olisi tarpeellista.

Yllä mainittua kertomusta kaupungin tilinpäätöksestä ynnä tilintarkastuskertomusta esiteltäessä ¹⁾ päätti Kaupunginvaltuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myöntää Rahatoimikamarille ja kaupungin muille hallitseville lautakunnille ja hallituksille tilinpäästön heidän asianomaisesta toiminnastaan ja hallinnostaan vuonna 1907.

Tilinpäästö Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle.

Kokouksessa huhtikuun 14 päivänä esiteltiin Maistraatin, kirjelmän ohella maaliskuun 24 päivältä Kaupunginvaltuustolle lähettämä Helsingin Anniskeluosakeyhtiön hallituksen kertomus osakeyhtiön toiminnasta vuonna 1907 ynnä tarkastajain siitä antamat lausunnot, ja päätti ²⁾ Valtuusto, jolla ei ollut mitään muistuttamista hallituksen toimittamaa kustannusten jakoa vastaan yhtiön liikkeen eri haarojen kesken, myöntää Anniskeluosakeyhtiön hallitukselle täyden tilinpäästön sen toiminnasta vuonna 1907.

Muutettu menosääntö Raastuvanoikeudelle ja Maistraatille.

Kirjelmässään tammikuun 8 päivältä ilmoitti ³⁾ Maistraatti, että K. Senaatti marraskuun 12 päivänä 1907 oli vahvistanut Kaupunginvaltuuston ehdotuksen ⁴⁾ muutetuksi menosäännöksi Raastuvanoikeudelle ja Maistraatille.

Lisäpalkkio v. t. oikeuspormestarille.

Yhteisen Raastuvanoikeuden ehdotuksesta päätti ⁵⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää oikeusneuvosmies Arvid Nybergille, jonka K. Turun Hovioikeus helmikuun 12 päivänä oli määrännyt hoitamaan avonaista kaupungin oikeuspormestarin virkaa, kunnes virka jälleen täytettäisiin, palkkaussääntöön otetun 5,000 markan suuruisen vuotuisen palkkion lisäksi lisäpalkkiona kolmannen osan siitä 7,000 markkaan nousevasta pal-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 11 §. — ⁴⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. 93 ja ss. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 23 §.

kasta, mikä viran ollessa avoimena tulisi menemään Siviiliviraston Leski- ja orpokassan hyväksi.

Kirjelmässään huhtikuun 4 päivältä oli Maistraatti ilmoittanut, että K. Turun Hovioikeus 24 päivänä edellistä maaliskuuta oli määrännyt oikeusneuvosmies A. V. Lindbergin, joka kunnallisormestari E. Öhmanin kuoltua 15 päivänä viimemainittua kuuta oli Maistraatin varapuheenjohtajana ottanut toimittaakseen kunnallisormestarinvirkaan kuuluvat tehtävät, toistaiseksi ja kunnes virka jälleen täytettäisiin, hoitamaan sanottua virkaa, ynnä myöskin että Maistraatti oli määrännyt kunnallineuvosmies Johannes von Haartmanin ja varatuomari Hannes Snellmanin 16 päivältä mainittua maaliskuuta hoitamaan, edellisen oikeusneuvosmiehen virkaa ja jälkimäisen kunnallisneuvosmiehen virkaa Maistraatissa. Samalla oli Maistraatti siihen katsoen, että pormestari Öhman ennen kuolemaansa oli nostanut koko palkan maaliskuulta, sekä koska virkaan kuuluva palkka huhtikuusta alkaen menisi vakanssisäästönä Siviiliviraston Leski- ja orpokassaan, anonut, että tarvittava lisämääräraha pormestarinviran hoitoa varten sen ollessa avoimena osotettaisiin.

Avoimen kunnallisormestarinviran hoito.

Asian esittelyssä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto, että varatuomari Snellmanille, joka kuitenkin vapautettiin velvollisuudesta ottaa osaa virkaan kuuluvien katselmustoimien suorittamiseen, joista sen sijaan huolehtisi kunnallisneuvosmies von Knorring, määrättäisiin maksettavaksi sijaispalkkiota 200 markkaa kuukaudessa, että kunnallisneuvosmies von Haartmanin oman palkkansa lisäksi saisi kantaa Maistraatin oikeusneuvosmiehelle taatun kuukautisen 400 markan suuruisen sivusaatavan, ollen velvoitettu kustantamaan toimituskirjelmän puhtaaksikirjoituksen, sekä että oikeusneuvosmies Lindberg saisi kantaa paitsi omaa 7,000 markan suuruisia vuotuista palkkaansa, kunnallisormestarille tulevan palkkion 5,000 markan mukaan vuodessa, mikä palkkausjärjestys olisi noudatettavana huhtikuun 1 päivästä siihen asti, kunnes kunnallisormestarinvirka jälleen täytettäisiin. Koska kuitenkin kunnallisormestarille tuleva palkka oli maksettu koko maaliskuulta, myönnettiin oikeusneuvosmies Lindbergille 208 markan 33 pennin suuruisen määräraha maaliskuun jälkipuoliskolta, minkä ohella kunnallisneuvosmies von Haartman ja varatuomari Snellman viimemainitulta ajalta saisivat nauttia edellinen 200 markkaa ja jälkimäinen 100 markkaa, jotka palkkiot suoritettaisiin Valtuuston käyttövaroista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 14 §.

Määräraha Raastuvanoikeuden viidettä osastoa varten vuonna 1909.

Yhteisen Raastuvanoikeuden esityksestä ¹⁾ Kaupunginvaltuusto Raastuvanoikeuden väliaikaisen viidennen osaston edelleen ylläpitoa varten ottaa vuoden 1909 menosääntöön 19,800 markan suuruisen määrärahan käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Palkkio puheenjohtajalle	Smk	1,000: —
„ tämän sijaiselle	„	3,000: —
„ varapuheenjohtajalle	„	3,000: —
„ kahdelle ylim. neuvosmiehelle à 4,000 markkaa	„	8,000: —
„ ylim. kaupunginviskaalille	„	3,000: —
„ yhdelle kaupunginpalvelijalle	„	1,800: —
	<u>Yhteensä</u>	<u>Smk 19,800: —</u>

Määräraha virkaatekevän oikeusneuvosmiehen palkkaamista varten Raastuvanoikeudessa.

Yhteisen Raastuvanoikeuden esityksestä ²⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää 250 markan suuruisen määrärahan kuukaudessa marraskuun 1 päivästä alkaen suoritettavaksi Valtuuston käyttövaroista sijaisen palkkaamista varten oikeusneuvosmies J. E. Loon nimittämisen johdosta oikeuspormestariksi avoimeksi tulleeseen yhden nuoremman oikeusneuvosmiehenvirkaan Raastuvanoikeudessa, kunnes sanottu virka jälleen täytettäisiin ja sen haltija siihen astuisi.

Määräraha kesälomaa varten kaupunginpalvelijoille.

Sen ohella oli yhteinen Raastuvanoikeus valmistaakseen kuukauden kesäloman Raastuvanoikeuden neljässä vakinaisessa osastossa toimiville kaupunginpalvelijoille anonut 800 markan suuruisia määrärahaa, 100 markkaa laskettuna kutakin palvelijaa kohti. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ³⁾ Valtuusto, valmistaakseen kahden viikon loman seuraavana vuonna kullekin Raastuvanoikeuden neljässä vakinaisessa osastossa toimivista kahdeksasta kaupunginpalvelijasta myöntää yhteensä 400 markan suuruisen määrärahan otettavaksi vuoden 1909 menosääntöön.

Avaramman tilan varaaminen kaupungin virastoille.

Kirjelmässään marraskuun 30 päivältä 1907 oli Maistraatti, huomauttaen että Maistraatille ja sen alaisille virkamiehille Raatihuoneessa oli aivan riittämättömästi tilaa, esittänyt että avaramman tilan saamiseksi kaupungin virastoille erinäisiä muutoksia tehtäisiin Maistraatin, Raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston, Rahatoimikamarin ja Rakennuskonttorin hallussa oleviin huoneistoihin. Tämän johdosta oli Kaupunginvaltuusto vahvistaessaan budgetin vuodeksi 1908 menosääntöön ottanut 8,000 markan suuruisen määrärahan yllä mainittua tarkoitusta varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 13 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 30 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 31 §.

Asian lopullisessa esittelystä päätti ¹⁾ Valtuusto asian käsittelyä varten asetetun valiokunnan ehdotuksen mukaisesti toimituttaa eräitä muutos- ja korjaustöitä, joiden kustannusten laskettiin nousevan: Maistraatin huoneistossa noin 3,000 markkaan, Rahatoimikamarin huoneistossa noin 2,500 markkaan ja kaupungin vuokraamassa talossa n:o 16 Aleksanterinkadun varrella noin 2,500 markkaan.

Kirjelmässään toukokuun 29 päivältä ilmoitti Rahatoimikamari, että eräät Rahatoimikonttorissa palvelevat virkamiehet kaupungin kasvamisen johdosta lisääntyneiden Rahatoimikonttorin töiden samoin kuin elinkustannusten suuren kallistumisen tähden olivat anoneet, että heille palkkauslainsäätön mukaan tulevien palkkojen järjestely toimitettaisiin, ynnä myöskin, että kaupunginkamreeri sen yhteydessä oli esittänyt, että myös Rahatoimikonttorissa palvelevien ylimääräisten apulaisten palkkaedut parannettaisiin ja heidän toimensa järjestettäisiin vakinaisemmalle kannalle sekä että samoin Rahatoimikonttorin vahtimestarien palkkiota jonkin verran korotettaisiin; ja jätti Rahatoimikamari tämän johdosta Kaupunginvaltuustolle laatimansa ehdotuksen ²⁾ uudeksi Rahatoimikonttorin menosäännöksi.

Sittenkun asia kokouksessa kesäkuun 16 päivänä oli pantu pöydälle ³⁾, otettiin se uudelleen käsiteltäväksi syyskuun 22 päivänä, ja päätti ⁴⁾ Valtuusto silloin pääasiassa hyväksyä Rahatoimikamarin esityksen ja ehdotuksen uudeksi menosäännöksi, kuitenkin muutamilla Valmistusvaliokunnan ehdottamilla vähäisillä muutoksilla, jotenka uusi muutettu menosääntö lopullisesti tuli olemaan seuraava:

Helsingin kaupungin Rahatoimikonttorin vuosirahansääntö:

1 kaupunginkamreeri, palkkaa	5,000: —	
palkkiota	5,000: —	10,000: —
1 kaupunginrahastonhoitaja, palkkaa	4,000: —	
palkkiota	3,500: —	
korvausta menetetystä huutosakkojen osuu- desta	800: —	8,300: —
1 vanhempi kaupunginkirjanpitäjä, palkkaa	4,000: —	
palkkiota	2,000: —	6,000: —
1 nuorempi kaupunginkirjanpitäjä, palkkaa	3,000: —	
palkkiota	2,000: —	5,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 15 §. — ²⁾ Valt. pain. asiak. n:o 23. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 22 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk., 22 §.

1 nuorempi kaupunginkirjanpitäjä, palkkaa	3,000: —	
	palkkiota	1,200: —
		4,200: —
1 vanhempi konttorikirjuri, palkkaa	2,000: —	
	palkkiota	600: —
		2,600: —
3 nuorempaa konttorikirjuria, palkkaa à	2,000: —	
	palkkiota à	400: —
		7,200: —
2 vahtimestaria à	1,800: —	3,600: —
Ylimääräiset apulaiset, arviolta		8,000: —
Palkkio verokuittien jakelemisesta, arviolta		2,000: —
Tarverahoja, arviolta		5,000: —
		<hr/>
	Yhteensä Smk	61,900: —

Sitäpaitsi päätti Valtuusto:

että yllä oleva menosääntö olisi noudatettavana seuraavan vuoden alusta;

että kaikki Rahatoimikonttorin virkamiehet saisivat nauttia palkanerotusta 10 % peruspalkasta viiden ja yhtä paljon kymmenen vuoden palvelusajan jälkeen; sekä

että vastaperustettuihin kolmeen vakinaiseen konttorikirjurintoiimeen otettaisiin neidit Hilda Rikberg, Rosa Wegelius ja Mathilda Poppius, jotka palkankorotukseen nähden saisivat lukea hyväkseen sen palvelusajan, jonka he sitä ennen olivat Rahatoimikonttorissa palvelleet.

Kaupunginvaltuustolle osottamassaan kirjelmässä oli rakennustentarkastaja, arkkitehti R. Björnberg pyytänyt eron toimestaan. Tähän anomukseen Valtuusto suostui ¹⁾.

Rakennustentarkastaja Björnbergin virkaeronhakemus.

Rakennustentarkastajan johtosääntö.

Kirjelmässään joulukuun 11 päivästä 1907 oli Maistraatti muistuttanut yhtä hyvin siitä, että Maistraatti jo marraskuussa 1905 oli huomauttanut rakennustentarkastajanviran uudestaanjärjestämisen tarpeellisuudesta ja ehdottanut, että rakennustentarkastajan palkka korotettaisiin 7,000 markkaan, joka ehdotus ei kuitenkaan ollut saanut Kaupunginvaltuuston hyväksymistä, kuin myös siitä, että Maistraatti sittemmin tulo- ja menoarviota vuodeksi 1908 seuraavassa kirjelmässään oli ehdottanut, että rakennustentarkastajanviran uudestaanjärjestäminen lykättäisiin, kunnes uuden rakennusjärjestelys ehdotuksen laatimista varten asetettu valiokunta olisi täyttänyt tehtävänsä, mutta sillä välin oli kuitenkin vilkas rakennustoiminta kaupungissa ynnä siellä viime aikoina tapahtuneet rakennusten luhistumiset

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 36 §.

pakottanut Maistraatin, vaikka sanottu valiokunta ei vielä ollutkaan suorittanut tehtäväänsä, ottamaan mainitun kysymyksen uudelleen käsiteltäväkseen. Maistraatti oli senvuoksi asiantuntijain avustusta käyttäen laatinut ehdotuksen rakennustentarkastajan johtosäännöksi. Samalla esitti Maistraatti, että rakennustentarkastajan palkka siihen katsoen, että sanotun virkailijan ei pitäisi saada harjoittaa yksityisiä arkkitehtitoimia, vahvistettaisiin 8,000 markaksi ja että mahdollisesti tarvittavan avustavan rakennustentarkastajan palkkaamiseen osotettaisiin 2,400 markkaa.

Käsitellessään mainittua kirjelmää päätti ¹⁾ Valtuusto puoltaa Maistraatin siinä tekemää johtosääntöehdotusta, samalla kuitenkin pyytäen, että koska ehdotuksessa ei ollut määrystä työn ja vastuun jaosta rakennustentarkastajan ja avustavan rakennustentarkastajan välillä, Valtuustolle ilmoitettaisiin, miten Maistraatti oli aikonut mainitun asian järjestää.

Valtuuston hyväksymän johtosäännön Maistraatti julkaisi helmikuun 1 päivänä, ja oli se sanamuodoltaan seuraava:

Helsingin kaupungin rakennustentarkastajan johtosääntö.

1 §.

Rakennustentarkastajan tehtävänä on Maistraatin silmälläpidon alaisena valvoa rakennustoimintaa kaupungissa sekä sitä varten erityisesti:

a) täyttää kaikki ne tehtävät, jotka kuuluvat Kaupunginvaltuuston voimassa olevan rakennusjärjestyksen 53 §:n mukaisesti valitsemalle arkkitehdille sekä valvoa kaikkia uudis- ja lisärakennustöitä kaupungissa ja siihen yhdistetyllä alueella, lukuunottamatta kuitenkaan sellaisia töitä, joita tehdään kruunun tai yleisen laitoksen laskuun;

b) rakennusjärjestystä rikottaessa tai muuten tarpeen vaatiessa sekä erityisesti, kun vaaraa voi katsoa olevan olemassa, siitä viipymättä ilmoittaa Maistraatille;

c) Maistraatin määräyksestä olla mukana toimittamassa tai toimittaa muita katsastuksia ja tarkastuksia, jotka kuuluvat hänen toimialaansa;

d) kutsuttaessa olla läsnä Maistraatin kokouksissa rakennusasioita käsitellessä sekä niissä antaa tarvittavia lausuntoja;

e) pitää kaikista uudis- ja lisärakennuksilla toimittamistaan katsastuksista päiväkirjaa, joka sisältää hänen tekemänsä muistutukset ja antamansa määräykset, ja on sanotusta päiväkirjasta kuukausittain, ennen seuraavan kuukauden loppua, annettava ote Maistraatille; sekä

f) maaliskuun kuluessa kunakin vuonna antaa toiminnastaan edellisenä vuonna Maistraatille kertomus, joka sisältää tilastollisia tietoja rakennustoiminnasta kaupungissa, jotka tiedot ovat tarkotetut otettaviksi kaupungin kunnallishallinnosta annettavaan kertomukseen.

Sitäpaitsi tulee rakennustentarkastajan luoda huomiota rakennustoiminnan kehitykseen yleensä sekä antaa Maistraatille sellaisia ehdotuksia yleisiä määräyksiä ja muita toimenpiteitä varten, joita sen johdosta voidaan pitää tarpeellisina.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 9 §.

2 §.

Rakennustentarkastajan asettaa Kaupunginvaltuusto Maistraatin ehdotuksesta pidättämällä molemminpuolisen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Hänen ei ole lupa laatia piirustuksia rakennusyrityksiä varten paikkakunnalla tai johtaa sellaisia eikä myöskään pitää muuta sellaista tointa, joka olisi esteeksi hänen toimelleen kaupungin palveluksessa.

3 §.

Maistraatti voi myöntää rakennustentarkastajalle virkavapautta korkeintaan yhdeksi kuukaudeksi. Pitempää virkavapautta tarkoittava anomus on Maistraatin välityksellä jätettävä Kaupunginvaltuustolle.

4 §.

Paitsi niitä palkkaetuja, jotka ovat rakennustentarkastajalle määrätty, on hänellä oikeus kantaa maksua toimituskirjain lunastuksesta ja palkkiota määrättyistä toimituksista vahvistetun taksan mukaan.

5 §.

Rakennustentarkastajan tulee olla virka-asioissa joka päivä tavattavana virkahuoneessaan sinä aikana, kuin Maistraatti määrää.

Uuden rakennustentarkastajan vaali.

Sittemmin toimitetussa rakennustentarkastajan vaalissa valitsi ¹⁾ Kaupunginvaltuusto tähän toimeen arkkitehti Mauritz Gripenbergin.

Esitys rakennuslautakunnan asettamisesta.

Kirjelmässään marraskuun 16 päivältä 1907 oli Suomen Rakennusmestari liitto m. m. viittaamalla vallitsevaan asunnonpuutteeseen esittänyt, että Kaupunginvaltuusto asettaisi väliaikaisen rakennuslautakunnan, jossa olisi ammattimiehiä rakennusteollisuutta koskettelevilta eri ammattialoilta. Koska kuitenkin Valtuusto jo oli ryhtynyt toimenpiteisiin rakennuslautakunnan asettamiseksi, antoi ²⁾ mainittu kirjelmä yhtä vähän kuin vuoden 1907 jälkipuoliskolla käsitelty samaa tarkoittava Arkkitehtiklubin kirjelmä aihetta mihinkään toimenpiteeseen Valtuuston puolelta.

Kaupungin-
asemakaava-
toimikunnan
asettaminen.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto kokouksessaan joulukuun 17 päivänä 1907 oli päättänyt ³⁾ asettaa kaupunginasemakaava-toimikunnan, johon kuulusivat teknillisesti sivistynyt, kaupunginrakennustaitoon perehtynyt henkilö (kaupunginasemakaava-arkkitehti), kaksi Valtuuston valitsemaa jäsentä sekä yksi Rahatoimikamarin valitsema jäsen ynnä kaupungin-insinööri, sekä tähän tarkoitukseen ottaa 15,000 markan suuruisen määrärahan 1908 vuoden menosääntöön, ja Rahatoimikamari sen jälkeen kirjelmässään helmikuun 17 päivältä oli lähettänyt ehdotuksen kaupunginasemakaava-arkkitehdintoimen täyttämiseksi ja Kaupunginasemakaava-toimikunnalle myönnetyn määrärahan käyttämisestä kuin myös ilmoittanut,

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 15 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 27 §. — ³⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 105 ja ss.

että Kamari puolestaan oli jäseneksi Toimikuntaan valinnut arkkitehti Knut Wasastjernan, päätti ¹⁾ Valtuusto, että sanottu määräraha käytettäisiin seuraavalla tavalla:

1 puheenjohtaja à 30 markkaa kokoukselta, arviolta Smk	1,200:—
2 jäsentä à 20 markkaa kokoukselta, arviolta . . . „	1,600:—
1 kaupunginasemakaava-arkkitehti, vuosipalkkaa . . . „	10,000:—
Tarverahoja, kalustoa y. m. „	2,200:—
<hr/> Yhteensä Smk 15,000:—	

Sittemmin toimitetussa Kaupunginasemakaava-toimikunnan virkailijain vaalissa valittiin: kaupunginasemakaava-arkkitehdiksi arkkitehti Bertel Jung, toimikunnan jäseniksi kauppias Julius Tallberg ja professori Gustaf Nyström, jälkimäinen sen ohella puheenjohtajaksi, sekä varajäseniksi lakitieteenkandidaatti, vapaaherra R. F. v. Willebrand ja professori Th. Homén.

Täyttääkseen saamansa tehtävän jättää puolen vuoden kuluessa toimintansa aloittamisesta Kaupunginvaltuustolle ehdotuksen johtosäännökseen oli Kaupunginasemakaava-toimikunta lähettänyt Rahatoimikamarille sellaisen ehdotuksen ²⁾, ja oli Rahatoimikamari kirjelmässään lokakuun 15 päivältä antanut siitä lausuntonsa. Asian esittelyssä päätti ³⁾ Valtuusto muutamilla Valmistusvaliokunnan ehdottamilla vähäisillä muutoksilla hyväksyä laaditun ehdotuksen, joten johtosääntö tuli olemaan seuraava:

Johtosääntö
Kaupungin-
asemakaava-
toimikunnalle.

Helsingin Kaupunginasemakaava-toimikunnan johtosääntö.

1 §.

Kaupunginasemakaava-toimikuntaan kuuluu viisi vakinaista jäsentä, nimittäin kaksi Kaupunginvaltuuston kolmeksi vuodeksi valitsemaa henkilöä, yksi Rahatoimikamarin jäsenistään vuodeksi kerrallaan valitsema henkilö sekä kaupunginasemakaava-arkkitehti ja kaupungininsinööri, jotka viimeksi mainitut ovat toimikunnan itseoikeutettuja jäseniä.

Varajäseniksi toimikuntaan valitsee Kaupunginvaltuusto kaksi henkilöä sekä Rahatoimikamari jäsenistään yhden henkilön. Kaupungininsinöörin estyessä toimii hänen varamiehenään kaupungingeodeetti.

Kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä valitsee Valtuusto niinkään kolmeksi vuodeksi toimikunnan puheenjohtajan.

Toimikunta itse valitsee omasta keskuudestaan varapuheenjohtajan.

2 §.

Kaupunginasemakaava-toimikunnan velvollisuutena on:

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 19 §, ja Valt. pain. asiak. n:o 34. — ³⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 33 §.

valmistella ja käsitellä kaupungin laajentamista ja voimassa olevan kaupunginasemakaavan muuttamista koskevat kysymykset ja asiat; siinä tarkoituksessa kaupunginasemakaava-arkkitehdillä teettää tarpeelliset piirustukset;

Kaupunginvaltuuston hyväksymäin ehdotusten mukaisesti laatia ja allekirjoituksellaan vahvistaa kaikki lopulliset kaupunginasemakaavat, joista jäljennökset on kohta lähetettävä Rakennuskonttoriin;

muutoin käsitellä asiat, jotka Kaupunginvaltuusto, Rahatoimikamari taikka Maistraatti Toimikuntaan lykkää; sekä vuosittain helmikuun kuluessa Kaupunginvaltuustolle antaa lyhyt selon- teko toiminnastaan kuluneena vuonna.

3 §.

Toimikunnan toimialaa koskevilla, ainoastaan taloudellista luontoa olevissa kysymyksissä tulee Toimikunnan työskennellä yhteisesti Rahatoimikamarin kanssa, ollen kaikki täytäntöönpanotoimet Kamarin asiana.

4 §.

Kaupunginvaltuustolle menevät Toimikunnan kirjelmät lähetetään yleensä Rahatoimikamarin kautta; Toimikunta voi kuitenkin, kun erityisiä syitä siihen on, kääntyä suorastaan Valtuuston puoleen.

5 §.

Kaupunginasemakaava-arkkitehdin velvollisuutena on:

a) niin hyvin valmistaa ne ehdotukset ja suorittaa ne työt, joista Kaupungin- asemakaava-toimikunta 2 §:n määräysten mukaisesti päättää, kuin myös itse tehdä ehdotuksia kysymyksissä, joiden käsittely on Toimikunnan velvollisuu- tena, sekä tehokkaasti ottaa osaa Toimikunnan neuvotteluihin ja töihin;

b) johtaa ja valvoa töitä Toimikunnan piirustuskonttorissa sekä ottaa tarpeelliset piirustaja-apulaiset, joiden palkan Toimikunta määrää;

c) esiteltäväksi valmistella ja esitellä Toimikunnan käsittelyyn kuuluvat asiat;

d) pitää pöytäkirjaa Toimikunnan kokouksissa ja tarpeen tullen toimittaa otteet siitä asianomaisille;

e) laatia ja lähettää Toimikunnan päättämät lausunnot ja kirjelmät;

f) valmistaa Toimikunnan vuosikertomus;

g) pitää sellaiset diariot ja muut luettelot, kuin Toimikunta katsoo tarpeellisiksi;

h) hoitaa ja järjestää Toimikunnan piirustukset ja arkisto; ja

i) muutoin antaa sitä palvelusapua, jota Toimikunta häneltä pyytää.

6 §.

Kaupunginasemakaava-arkkitehdin pitää virka-asioissa olla tavattavana Toimikunnan konttorissa Toimikunnan määräämänä aikana.

7 §.

Jos kaupunginasemakaava-arkkitehti tarvitsee virkavapautta kauemmin kuin 14 päivää, pyytäköön sitä Toimikunnalta, joka Kaupunginvaltuustolle ähettää hakemuksen ynnä ehdotuksen viran hoitamisesta loman aikana.

asemakaava-toimikunta kirjelmässään syyskuun 21 päivästä asiaa tarkoin perusteltuaan ehdottanut, että fasadipiirustusten hyväksyminen erinäisille Kaupunginvaltuuston tarkemmin määrättävillä kaduille ja avoimille paikoille vastedes rakennettavia rakennuksia tai siellä sijaitsevien rakennusten muutoksia varten olisi rakentajan hankittava Kaupungin asemakaava-toimikunnalta lisättynä kahdella Valtuuston, mahdollisesti Arkkitehtiklubin ehdotuksesta valittavalla jäsenellä.

Tämän ohella oli Toimikunta ehdottanut, että Valtuusto aluksi kolmeksi vuodeksi valitsisi nämä lisäjäsenet Toimikuntaan, joka siten lisättynä velvoitettaisiin jättämään Valtuustolle mahdollisimman pian ehdotus tarkemmaksi johtosäännöksi toiminnalleen.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁾ Valtuusto, ennenkuin mitään enempiä edellä olevan esityksen johdosta tehtiin, lykätä sen Maistraattiin lausuntoa varten.

Asiaa ei lopullisesti käsitelty vuoden kuluessa.

Kirjelmässään toukokuun 7 päivästä oli Rahatoimikamari ilmoittanut, että kaupunginarkkitehtia hänen toiminnalleen vahvistetun johtosäännön mukaan ei voitu velvoittaa erityisellä korvauksesta laatimaan tavallista laajempien rakennushankkeiden ei pää- eikä yksityiskohtaispiirustuksia, ja samalla siihen nähden, että kaupungilla joka vuosi oli yksi tai useampia rakennushankkeita suoritettavana ja koska edullisempaa olisi, jos työnjohtoa hoitaisi kaupungin palveluksessa oleva arkkitehti, kuin jos se uskottaisiin yksityisille arkkitehdille, Kaupunginvaltuustolle ehdottanut:

että kohta d) kaupunginarkkitehtia varten voimassa olevassa johtosäännössä muutettaisiin seuraavasti: „d) laatia kaikki ne kustannusarviot ja piirustukset, joita tarvitaan kaupungin suoritettavia rakennusten korjauksia, rakennusten muutoksia ja uutisrakennuksia varten, sekä ryhtyä toimenpiteeseen että nämä piirustukset tulevat asianomaisesti vahvistetuiksi“; sekä

että kaupunginarkkitehdille tuleva palkka korotettaisiin 10,000 markaksi seuraavan kesäkuun 1 päivästä lukien.

Hyväksyen ²⁾ tämän Rahatoimikamarin esityksen päätti Valtuusto sen ohella:

että mainittu palkankorotus kuluvalta vuodelta suoritettaisiin Valtuuston käyttövaroista;

että kaupunginarkkitehti saisi nauttia palkankorotuksena 10 % peruspalkasta viiden ja kymmenen vuoden palveluksen jälkeen; sekä

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 31 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 27 §.

että kaupunginarkkitehdin johtosäännön 3:nteen §:ään otettaisiin seuraava lisäys: „Kaupunginarkkitehti ei saa hoitaa toista tointa eikä käyttää kaupungin tehtäviä varten tarpeellista aikaansa muihin toimiin.“

Työsäännöt Helsingin kaupungin kunnallisia töitä varten.

Sen johdosta että Helsingin kunnan Työväenosasto kirjelmässään toukokuun 15 päivästä 1907 oli Kaupunginvaltuustolle esittänyt sellaiseen toimenpiteeseen ryhtymistä, että kaikille kaupungin töissä oleville työntekijöille valmistettaisiin tilaisuus kesälomaan, säilyttämällä loma-ajalla samat palkka-
edut, joita he olivat nauttineet sitä ennen, oli Valtuusto kokouksessaan toukokuun 28 päivänä sanottua vuotta päättänyt lykätä asian Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten sekä samalla antaa Kamarille toimeksi yksissä neuvoin asianomaisten työnjohtajien ja kaupungin töissä vakinaisesti työskentelevien työntekijäin edustajain kanssa laatia ehdotuksen normaalityösojimuksiksi Helsingin kaupungin työntekijäin kanssa.

Täyttääkseen saamansa tehtävän oli Rahatoimikamari kehottanut kaupungin teknillisten laitosten johtajia jättämään alustavan ehdotuksen työ-
säännöiksi, josta sittemmin Valaistuslaitoksen hallitus ja Työväenasiain lautakunta sekä Suomen Yleinen Työnantajaliitto olivat antaneet lausuntonsa. Siten saadun selvityksen perustuksella oli Rahatoimikamari sittemmin laatinut ehdotuksen työ-
säännöiksi, joka oli painatettu ja josta lausunnon jättämistä varten oli annettu tieto myös kaupungin palveluksessa vakinaisesti oleville työntekijöille. Tehtyään muutamia vähäisiä muutoksia alkuperäiseen ehdotukseensa esitti Rahatoimikamari viimeinkin kirjelmässään lokakuun 15 päivästä lopullisen „ehdotuksen Helsingin kaupungin töissä noudatettaviksi työ-
säännöiksi“¹⁾.

Asian otti Kaupunginvaltuusto käsiteltäväksi kokouksessaan joulukuun 17 päivänä. Lyhyen keskustelun jälkeen, jossa useat puhujat esittivät erinäisiä muistutuksia Rahatoimikamarin ehdotusta vastaan, päätti²⁾ Valtuusto antaa kysymyksen toistaiseksi raueta.

Kemistintoimen perustaminen Vesijohtokonttoriin ja uuden menosäännön vahvistaminen tälle.

Rahatoimikamarille osotetussa kirjelmässään lokakuun 7 päivästä oli Vesijohtokonttori esittänyt, että koska Lisätyn Kaupunginvaltuuston päättämä pikasuodatuslaitos Vanhassakaupungissa todennäköisesti seuraavan vuoden alusta voitaisiin panna käyntiin, kemisti otettaisiin Konttoriin, minkä ohella pumppulaitoksen henkilökuntaa olisi lisättävä, mikä kaikki aiheuttaisi uuden menosäännön laatimisen Konttorille.

Rahatoimikamarin esityksestä³⁾ päätti⁴⁾ Kaupunginvaltuusto tämän johdosta, että vuoden 1909 alusta perustettaisiin kemistintoimi Vesijohto-

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 36. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 6 §. — ³⁾ Valt. pain. asiak. n:o 38. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 13 §.

konttoriin sekä että kelpoisuusehdoksi virkaa varten määrättäisiin, paitsi kandidaattitutkintoa korkeimmalla arvosanalla kemiassa tai Suomen Teknillisen korkeakoulun kemiallisella osastolla suoritettu kurssi tai myös asianmukaisesti näytetyt vastaavat tiedot, todistettu tieto kemialliseen ja bakteriologiseen vedentutkimukseen kuuluvain asiain tuntemisesta.

Sen ohella hyväksyi Valtuusto seuraavan johtosäännön:

Vesijohtokonttorin kemistin johtosääntö.

Kemistin asettaa Kaupunginvaltuusto Rahatoimikamarin ehdotuksesta Terveystoimikuntaa ja vesijohtoinsinööriä kuultuaan, pidättäen kumpaisellekin puolen kuuden kuukauden irtisanomisajan. Kemistin ei ole sallittu pitää muuta tointa.

Hänen tehtävänä on:

a) toimittaa Vanhassakaupungissa vedenpuhdistuksen likeisintä johtoa ja silmälläpitoa, mikäli sitä Vesijohtokonttorin johtosäännön taikka vesijohtoinsinöörin määräyksen mukaan ei ole annettu toisen henkilön toimeksi, sekä johtaa ja hoitaa vesijohtolaitoksen laboratoria;

b) päivittäin määrätä, minkä verran kemiatuotteita Vantaan veteen on pantava;

c) niinkään päivittäin tutkia veden bakteripitoisuus;

d) niin usein, kuin tarpeelliseksi katsotaan, toimittaa Vantaan, seisotetun ja suodatetun veden kemiallinen tutkimus;

e) toimittaa sellaiset Vantaanjoen ja sen lisäjokien bakteriologiset ja kemialliset tutkimukset, kuin syystä tai toisesta havaitaan suotavaksi ja joita Terveystoimikunnan päätöksellä ei ole annettu kaupungin bakteriologin toimitettaviksi, sekä ne kemiallis-bakteriologiset työt, jotka vesijohtoon käyttöä taikka laajentamista varten tulevat tarpeellisiksi, ja muutoin suorittaa ne tehtävät, joita terveydenhoidolliselta kannalta saattaa olla tarpeen; sekä

f) maanantaisin Terveystoimikunnalle ja Vesijohtokonttorille antaa raportti edellisen viikon tutkimuksista sekä tammikuun alussa kirjallinen kertomus vedenpuhdistamisesta ja laboratoriossa toimitetuista tutkimuksista lähinnä edellisenä vuonna.

Lisäksi hyväksyi Valtuusto yhtäpitävästi Rahatoimikamarin ehdotuksen kanssa, katsoen vesijohtoinsinöörin lisääntyneeseen työtaakkaan ja useampien virkailijain tarpeeseen vesijohtolaitoksessa, vuoden 1909 alusta seuraavan uuden menosäännön Vesijohtokonttorille:

Vesijohtokonttorin vuosirahansääntö.

1 vesijohtoinsinööri, palkkaa	Smk 10,000: —		
matkarahoja	» 500: —	Smk	10,500: —
1 apulainen, palkkaa		»	7,000: —
1 kemisti, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita, palkkaa		»	6,000: —
1 kirjanpitäjä, palkkaa		»	4,800: —
Ylimääräiset konttori- ja piirustaja-apulaiset, arviolta		»	9,000: —

1 työmestari, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita, palkkaa	Smk	2,400: —
1 katuputkiverkon putkimestari, palkkaa	»	3,600: —
1 yksityistöiden putkimestari, palkkaa	»	3,000: —
1 varastonhoitaja, palkkaa	»	2,400: —
1 ylikoneenkäyttäjää, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita, palkkaa	Smk	2,700: —
mieskohtainen lisäys	»	300: —
		» 3,000: —
2 ensimmäistä koneenkäyttäjää, paitsi vapaata asuntoa ja polttopuita, palkkaa à 2,000	»	4,000: —
2 toista koneenkäyttäjää, samoin samoin, palkkaa à 1,700	»	3,400: —
4 koneenkäyttäjänapulaista, » » palkkaa à 1,200	»	4,800: —
1 säiliönvartija, » » palkkaa . . .	»	500: —

Muist. Vesijohtosinöörillä, apulaisella, kemistillä ja kirjanpitäjällä on oikeus 5 ja 10 vuotta palveltuaan saada 10 %:n korotus heille tulevasta palkasta.

Valtioapu katu-
valaistusta
varten.

Kirjelmässään helmikuun 29 päivältä ilmoitti¹⁾ Maistraatti, että sittenkun Hänen Keisarillinen Majesteettinsa oli sallinut, että katuvalaistukseen Helsingin kaupungissa kymmenvuotiskautena 1901—10 yleisistä varoista annettaisiin vuotuinen 15,200 markan suuruinen avustus, K. Senaatti oli päättänyt sanotun avustuksen suoritettavaksi määrättyissä erissä yleisestä valtiorahastosta, sotilasrahastosta, kulkulaitosrahastosta ja K. Aleksanterin-Yliopiston varoista.

Vahvistus pää-
töksille lainan
ottamisesta.

Kirjelmässään tammikuun 18 päivältä ilmoitti²⁾ Maistraatti, että K. Senaatti joulukuun 23 päivänä 1907 oli vahvistanut Lisätyn Kaupunginvaltuuston marraskuun 5 päivänä viimemainittua vuotta tekemän päätöksen³⁾ korkeintaan 600,000 markan suuruisen lainan ottamisesta Marian sairaalan laajentamiseksi kahta vuotta pitemmälle maksuajalle.

Kirjelmässään huhtikuun 15 päivältä ilmoitti⁴⁾ Maistraatti niinkään, että K. Senaatti 7 päivänä edellistä huhtikuuta oli vahvistanut Lisätyn Kaupunginvaltuuston helmikuun 11 päivänä tekemän päätöksen 1,700,000 markan suuruisen lainan ottamisesta kahta vuotta pitemmälle maksuajalle uuden työ- ja vaivaistalon rakentamiseksi kaupungille.

Uuden obli-
gatsioonilainan
ottaminen.

Kirjelmässään tammikuun 30 päivältä oli Rahatoimikamari esittänyt, että Kaupunginvaltuusto asettaisi toimikunnan tekemään ehdotuksen yhtä hyvin niistä töistä, joiden suorittamiseen lainavaroja tarvittaisiin, kuin myöskin uuden obligatsioonilainan ottamisesta. Tämän johdosta päätti⁵⁾ Valtuusto asettaa sellaisen toimikunnan ja valitsi siihen herrat Th. Wegelius'en, Arthur af Forselles'in, Alexis Gripenbergin, August Ramsayn, Mauritz Hallbergin, Oskar Heikelin ja Julius Tallbergin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. maalisk., 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 12 §. — ³⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. 74. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 8 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 19 §.

Marraskuun 24 päivänä päivätyssä mietinnössään ¹⁾ huomautti toimikunta obligatsioonilainan määrään nähden muun muassa, että Valtuusto lisätyin luvuin jo aikaisemmin eri tilaisuuksissa oli päättänyt lainavaroista osottaa:

Marian sairaalan lisärakennusta varten	Smk	600,000: —
Uuden työ- ja vaivaistalon rakentamiseen	„	1,700,000: —
Äggelbyn kartanon oston	„	500,000: —
Vilhelmin- ja Fabianinkatujen varrella olevien tont- tien oston	„	1,437,000: —
Vesijohdon uusia suodattimia varten	„	610,000: —
Kaasukellon rakentamiseen	„	260,000: —
Kaasutehtaan kehäjohdon laajentamiseen	„	1,215,390: —
Uuden kaasutehtaan rakentamiseen	„	3,975,000: —

eli yhteensä Smk 10,297,390: —

ja oli K. Senaatti vahvistanut kaikki nämä Lisätyn Kaupunginvaltuuston päätökset.

Toimikunta oli vielä sitä mieltä, että lainan määrä, pääasiassa yhtäpitävästi 1902 vuoden obligatsioonilainaa otettaessa noudatetun menettelyn kanssa, olisi siten määrättävä, että siitä jo päätettyjen menojen lisäksi voitaisiin osottaa melkoinen määrä varattavaksi muita lähimmässä tulevaisuudessa lainavaroilla suoritettavia välttämättömiä menoja varten. Esityksiä sellaisista lainavaroista tehtävistä osotuksista oli jo olemassa, ja toisia olisi odotettavissa, joista ennen kaikkia voitiin mainita esitykset määrärahoista vesijohdon laajennuksia ja uutisrakennuksia varten, uutta teurastamoja varten, kulkutautisairaala varten, mielisairaala varten, uusia satama- ja laiturirakennuksia varten, Pitkäsillan uudestaan rakentamista varten ja uusia tavaravajoja varten Katajanokalla sekä lisämäärärahasta Sähkölaitosta varten. Yhteensä oli toimikunta laskenut näiden vielä tutkimatta olevien menojen nousevan aina 14,000,000 markkaan.

Mitä taas vuotuismaksuun tuli, oli toimikunnan mielestä otettava huomioon, että vuotuiset taksoitukset uuden lainan vuoksi tulisivat kohoamaan vähintään 50 à 60 0/0:lla vuotuismaksun määrästä. Siihen katsoen olisi tämä toimikunnan mielipiteen mukaan määrättävä korkeintaan miljoonaksi markaksi.

Samoin kuin Suomen valtiolainoihin nähden oli viime aikoina menetyt, olisi vielä toimikunnan mielestä Lisätyn Kaupunginvaltuuston teh-

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 49.

tävä päätös ainoastaan vuotuismaksun suuruudesta ja laina-ajasta, mutta jätettävä varsinaisen Valtuuston tehtäväksi tällä pohjalla niin edullisesti kuin mahdollista ottaa laina ja samalla määrätä sen nimellismäärä ja korkokanta.

Lainan kuoletusaikaan nähden huomautti toimikunta, että Lisätty Kaupunginvaltuusto vuoden 1902 lainasta oli määrännyt, että se ei saisi olla 45 vuotta lyhyempi eikä 60 vuotta pitempi, sekä että laina sittemmin yhtäpitävästi lähinnä edellisen lainan kanssa oli otettu 56 vuodeksi. Pitemmän laina-ajan ei olisi tälläkään kertaa tultava kysymykseen, koska se tietäisi yhden sukupolven kohtuutonta suosimista seuraavien kustannuksella.

Katsoen vallitseviin lainan ottamiselle vähemmän suotuisiin liikeoloihin näytti toimikunnasta olevan syytä jättää varsinaiselle Valtuustolle toimeksi vapaasti harkittuaan, mitä kaupungin etu vaatii, hankkia laina joko yhdellä kertaa tai useammassa erässä.

Esillä olevan asian otti Lisätty Valtuusto käsiteltäväkseen kokouksessaan joulukuun 15 päivänä ja päätti ¹⁾ Valtuusto yhtäpitävästi toimikunnan ehdotuksen kanssa:

että kaupungin tarpeisiin otettaisiin kuoletuslaina korkoa kantavia obligatsioneja vastaan takaisin maksettavaksi vähintään 45 ja enintään 60 vuoden kuluessa;

että lainan vuotuismaksu olisi oleva miljoona Suomen markkaa;

että laina saataisiin ottaa joko yhdellä kertaa taikka useammassa erässä;

että lainalla olisi suoritettava edellä luetellut Kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin jo päättämät menot sekä että ylijäämä olisi, mikäli sitä ei menisi pääomanalennuksen ja lainan kustannusten suorittamiseen, käytettävä muihin Lisätyn Kaupunginvaltuuston vastedes hyväksyttäviin tarkoituksiin sillä edellytyksellä että, ennenkuin siten varatuista varoista mitään käytettäisiin, K. Senaatin vahvistus päätökselle joka kerta hankittaisiin; sekä

että varsinaiselle Kaupunginvaltuustolle annettaisiin toimeksi hankkia asianmukainen vahvistus edellä mainituille päätöksille ja ryhtyä kaikkiin lainan ottamiseksi tarpeellisiin enempiin toimenpiteisiin.

Kokouksessaan samana päivänä päätti ²⁾ varsinainen Valtuusto, täytäkseen Lisätyn Valtuuston yllämainitun päätöksen, K. Senaatilta pyytää asianmukaisen vahvistuksen sille sekä valtuuttaa tarkoitusta varten asetetun

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 2 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 2 §, täydennettynä Valt. pöytäk.:lla 17 p. jouluk., 1 §.

lainatoimikunnan sopivaksi huomaamallaan tavalla ryhtymään neuvotteluihin koti- ja ulkomaisten rahalaitosten kanssa aiotun obligatsioonilainan ottamisesta ynnä myöskin tekemään sopimuksen tästä sekä aikanaan ilmoittamaan Valtuustolle neuvottelujen tuloksesta ynnä jättämään ehdotuksen obligatsioonitekstiksi ja kuoletussuunnitelmaksi.

Kahdessa kirjelmässä oli Rahatoimikamari ilmoittanut ¹⁾, että tarjouksia lainan välittämisestä kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle oli Kamariin jättänyt kaksi kotimaista pankkia, mistä Rahatoimikamari siihen katsoen, että kysymyksessä olevan lainan suuruus mahdollisesti tulisi nousemaan 5,000,000 markkaan, oli tahtonut ilmoittaa Kaupunginvaltuustolle saadakseen Valtuustolta tarkempia määräyksiä asiasta.

Lainan ottamisen kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle.

Asian käsittelyssä päätti ²⁾ Valtuusto ilmoittaa, että koska Rahatoimikamari jo aikaisemmin oli saanut toimekseen niitä tarkoituksia varten, joiden tyydyttämistä kysymykseen tullut laina tarkoitti, hankkia tarvittavat varat kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle, Kamarin olisi, alistamatta kysymystä Valtuuston ratkaistavaksi, meneteltävä asiassa kaupungille edullisella tavalla.

Kirjelmässään syyskuun 17 päivältä oli Rahatoimikamari Kaupunginvaltuustolle ilmoittanut, että „Banque Privée, Industrielle, Commerciale, Coloniale, Lyon-Marseille“ Lyonissa, joka oli ollut Helsingin kaupungin vastuunalainen edustaja Ranskan valtiolaitosta vastaan kaupungin obligatsioneista menevän veron suorittamisesta Ranskan valtiolaitokselle, oli sanonut irti mainitun valtuuden marraskuun 15 päivästä 1908.

Määräraha vuoden 1902 obligatsioonilainan aiheuttamien menojen suorittamiseksi.

Tämän johdosta päätti ³⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

sitoa kaupungin vastaamaan kaikista niistä veroista, mitkä Ranskassa voitaisiin panna vuoden 1902 lainaan kuuluville obligatsioneille koko sinä aikana, kun ne ovat lunastamatta, ollen kaupungilla kuitenkin oikeus kuusi kuukautta ennen kunkin kolmivuotisen verotuskauden loppumista purkaa tämä sitoumus;

ottaa kaupungin edustajaksi Ranskan valtiota vastaan mainittuun lainaan nähden Banque Privéen Lyonissa;

valtuuttaa Rahatoimikamarin tästä tekemään sopimuksen sanotun pankin kanssa;

myöntää sanotulle pankille edustajatoimesta 1,000 markan suuruisen palkkion vuodessa; sekä

¹⁾ Rtk. kirj. n:o 320, 1 p. syysk., ja n:o 326, 7 p. syysk. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. syysk., 57 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk., 17 §.

osottaa Valtuuston käyttövaroista korkeintaan 3,500 markan suuruisen määrän yllä mainittuun sitoumukseen kuuluvien menojen ensimmäisen neljänneksen suorittamiseen.

Perusteet säästö-
laskelman teke-
miselle kaupun-
gin budgettia
laadittaessa.

Käsitellessään kaupungin meno- ja tulosääntöä vuodeksi 1908 oli Kaupunginvaltuusto päättänyt antaa Rahatoimikamarille toimeksi hankittuaan tarkan selvityksen kaikista asiaan vaikuttavista seikoista jättää Valtuustolle esityksen niistä perusteista, joiden mukaan säästölaskelma kaupungin budgettia laadittaessa olisi tehtävä.

Sittenkun Rahatoimikamari tämän täyttämiseksi oli antanut Rahatoimikonttorille toimeksi jättää Kamarille selvityksen ja ehdotuksen mainitussa tarkoituksessa, esiintoi Rahatoimikonttori kirjelmässään syyskuun 3 päivältä erinäisiä näkökohtia, joiden sen mielestä pitäisi olla ohjeena kyseessä olevassa tapauksessa, jota vastoin kysymyksen periaatteellista puolta Konttori ei ottanut käsitelläkseen. Näiden näkökohtain perusteella katsoi¹⁾ Rahatoimikonttori seuraavaa menettelytapaa olevan noudatettavan laskettaessa:

A. *Tuloja.*

Tulo- ja menoarviota laatiessaan tulee Rahatoimikonttorin kaupungin Liikenne-, Satama- ja Vesijohtokonttoreista sekä Kaasu- ja Sähkölaitoksista hankkia tiedot, nouseeko ja minkä verran mainittujen laitosten tulopuoli niin hyvin tähän aikaan kuin myös kaiken todennäköisyyden mukaan vuoden jällellä olevana aikana enemmäksi taikka vähemmäksi kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa laskettuja tuloja, sekä toimittaa muihin tulomääriin nähden samantapaiset arviolaskut Rahatoimikonttorin käytettävänä olevien lähteiden nojalla.

B. *Menoja.*

Rakennus- ja Vesijohtokonttorien pitää antaa tieto, ovatko näiden laitosten toimitettavia yleisiä töitä varten osotetut määrärahat riittämättömät vai säästytkö niistä joku osa. Samanlaiset laskelmat on Rahatoimikonttorin tehtävä muihin menoeriin nähden asianomaisten tililaskujen pohjalla.

Sillä ylijäämällä taikka vajauksella, minkä edellä ehdotettujen perusteiden mukaan toimitettu laskelma osottaa, lisääntyy vuoden kirjoihin siirretty säästö vähennettynä budgettiin käytettävänä olevaksi merkityllä osalla. Siten saatu määrä on ensintulevaan vuoteen siirtyvä toden-

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 31.

näköinen säästö, mutta jotta käytettävissä oleva säästö tulisi näkyviin, on siitä kuitenkin vähennettävä:

- a) kaupungin hallussa olevien obligatsioonien arvo;
- b) sellaisiin tarveaineisiin pantu rahamäärä, joita ei käytetä vuoden kuluessa ja joista Rakennus- ja Vesijohtokonttorien pitää antaa selostus,
- c) valaistuslaitosten vuoden kuluessa tarvitsema liikepääoma, joka on mainittujen laitosten mahdollisimman tarkoin ilmoitettava;
- d) se rästien määrä, joka arvioidaan vuoden kuluessa jäävän suorittamatta;
- e) muut mahdolliset satunnaiset poistot, joiden katsotaan voivan vaikuttaa käytettävänä olevaan säästöön.

Erinäisten Rahatoimikamarin esiintuomoin näkökohtain perusteella sekä myös siihen katsoen, että jo monena vuonna Rahatoimikonttorin puoltamaa, yllä esitettyä laskuperustetta säästölaskelman tekemistä varten oli pääkohdiltaan noudatettu, puolsi ¹⁾ Kamari omastakin puolestaan Rahatoimikonttorin esittämää ehdotusta laskuperusteeksi yllä mainittua laskelmaa varten.

Asian otti ²⁾ Kaupunginvaltuusto lopullisesti käsiteltäväkseen kokouksessaan marraskuun 3 päivänä, ja päätti Valtuusto hyväksyä Rahatoimikonttorin yllä mainitut ehdotukset.

Niiden muistutusten johdosta, joita kaupungin tilintarkastajat useamman kerran olivat tehneet kaupungin teknillisten laitosten kirjanpidossa noudatettuja perusteita vastaan, olivat herrat C. E. Holmberg ja J. Sohlman toukokuun 21 päivänä 1907 Kaupunginvaltuustolle esittäneet ³⁾ valiokunnan asettamista, joka saisi toimekseen tehdä ehdotuksen:

- minkä perusteiden mukaan kaupungin teknillisten laitosten kirjanpito olisi järjestettävä; sekä
miten näiden hallinto sopivasti olisi järjestettävä.

Sittenkun Valtuusto, hyläten esityksen tekijäin ehdotuksen erityisen valiokunnan asettamisesta asiaa valmistelemaan, oli lähettänyt asian Rahatoimikamariin selvityksen saamiseksi kysymykseen vaikuttavista asiahaaroista, oli Kamari mainitussa tarkoituksessa kehottanut sekä kaupungin Valaistuslaitoksen hallitusta että myös Vesijohto- ja Rakennuskonttoreja antamaan lausuntonsa asiasta, jonka ohella myös Rahatoimikonttorin lausunto asiasta oli vaadittu.

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 31. — ²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 10 §, ja 3 p. marrask., 34 §. — ³⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. 127.

Edellä mainitut lausunnot huomioon ottaen oli Rahatoimikamari omassa lausunnossaan ¹⁾ ensinnä ottanut käsittelyn alaiseksi esityksen tekijäin ehdottamassa toisessa ponnassa kosketellun asian yhdenmukaisuuden aikaansaamisesta kaupungin teknillisten laitosten hallinnossa, koska Kamari oli näyttänyt asianmukaiselta, että jos yhteinen hallitus näitä laitoksia varten asetettaisiin, kysymys kirjanpidon järjestämisen periaatteista jätettäisiin tämän hallituksen harkittavaksi ja että sitä tässä yhteydessä ei otettaisi ratkaistavaksi. Mutta koska Kamari sen ohella oli esiintuomillaan perusteilla tullut siihen käsitykseen, että tarkoitettu yhdenmukaisuus hallinnossa voitaisiin saavuttaa myöskin ilman yhteistä hallitusta ja että mahdollisesti tapahtuva sensuuntainen muutos ei missään tapauksessa tuottaisi kaupungille mainittavaa etua, ehdotti Kamari, että esityksen tekijäin ehdotus tässä suhteessa ei antaisi aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Mitä taas tuli esityksen tekijäin ensimmäiseen ponteen kirjanpidon perusteista kaupungin teknillisissä laitoksissa, oli Kamari pääasiassa hyväksyen mainittujen laitosten asiasta antamien lausuntojen perustelmat esittänyt Kaupunginvaltuustolle:

että kaupungin teknillisten laitosten kirjanpidon perusteet jäisivät muuttumattomiksi paitsi siinä suhteessa, että Vesijohtokonttori seuraavan vuoden alusta oikeutettaisiin itsekustannushintaan velottamaan kaupunkia sen vedenkulutuksesta; sekä

että Valtuusto, jos se huomaisi poistojen tekemisen teknillisten laitosten rakennuksista, putkijohdoista, koneista y. m. olevan tarpeen, tilinpäätösten jälkeen päättäisi, kuinka suuri osa voitosta olisi poistettava tai muulla tavalla käytettävä.

Tätä Rahatoimikamarin lausuntoa käsitteli Valtuusto kokouksessaan huhtikuun 14 päivänä. Asian johdosta syntyi keskustelu, jossa Rahatoimikamarin Valmistusvaliokunnan osittain puoltamaa lausuntoa eräät puhujat kannattivat, kun taas toiset eri kohdissa sitä vastustivat.

Tämän jälkeen toimitetussa äänestyksessä päätti ²⁾ Valtuusto keskustelun aikana tehdyn ehdotuksen mukaisesti, että kysymys perusteellisempaa valmistelua varten lykättäisiin eri valiokuntaan, ennenkuin asiassa sen enempää tehtäisiin. Jäseniksi tähän valiokuntaan valittiin ³⁾ herrat Ramsay ja Donner sekä pankinjohtaja J. O. Wasastjerna.

Marraskuun 16 päivänä antamassaan mietinnössä ⁴⁾ huomautti valiokunta ensinnä, että se sen asettamisen edellä käyneen keskustelun perus-

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 46 v. 1907. — ²⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 29 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 30 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiak. n:o 42.

tuksella oli tullut siihen käsitykseen, että sen tehtävä lähinnä oli koskenut ainoastaan kaupungin Kaasu- ja Sähkölaitoksia, joihin valiokunta sen vuoksi olikin rajoittanut selvittelynsä kirjanpidosta. Yksityiskohtaisen perustelun jälkeen ehdotti valiokunta, että kaupungin Kaasu- ja Sähkölaitoksien käyttöarviolaskelmaan ja hallintoon nähden määrättäisiin:

1:ksi että paitsi puhtaita käyttö- ja hallintokustannuksia olisi vuotuiseksi menoksi merkittävä:

a) kustannukset laitosten kunnossapitoa tarkoittavista korjauksista;

b) asianomaiseen laitokseen pantua pääomaa vastaava osa vuotuismaksua (siihen luettuna kuoletus ja pääomanalennus) sille obligatsioonilainalle, jolla pääoma oli hankittu;

c) niiden lainavarojen vuotuismaksu, joita ei oltu hankittu obligatsioonilainalla, jossa tapauksessa kuoletusaika ja korko olisi määrättävä niin pian kuin laina olisi vahvistettu muutostahi lisärakennusta varten otetuksi seisovaksi lainaksi; sekä

d) korko mikä 2 kohdan mukaan voisi kohdata asianomaista laitosta liikepääomaan tahi kaupungin antamaan tilapäislainaan nähden;

2:ksi että kaikissa laitosten ja Rahatoimikonttorin välisissä rahan-suorituksissa luettaisiin korkoa myötä ja vastaan Rahatoimikamarin vuotuisukseen määräämän korkokannan mukaan;

3:ksi että kaasun ja sähköenergian myyntihinnat laskettaisiin siten, että edellä 1, a—d kohdissa mainitut menot tulisivat korvatuiksi ylijäämää syntymättä enempää poistoja kuin voittoakaan varten; sekä

4:ksi että mahdollisesti syntyvä tulojen ja menojen välinen voiton tai tappion erotus siirrettäisiin seuraavaan vuoteen tulona tai menona, ja että, jos pysyväistä voittoa tahi pysyväistä tappiota liikkeestä koituisi, myyntihinnat vastaavassa määrässä tarkistettaisiin 3 kohdassa mainittuun suuntaan.

Samalla ehdotettiin seurauksena valiokunnan noudattamasta järjestelmästä:

että säännölliseen käyttöön tarpeelliset tarveainevarastot katsastettaisiin ja kirjaan merkittäisiin todellisen ostohintansa mukaan.

Niihin perusteihin nähden, joiden mukaan teknillisten laitosten pääoma-arvo olisi vuositilinpäätöksissä merkittävä kirjoihin, ehdotti valiokunta:

että kaupungin teknillisten laitosten kirjanpidosta poistettaisiin tasaus-tili, johon oli merkitty laitosten kirjaanpantu arvo, mutta että vuosikertomuksissa annettaisiin täydellisiä tietoja niiden pääoma-arvosta y. m.

Vielä katsoi valiokunta, siinä tapauksessa että edellä selosteltu suunnitelma saisi Valtuuston hyväksymisen, valmistavana toimenpiteenä tarpeelliseksi:

että kaupungin Valaistuslaitoksen hallituksen tehtäväksi annettaisiin selvittää edellä esitettyjen perusteiden mukaan lasketut, jo otettujen lainain osuudet, mitkä asianomaisten laitosten taloudessa olisi merkittävä tilikirjoihin, sekä Kaupunginvaltuustolle antaa ehdotus niistä vuotuismaksuosuuksista, niin hyvin määrään kuin aikaan nähden, joilla laitosten tuotantoa olisi soveliasta rasittaa.

Tämän lisäksi oli valiokunta sitä mieltä, että seuraavat tarkemmat määräykset olisi annettava, nimittäin:

a) Kaasulaitokseen nähden:

että sen tilinpäätös vuodelta 1908 mikäli mahdollista tehtäisiin vaarintamattomalla valiokunnan ehdotukset menoeristä;

että vuoden 1909 alusta sen kirjanpidossa, taloudenhoidossa ja hallinnossa täydellisesti toimeenpantaisiin valiokunnan esittämä järjestelmä; sekä

että jos kaasulle voimassa olevan hintatariffin havaittaisiin vievän valiokunnan esittämästä laskutavasta olennaisesti poikkeavaan tulokseen, ehdotus tarpeellisesta hinnan tarkistamisesta olisi tehtävä vuosikertomuksessa vuodelta 1908.

b) Sähkölaitokseen nähden:

että laitoksen käytön alkaessa sen kirjanpito ja taloudellinen hallinto alusta alkaen järjestettäisiin valiokunnan mietinnössä esitettyjen perusteiden mukaisesti; sekä

että laitoksen valmistamaa sähkövoimaa koskevan hintatariffin ehdotusta tehtäessä se laadittaisiin mietinnössä esitettyjen perusteiden mukaisesti.

Puheenalaisen valiokunnanmietinnön Valtuusto otti ¹⁾ käsiteltäväkseen kokouksessaan joulukuun 1 päivänä, ja päätti Valtuusto lykätä asian Raha-toimikamariin, kehottaen sitä hankittuaan lausunnot asiasta kaupungin teknillisiltä laitoksilta antamaan lausuntonsa mietinnössä tehdyistä ehdotuksista.

Asiaa Valtuusto ei vuoden kuluessa käsitellyt loppuun.

Esitys finanssi-
valiokunnan
asettamisesta.

Kaupunginvaltuustolle marraskuun 17 päivänä tekemässään esityksessä ehdotti vapaaherra K. v. Alfthan y. m., että Valtuusto antaisi Valmistusvaliokunnan harkittavaksi, eikä olisi syytä asettaa pysyväinen finanssi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 18 §.

ja budgettivaliokunta Kaupunginvaltuustoa varten sekä eikö Kaupunginvaltuusto jäseniksi tähän valiokuntaan voisi kutsua myös päteviä henkilöitä Valtuuston ulkopuolelta.

Edellä olevan esityksen Valtuusto lähetti ¹⁾ Valmistusvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Tämä ei vuoden kuluessa saapunut.

Sen johdosta että Lisätyn Kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla marraskuun 5 päivältä 1907 toimitettu Marian sairaalan laajennus teki tarpeelliseksi useiden uusien virkailijain ottamisen sekä sairaalan hoito- ja taloushenkilökunnan lisäämisen, oli Terveystieteiden lautakunta kirjelmässään lokakuun 8 päivältä tehnyt ²⁾ ehdotuksen uusiksi säännöiksi ja uudeksi menosäännöksi sairaalalle ³⁾.

Uudet säännöt ja uusi menosääntö Marian sairaalalle.

Asian käsittelyssä päätti ⁴⁾ Kaupunginvaltuusto aluksi puolestaan hyväksyä ehdotuksen uusiksi säännöiksi, ja olisivat ne alistettavat läänin Kuvernöörin vahvistettaviksi. Sääntöjen sanamuoto oli seuraava:

Helsingin Marian sairaalan säännöt.

I. Sairaalan osastoista ja sairaitten vastaanottamisesta.

1 §.

Marian sairaala käsittää:

- a) kulkutautiosaston;
- b) sisätautien osaston; ja
- c) kirurgisen osaston.

Sairaalaan on yhdistettynä poliklinikoita Helsingin kaupungista kotoisin olevain varattomain henkilöiden maksutonta hoitoa varten.

Kulkutautiosastolle, jonka tarkoituksena on potilaita sairaalaan ottamalla ehkäistä tarttuvien tautien levenemistä kaupungissa, otetaan varallisuusoloihin katsomatta tulirokkoa, tuhkarokkoa, kurkkumätää, pilkkukuumetta ja isoarokkoa potevia henkilöitä.

Sisätautien ja kirurgiselle osastolle, joiden tarkoituksena on tarjota sairaanhoitoa etusijassa köyhälle ja vähävaraiselle kaupungin väestön osalle, otetaan sairaalahoittoa vaativaa äkillistä tahi pitkällistä tautia sairastavia henkilöitä, etusijassa köyhiä, jotka voimassa olevan vaivaishoito-ohjesäännön mukaan ovat oikeutetut saamaan sairaanhoitoa kaupungin kustannuksella ja joita ei ole otettava kaupungin vaivaistalon sairaalaan, sekä sitten, tilan ja taudin laadun mukaan, muitakin vähävaraisia kaupungin asukkaita.

Sairaalaan ottaminen on sairaalan ylilääkärien asiana, itsekunkin osastolla, ja tulee ylilääkärien tässä ottaa huomioon niin hyvin sairaan todistettu köyhyys kuin taudin laatu ja siitä riippuva suurempi taikka vähempi sairaalahoidon tarve sekä mahdollisuus tarpeellisen hoidon hankkimiseen sairaalle muulla tavoin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 2 §, ja 17 p. jouluk., 2 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 24 §. — ³⁾ Valt. pain. asiak. n:o 33. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 5 §.

Koleraa, venerisiä tauteja tahi mielenvikaa potevia henkilöjä ei oteta Marian sairaalaan.

2 §.

Sairaanhoidosta Marian sairaalassa suoritetaan Kaupunginvaltuuston Terveystenhoitolautakunnan ja sairaalan Johtokunnan ehdotuksesta vahvistama päivämaksu, jollei vapaasijaa taikka alennusta puoleen maksuun ole vaivaishoidon suosituksen perusteella myönnetty. Sairaana, joka on sairaalaan otettu maksavana, voi ylilääkäri vaivaishoidon mielipidettä kuultuaan siirtää vapaasijalle taikka myöntää hänelle alennusta puoleen maksuun.

3 §.

Ilmoitus sairaalaan ottamisesta on potilaan itsensä tahi asiamiehen kautta tehtävä sairaalassa sitä varten määrätynä vastaanottoaikana, jolloin on jätettävä potilaan papinkirja sekä, jos asiamiestä käytetään, lääkärintodistus taudin laadusta.

Jollei vaivaishoito ole puoltanut sairasta saamaan vapaasijaa, on edeltäpäin suoritettava kuukauden sairaanhoidon kustannus tahi jätettävä isännän, työnantajan tahi muun tunnetun henkilön antama sitoumus, jossa vastataan maksun suorittamisesta.

Näitä määräyksiä ei kuitenkaan ole pidettävä ehdottomina mitä tulee äkilliseen, vaikeaan taudintapaukseen tahi tapaturmaan, eikä myöskään kulku-taudin aikana.

4 §.

Toiseen kuntaan kuuluvia henkilöitä otettakoon Marian sairaalaan ainoastaan hätätilassa, kun taudin tarttuva laatu sen aiheuttaa taikka soveliasta hoitoa ei ole muutoin hankittavissa.

5 §.

Potilaitten sairastus- ja haudauskustannukset, niidenkin jotka eivät ole Helsingissä asuvia taikka jotka ovat oikeutetut saamaan sairaanhoitoa kruunun, yleisen laitoksen taikka yksityisen henkilön kustannuksella, kantaa ja perii sairaalan toimitsija asianmukaisessa järjestyksessä.

II. *Sairaalan Johtokunnasta.*

6 §.

Sairaalan Johtokuntana on neljä Kaupunginvaltuuston kahdeksi vuodeksi kerrallaan valitsemaa henkilöä, jotapaitsi Johtokuntaan itseoikeutettuina jäseninä kuuluvat ensimmäinen kaupunginlääkäri ja sairaalan kolmen osaston kaikki ylilääkärit.

Johtokunnan, jolla on korkein valta sairaalassa, pitää hoitaa sairaalan asioita voimassa olevain lääkintäasetusten, näiden sääntöjen ja niiden erityisten määräysten mukaisesti, joita Terveystenhoitolautakunta, jonka asiana on kunnan sairaanhoitolaitosten valvonta, mahdollisesti antaa.

7 §.

Johtokunta valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsumuksesta niin usein kuin olot vaativat tahi kun vähintään kolme jäsentä sitä kirjallisesti pyytää puheenjohtajalta, kuitenkin joka tapauksessa ainakin kerran kuukaudessa. Vähintään

viisi jäsentä pitää olla saapuvilla, jotta Johtokunta voisi tehdä pätevän päätöksen. Äänen käydessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide. Johtokunnan kokouksissa pidetään pöytäkirjaa, johon on merkittävä Johtokunnan päätökset sekä, lyhyesti, niiden perustelmat.

8 §.

Johtokunnan tehtävänä on:

vuosittain laatia ja ennen syyskuun 15 päivää Terveystoimikunnalle lähettää ehdotus sairaalan meno- ja tulosäännöksi ensintulevaa vuotta varten;

hoitaa sairaalaa varten osotettuja tahi sinne kertyviä varoja sekä, sairaalalle vahvistetun vuosirahansäännön mukaisesti, harkita ja päättää maksunsuorituksista;

huoltaa täydelliset tilit sairaalan menoista ja tuloista sekä päättää ne kalenterivuositain;

ennen helmikuun 1 päivää joka vuosi Rahatoimikamariin jättää täydellisen tilinpäätös lähinnä edelliseltä vuodelta asianmukaisten todisteiden ohella sekä ennen maaliskuun 1 päivää Terveystoimikunnalle antaa kertomus sairaalan hallinnosta ynnä sairaanhoidon toimittamisesta viimeksi mainittuna vuonna, joka kertomus on ajoissa sitä ennen sairaalan ylilääkärien, kunkin osastoltaan, annettava sairaalan Johtokunnalle;

hoitaa ja pitää silmällä sairaalan rakennuksia ja istutuksia oikeutettuna teettämään vähäisiä tarpeellisia muutoksia rakennusten sisustukseen, mikäli tätä varten myönnettyjen määrärahojen yli ei mennä;

pitää silmällä sairaalan kaluston hoitoa, teettää tarkka kalustoluettelo, tarkastaa kaluston hylkääminen ja poiskirjoitus sekä päättää uuden kaluston hankkimisesta vahvistetun vuosirahansäännön mukaan; ja pitää vuosittain kaluston luettelu toimitettaman Johtokunnan toimitusta valvoessa;

ottaa ja erottaa sairaalan vuosirahansäännössä, paitsi lääkärejä, joista säädetään alempana, luetellut virkamiehet, jossa kohden on vaarinotettava, että toimitsijan pitää asettaa joko ylökantotakaus, jossa vähintään kaksi henkilöä, joiden vakavaraisuus on asianmukaisesti todistettu, sitoutuu yksi molempain ja molemmat yhden puolesta vastaamaan kaikkiaan neljäntuhannen markan rahamäärästä virassa tapahtuvan rahainkannon sekä sen kaluston ja niiden parselien arvon vakuudeksi, joiden hoito uskotaan toimitsijalle, tahi myös muu Johtokunnan hyväksymä vakuus sanottua tarkoitusta varten samaan määrään; kuitenkin ottaa ja erottaa sairaalan palvelusväen, niinkuin rengit, palvelijattaret, pesijättaret y. m. toimitsija sekä hoitajattaret ja heidän apulaisensa asianomaiset ylilääkärit, kukin osastollaan;

myöntää virkaloma vastamainituille Johtokunnan ottamille virkamiehille ja sairaalan palvelusväelle, kuitenkin edellyttäen ettei kuntaa sen takia rasiteta vuosirahansäännön yli menevällä kustannuksella;

näiden sääntöjen mukaisesti antaa ohjeet Johtokunnan ottamille virkamiehille ja palvelijoille sekä määrätä sairaalan ruokameno- ja järjestyssäännöt;

muutoin ryhtyä niihin toimiin, jotka sairaalan tarkoituksiin pidetään sopivina, tahi, kun ne ovat Terveystoimikunnan asiana, tehdä esitys asiasta Lautakunnalle.

III. Sairaalan lääkäreistä.

9 §.

Kaikki ylilääkärit valitsee Kaupunginvaltuusto, Terveystoimikunnan ehdotuksesta, määräämättömäksi ajaksi, mutta kuuden kuukauden molemminpuolisella irtisanomisoikeudella.

Alilääkärin ja apulaislääkärit, joiden tulee olla lääketieteen lisensiaattitutkinnon suorittaneita, valitsee Terveystieteiden lautakunta sairaalan Johtokunnan ehdotuksesta vähintään vuodeksi kerrallaan, ja voidaan heidät ottaa uudelleen toimiinsa.

Amanuenssit ottaa vähintään puoleksi vuodeksi sairaalan Johtokunta, asianomaisen ylilääkärin annettua ehdotuksen. Amanuenssiksi päästäkseen pitää asianomaisen henkilön olla suorittanut lääketieteen kandidaattitutkinto sekä vähintään puolet säädetystä palveluksesta sisätautien ja kirurgisella osastolla.

10 §.

Terveystieteiden lautakunnalla on oikeus sairaalan ylilääkäreille sekä alilääkärille ja apulaislääkäreille myöntää virkavapaus ja virkaloma sekä määrätä heille sijaiset.

Sairaalan Johtokunta myöntää virkaloman amanuensseille ja määrää asianomaisen ylilääkärin ehdotuksesta heille sijaiset.

11 §.

Ylilääkärien, jotka itsenäisesti huoltavat sairaanhoidon kukin osastollaan sekä ovat vastuunalaiset sen asianmukaisesta ja tarkoituksenmukaisesta toimittamisesta, velvollisuutena on:

päivittäin Johtokunnan sitä varten määräämänä aikana vastaanottaa sellaisia potilaita kuin itsekunkin osastolle kuuluu;

päivittäin tarkastaa osastonsa sekä sillä välinkin, jos niin tarpeelliseksi havaitaan, käydä sairasten luona;

valvoa osastonsa järjestystä ja siisteyttä;

pitää silmällä ja vastata työstä asianomaisilla poliklinikoilla;

valvoa ruuanpitoa sekä katsoa että sairaat saavat ne edut, jotka heille Johtokunnan päätöksen mukaan kuuluvat;

pitää silmällä, että palvelijasto hyvin hoitaa ja ystävällisesti kohtelee potilaita;

pitää tarkkoja sairaspäiväkirjoja ja niistä antaa todistus, kun sitä laillisesti vaaditaan;

antaa päivä-, viikko-, kuukausi- ja vuosiraportteja Johtokunnan määräyksen mukaan;

noudattamalla tarpeellista säästäväisyyttä huolehtia ruuan ja lääkkeitten tilaamisesta sekä yhdessä toimitsijan kanssa tarkastaa ja oikeiksi vahvistaa tähän kuuluvat laskut;

toimittaa ruumiinavaus, kun se havaitaan suotavaksi ja lain mukaan voi tapahtua;

Johtokunnalle antaa ehdotus ja lausunto amanuenssintointia täytettäessä;

ottaa ja erottaa sairaanhoitajattaret ja heidän apulaisensa sekä myöntää heille loma;

vastata konekaluvarastosta ja arkistosta;

määrätä potilaitten ottamisesta ja sijoittamisesta osastolleen sekä heidän terveeksi kirjoittamisestaan terveytymisen edistyttyä riittävässä määrässä taikka sittenkun on havaittu ettei potilas enempää parane; sekä

muutoin noudattaa niin hyvin näitä sääntöjä ja voimassa olevia asetuksia kuin Johtokunnan antamia määräyksiä.

12 §.

Sisätautien osaston ylilääkäri on samalla koko sairaalan johtaja, ja tulee hänen pitää silmällä sairaalan yhteistä talousosastoa sekä Johtokunnalle antaa ehdotus ja lausunto sairaalan taloutta ja hallintoa koskevista asioista sekä alilääkäriä, apulaislääkäreitä ja amanuensseja asetettaessa.

13 §.

Kulkutautiosaston ylilääkäri on velvollinen asumaan hänelle osotetussa huoneistossa sairaalassa.

14 §.

Kaikki ylilääkärit ovat oikeutetut vuosittain saamaan kuukauden virkaloman. Sinä aikana kun ylilääkärit nauttivat virkalomaa ovat sisätautien osaston alilääkäri ja kirurgisen osaston vanhempi apulaislääkäri velvolliset oman virkansa ohella hoitamaan asianomaisten ylilääkärien toimia.

15 §.

Alilääkärin, apulaislääkärien ja amanuenssien, joiden kaikkien pitää asua sairaalassa, pääasiallisena velvollisuutena on:

avustaa asianomaista ylilääkärää päiväkirjanpidossa, ruoka- ja lääke-tilauksien sekä raporttien kirjoittamisessa y. m.;

olla apuna sairaanhoidossa sekä asianomaisten ylilääkärien harkinnan mukaan ja heidän valvontansa alaisena hoitaa erinäisiä potilaita taikka pienempiä sairaalan osastoja tahi poliklinikkoja, jotka voidaan heille uskoa;

soveltuvilta kohdin noudattaa ylilääkäreille vahvistettua johtosääntöä; sekä muutoin tarkoin vaarinottaa niin hyvin näitä sääntöjä ja voimassa olevia asetuksia kuin Johtokunnan ja ylilääkärin antamia määräyksiä.

IV. *Sairaalan ylihoitajattaresta.*

16 §.

Ylihoitajattaren ottaa sairaalan Johtokunta, ja hänen on virkatoiminnassaan noudatettava sairaalan Johtokunnan antamia määräyksiä.

V. *Sairaalan toimitsijasta.*

17 §.

Toimitsijan tehtävänä on:

hoitaa sairaalan taloutta ja kassahallintoa sekä toimittaa kaikki siinä tarpeellinen kirjeenvaihto ja kirjanpito;

kantaa ja kuitata mitä sairaalalle kuuluu tulona sekä toimittaa kaikki maksunsuoritukset ja tilittää hallinnostaan sairaalalle;

pitää luetteloa sairaalan kalustosta sekä tarkoin valvoa, että hänen hoitoonsa annettu kalusto ja sairaalan rakennukset eivät vahingoitu eivätkä turmellu;

päivittäin käydä sairaalan taloudellista hallintoa varten määrättyissä huoneistoissa ja, niin usein kuin ylilääkäri vaatii taikka siihen muutoin on syytä, myöskin sairashuoneissa sekä silloin katsoa että ylilääkärin määräyksiä järjestykseen ja puhtauteen nähden tarkoin noudatetaan sekä että lämmittämisessä menetellään varovaisesti ja säästäväisesti;

likimmin pitää silmällä sairaalan palvelijastoa, katsoa että se uskollisesti, ahkerasti ja kunnollisesti täyttää tehtävänsä sekä antaa sille, joka tässä kohdin rikkoo, sovelias nuhde;

ottaa ja erottaa sairaalan palvelusväki, niinkuin rengit, palvelijattaret, pesijättäret y. m.;

muutoin noudattaa kaikkea mitä sairaalan Johtokunta ja johtaja, näiden sääntöjen sekä Johtokunnan toimitsijalle antaman johtosäännön perustuksella, voivat hänen virkatoimintansa suhteen määrätä;

Erityinen säännös.

18 §.

Se, joka katsoo olevan syytä valitukseen sairaalan virkamiehiä taikka palvelijoita vastaan, tehkään siitä kirjallisen ilmoituksen sairaalan Johtokunnalle, joka asian laadun mukaan joko itse päättää asiasta taikka lykkää sen Terveystenhoitolautakunnan ratkaistavaksi.

Käsiteltäessä ehdotusta uudeksi menosäännöksi hyväksyttiin ¹⁾, ottaen huomioon erinäiset Valmistusvaliokunnan ehdottamat muutokset, seuraava:

Marian sairaalan vuosirahansääntö.a) *Sisätautien osasto.*

1 ylilääkäri, laitoksen johtaja, palkkaa	Smk	8,000: —
1 alilääkäri, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	3,600: —
Sijaisen palkkaamiseen alilääkärin virkaloman aikana	»	300: —
2 apulaislääkäriä, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	4,800: —
3 amanuenssia, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	3,600: —
1 ylihoitajatar, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	1,000: —
5 osastonhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	3,000: —
12 alihoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	5,760: —
8 yöhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	3,840: —
Ylimääräisestä sairaanhoidosta, arviolta	»	1,200: —
8 siivoajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 18 markkaa kuukaudessa	»	1,728: —
1 siivojatar tuberkulosipaviljonkia varten	»	336: —
Lääkkeitä, arviolta	»	16,000: —
Kaluston kunnossapitoa varten, arviolta	»	6,000: —
Lääkäri-konekalujen, siteiden, väkiviinan ja desinfioimis- tarpeiden kunnossapitoon ja ostoon	»	4,000: —
	Smk	63,164: —

b) *Kulikutautiosasto.*

1 ylilääkäri, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	Smk	5,000: —
Sijaisen palkkaamiseen ylilääkärin virkaloman aikana	»	400: —
1 apulaislääkäri, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	2,400: —
4 osastonhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	2,400: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 5 §.

3 alihoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	Smk	1,440: —
2 yöhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	960: —
Ylimääräisestä sairaanhoidosta, arviolta	»	800: —
6 siivoojatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 18 markkaa kuukaudessa	»	1,296: —
Lääkkeitä, arviolta	»	3,000: —
Kaluston kunnossapitoon ja ostoon, arviolta	»	4,000: —
Sairashuoneiden desinfiioimiseen	»	1,000: —
	Smk	22,696: —

c) *Kirurginen osasto.*

1 ylilääkäri, kirurgi, palkkaa	Smk	6,000: —
Sijaisen palkkaamiseen ylilääkäriin virkaloman aikana . . .	»	350: —
1 vanhempi apulaislääkäri, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	3,000: —
1 apulaislääkäri, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	2,400: —
1 amanuenssi, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	1,200: —
1 hoitajatar leikkauksia varten, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	»	600: —
2 osastonhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	1,200: —
1 hoitajatar poliklinikkaa varten, joka henkilö samalla on velvollinen hoitamaan Röntgenkonetta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	600: —
5 alihoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	2,400: —
1 hoitajatar eristysosastoa varten, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 30 markkaa kuukaudessa	»	360: —
2 yöhoitajatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	960: —
3 siivoojatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 18 markkaa kuukaudessa	»	648: —
Ylimääräisestä sairaanhoidosta, arviolta	»	800: —
Palkkiota hierojalle	»	1,200: —
Lääkkeitä, arviolta	»	5,000: —
Sidetarpeita ja konekaluja, arviolta	»	8,000: —
Kaluston kunnossapito ja osto	»	3,500: —
	Smk	38,218: —

d) *Talousoasto.*

1 toimitsija, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	Smk	4,000: —
1 apulainen, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 75 markkaa kuukaudessa	»	900: —

1 taloudenhoitajatar, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa	Smk	1,000: —
1 apulainen, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	600: —
2 keittäjätärtä, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 30 markkaa kuukaudessa	»	720: —
1 keittäjätär, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 25 markkaa kuukaudessa	»	300: —
Ylimääräistä apua varten keittiössä, arviolta	»	240: —
9 palvelijatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 18 markkaa kuukaudessa	»	1,944: —
1 siivoojatar, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 18 markkaa kuukaudessa	»	216: —
2 leipojatar, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 30 markkaa kuukaudessa	»	720: —
1 liinavaatevaraston hoitajatar, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 480: — henkilökohtainen palkanlisäys 600: —	»	1,080: —
1 ompelijatar, joka samalla on liinavaatevaraston hoitajat-taren apulaisena, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 35 markkaa kuukaudessa	»	420: —
2 ompelijatarta, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 30 markkaa kuukaudessa	»	720: —
13 pesijätärtä, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 23 markkaa kuukaudessa	»	3,588: —
1 koneenkäyttäjä, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa 200 markkaa kuukaudessa	»	2,400: —
1 koneenkäyttäjä, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa 150 markkaa kuukaudessa	»	1,800: —
1 vahtimestari, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa 730: — ruokarahaa 360: — mieskohtaista palkanlisäystä 180: —	»	1,270: —
1 ovenvartija, joka on samalla portinvartija, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	600: —
1 ruumiinavausapulainen, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	600: —
9 renkiä, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 40 markkaa kuukaudessa	»	4,320: —
3 lämmittäjää, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 45 markkaa kuukaudessa	»	1,620: —
1 portinvartija, paitsi asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, palkkaa 35 markkaa kuukaudessa	»	420: —
1 klosetintyhjentäjätär, palkkaa 33 markkaa kuukaudessa .	»	396: —
1 yövartija, paitsi ruokaa (ei asuntoa), palkkaa 50 markkaa kuukaudessa	»	600: —
Ruoka 278 potilaalle à 1: 10 päivältä	»	111,617: —
» 32 » à 1: 50 »	»	12,870: —
» 60 henkilölle, lääkäreitä ja hoitajattaria, à 1: 50 päivältä .	»	32,850: —
» 6 oppilaalle à 1: 50 päivältä	»	3,285: —
» 69 henkilökunnan jäsenelle à 1: 10 päivältä	»	27,663: —
Polttopuita, arviolta	»	35,000: —

Kaasua laboratorioin ja höyrytelan lämmittämiseen . . .	Smk	600: —
Kaluston kunnossapito, arviolta	»	2,400: —
Hevosien ylläpito, arviolta	»	600: —
Valoon, arviolta	»	16,000: —
Sekalaisia menoja, niinkuin saippuaan ja soodaan pesu- laitosta ja osastoja varten, jäähän, puhdistusjauheeseen, nuohoomiseen, ylimääräiseen osastojen siivoukseen kesän aikaan, ikkunalasiin, paperiin, painatuksiin ja päiväkirjoihin y. m.	»	12,000: —
	Smk	285,359: —

e) *Desinfisioimislaitos.*

1 päällysmies (koneenkäyttäjä), paitsi asuntoa, lämpöä, ja valoa, palkkaa	Smk	1,200: —
mieskohtaista lisäystä	»	180: —
	Smk	1,380: —
1 apulainen, paitsi asuntoa ja ruokaa, palkkaa	»	480: —
Polttopuita, arviolta	»	800: —
Hevosien ylläpito, arviolta	»	600: —
Desinfisioimistarpeita	»	500: —
	Smk	3,760: —

f) *Erityinen määräraha.*

Lyhytten virkaloimien varaamiseksi sairaanhoitajattarille ja siivoojattarille, arviolta	Smk	2,500: —
	Smk	415,697: —

Muist. I. Sisätautien ja kirurgisen osaston yli- ja alilääkärit ovat oikeutetut viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta saamaan palkankorotusta kummallakin kerralla 10 %, heille tulevasta pohjapalkasta.

Muist. II. Toimitsijalle tulee palkankorotusta viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta kummallakin kerralla 500 markkaa.

Muist. III. Sairaanhoitajattarten palkka korotetaan viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta kummallakin kerralla 60 markkaa.

Edellä oleva uusi Marian sairaalan menosääntö päätettiin ottaa käytäntöön kesäkuun 1 päivästä 1909, jolloin ne sairaalan virkailijat, jotka menosäännön mukaan olivat oikeutetut palkankorotukseen määrätyn ajan palveluksen jälkeen, olisivat oikeutetut siinä suhteessa lukemaan hyväksensä edellisen palveluksensa sairaalassa.

Budgetinkäsittelyssä joulukuun 30 päivänä 1907 oli Kaupungin-^{Kaupungin bakteriologin johtosääntö.} valtuusto kehottanut Terveystenhoitolahtakuntaa laatimaan täydellisen ehdotuksen bakteriologisten tutkimusten edelleen jatkamiseksi kaupungin laboratorissa. Täyttäkseen tämän tehtävän jätti Lautakunta lokakuun

1 päivänä päivätyyn lausunnon¹⁾ asiasta ynnä ehdotuksen johtosäännöksi kaupungin bakteriologille.

Sittenkun asia kokouksessa lokakuun 20 päivänä oli ollut esillä²⁾ ja lausunnon painattamista varten pantu pöydälle, otti Valtuusto sen lopullisesti ratkaistavakseen kokouksessaan marraskuun 17 päivänä, jolloin Valtuusto, pääasiassa yhtäpitävästi Terveydenhoitolautakunnan ehdotuksen kanssa, päätti³⁾:

että siitä bakteriologinvirasta, joka Valtuuston päätöksen mukaan joulukuun 11 päivältä 1906 ainoastaan toistaiseksi oli perustettu kaupungin Terveydellisten tutkimusten laboratorioin, tammikuun 1 päivästä 1909 tehtäisiin vakinainen virka, kuitenkin pidättämällä kuuden kuukauden irtisanomisoikeus sekä kaupungille että viranpitäjälle;

että Valtuusto täyttäisi viran Terveydenhoitolautakunnan annettua lausuntonsa;

että viranpitäjälle vakuutettaisiin 5,000 markan vuosipalkka sekä oikeus yhden kuukauden virkaloman saamiseen Terveydenhoitolautakunnan hyväksyttävänä aikana tarvitsematta palkata sijaista; sekä

että menosääntöön otettaisiin 400 markan suuruinen määräraha sijaisen palkkaamiseksi bakteriologin loma-aikana.

Sen ohella hyväksyi Valtuusto seuraavan johtosäännön:

Johtosääntö kaupungin bakteriologille.

1. Bakteriologin pitää olla kaupungin Terveydellisten tutkimusten laboratorioissa tavattavana vähintään tunti päivässä Terveydenhoitolautakunnan määrättävänä aikana sekä muinakin aikoina, kun erityiset tehtävät taikka työt vaativat hänen läsnäoloaan.

2. Bakteriologille kuuluu kerta kaikkiaan määrättyinä velvollisuutena mahdollisimman pian toimittaa tutkimus, onko suolikuumebasilleja, kurkkumätäbasilleja, tuberkelibasilleja ja gonokokkeja näytteissä, joita lääkärit taikka yksityiset henkilöt siinä tarkoituksessa laboratorioin lähettävät taikka tuovat, ja on hänen heti tutkimuksen päätettyä annettava tulos asianomaisen tiedoksi.

3. Bakteriologin pitää sitäpaitsi Terveydenhoitolautakunnan tai ensimmäisen kaupunginlääkärin toimenannosta yksinään tahi, jos on tarpeen, hänen käytettäväkseen siinä tarkoituksessa asetettujen henkilöiden avulla toimittaa kaikki sellaiset bakteriologiset tutkimukset, joiden tarkoituksena on saada selville kulkutautien tai muiden kaupungissa esiintyvän bakteritautien tarjuntalähteet ja leviämistiet.

4. Bakteriologin pitää, kun kaupungin Terveydellisten tutkimusten laboratorioin johtaja hänen apuaan vaatii, olla tälle apuna sellaisten bakteriologisten tutkimusten toimittamisessa, kuin Terveydenhoitolautakunta tahi ensimmäinen kaupunginlääkäri on antanut laboratorioin tehtäväksi.

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 32. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 20 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 21 §.

5. Bakteriologin on pidettävä tarkkaa päiväkirjaa kaikista toimittamistaan tutkimuksista sekä vuosineljänneksittäin Terveystieteiden tutkimuslaitokunnalle annettava kertomus toiminnastaan. Sen lisäksi tulee hänen tammikuun kuluessa laboratorion johtajalle antaa vuosikertomus kaikista edellisestä vuonna suorittamistaan töistä, jonka kertomuksen laboratorion johtaja liittää laboratorion toiminnasta annettuun vuosikertomukseen.

6. Bakteriologi on oikeutettu vuosittain saamaan kuukauden virkaloman Terveystieteiden tutkimuslaitokunnan hyväksyttävänä aikana sekä olematta velvollinen palkkaamaan sijaista.

Bakteriologintoiimeen kaupungin Terveystieteiden tutkimusten laboratorion otettiin ¹⁾ sittemmin Terveystieteiden tutkimuslaitokunnan puolesta ainoa hakija, lääketieteen ja kirurgian tohtori vapaaherra A. de la Chapelle. Bakteriologin vaali.

Tehdystä anomuksesta myönsi ²⁾ Kaupunginvaltuusto kaupungin Terveystieteiden tutkimusten laboratorion johtajalle filosofian maisteri Allan Zilliacus'elle eron virastaan. Ero kaupungin laboratorion johtajalle.

Laboratorion johtajaksi valitsi ³⁾ Valtuusto sittemmin insinööri Väinö Andströmin.

Sittenkun terveystieteiden palveluksessa olevat tarkastusmiehet olivat Terveystieteiden tutkimuslaitokunnalta anoneet palkkausjärjestelmän mukaisten palkkojensa lisäämistä, jotka neljännesvuosisadan ajan olivat pysyneet pääasiassa muuttumattomina, päätti ⁴⁾ Kaupunginvaltuusto, samalla kun kysymys vaaditusta palkkausjärjestelystä otettaisiin käsittelemään alaiseksi budjetin järjestelyn yhteydessä, Terveystieteiden tutkimuslaitokunnan esityksestä ⁵⁾ noudatettavaksi vahvistaa terveystieteiden tarkastusmiehille uuden johtosäännön, ja oli tämä sanamuodoltaan seuraava:

Terveystieteiden tarkastusmiesten johtosääntö.

1:ksi Terveystieteiden vakinaisen tarkastusmiehen, jonka, paitsi maan molempien kielten taitoa, pitää omata yleisen terveystieteiden tutkimuslaitokunnan annettujen lakien ja määräysten tuntemusta, mikäli ne koskevat hänen virkatoimintaansa, ottaa toimeensa tehdyn hakemuksen nojalla Terveystieteiden tutkimuslaitokunta epämääräiseksi ajaksi.

2:ksi Tarkastusmiehen tehtävänä on:

säännöllisesti ja täsmällisesti täyttää kaikki ensimmäisen kaupunginlääkärin hänelle antamat tehtävät sekä itsestään pitää huomiotaan kiinnitettyinä hänen toimialallaan mahdollisesti ilmeneviin terveystieteisiin epäkohtiin;

ensimmäisen kaupunginlääkärin ohjauksesta valvoa asianomaisen viranomaisen antamien yleisten terveystieteiden tutkimuslaitokunnan ja puhtautta y. m. koskevien määräysten noudattamista sekä, jos rikkomuksia näitä vastaan havaitaan, siitä huomauttaa syyllistä sekä katsoa, että korjataan mitä on laiminlyöty;

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 17 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 huhtik., 35 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 30 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 16 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. n:o 43.

tarkoitusta varten mukanaan pitämäänsä kirjaan paikalla merkitä terveydellisiä epäkohtia koskevat havainnot ja muutoin laatia ne muistiinpanot ja päiväkirjat toiminnastaan, mitkä voidaan asettaa hänen velvollisuudekseen, sekä olla ensimmäisen kaupunginlääkärin apuna siinä kirjanpidossa ja kirjoituksessa, minkä terveystoimintaa voi aiheuttaa;

jokaisena arkipäivänä Terveydenhoitolahtakunnan määrättävänä aikana saapua Terveydenhoitolahtakunnan toimistoon antamaan raportti edellisen työpäivän toiminnasta ja vastaanottamaan määräyksiä suoritettavista toimista;

Terveydenhoitolahtakunnan määrättävänä aikana päivystää Terveydenhoitolahtakunnan toimistossa;

virkatöiminnassaan esiintyä tyynesti ja koettaa hankkia yleisön luottamus sekä muutoin noudattaa kaikkia niitä määräyksiä, joita Terveydenhoitolahtakunta taikka ensimmäinen kaupunginlääkäri hänelle antaa.

3:ksi Virkavapauden tarkastusmiehelle myöntää Terveydenhoitolahtakunta.

4:ksi Tarkastusmiehellä saa ainoastaan Terveydenhoitolahtakunnan luvalla olla muu virkatöimi.

Palkkorotus kaupungineläinlääkäreille ja hänen apulaiselleen.

Terveydenhoitolahtakunnan esityksestä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto, että kaupungineläinlääkäreille menevä palkka, joka vuoden menosäännössä oli 3,000 markan suuruisena, ynnä myöskin palkkio kaupungineläinlääkärin apulaiselle teurastamossa, mikä palkkio menosäännössä oli 1,000 markan suuruisena, korotettaisiin edellisen palkka 4,000 markkaan ja jälkimmäisen palkkio 1,500 markkaan, laskettuna seuraavan vuoden alusta.

Palkkio Marian sairaalan rakennushallituksen jäsenille.

Tehdyistä anomuksesta päätti ²⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää arviolta 3,300 markan suuruisen määrärahan palkkioiksi Marian sairaalan laajentamista varten asetetun rakennushallituksen jäsenille.

„Toipumiskoti“ yhdistyksen avustusanomus.

Kaupunginvaltuustolle osottamassaan kirjelmässä oli „Toipumiskoti“ yhdistys anonut vuotuista 7,300 markan suuruisesta avustusta toipumiskodin ylläpitämiseksi varattomille, pääkaupungin sairaaloista päässeille potilaille, jonka ohella yhdistys muun muassa oli esittänyt, eikö I. Dannströmin rahaston korkoja voitaisi käyttää kyseessä olevaan tarkoitukseen.

Terveydenhoitolahtakunnan ja Rahatoimikamarin annettua niiltä vaaditut lausunnot päätti ³⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

että Dannströmin lahjoitusrahaston pääoma vuoden 1907 koroilla korotettaisiin 15,000 markkaan;

että loput sanotun rahaston vuoden 1907 koroista annettaisiin „Toipumiskoti“ yhdistykselle avustukseksi marras- ja joulukuilta vuonna 1907; sekä

että sanottu yhdistys vuodesta 1908 alkaen saisi nauttia Dannströmin lahjoitusrahaston korkotulot.

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 15 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 15 §.

Sen ohella lykättiin kysymyksessä syntyneet asiakirjat Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen jakoa varten asetettuun valio-kuntaan, jonka olisi otettava harkittavakseen, eikö näistä varoista määrä-rahaa, joka Dannströmin lahjoitusrahaston korkojen kanssa nousisi 7,300 markkaan, voitaisi „Toipumiskoti“ yhdistykselle myöntää.

Kaupunginvaltuustolle osottamassaan kirjelmässä anoi ¹⁾ lääketieteen lisensiaatti K. Taskinen avustusta perustamaansa hieromapoliklinikkaa varten. Terveystieteiden lautakunnan annettua asiasta lausuntonsa päätti ²⁾ Valtuusto myöntää lääketieteen lisensiaatti Taskiselle 4,000 markan suuruisen avustuksen vuodeksi 1909, ehdolla että hieromapoliklinikkaa sanotuna vuonna kahdeksan kuukauden aikana pidettäisiin avoinna potilaiden maksutonta käsittelyä varten Terveystieteiden lautakunnan määrättävinä tunteina ja että lääketieteen lisensiaatti Taskinen poliklinikkaansa nähden muuten alistuisi siihen tarkastukseen, jonka Terveystieteiden lautakunta katsoisi tarpeelliseksi määrätä.

Määräraha hieromapoliklinikka varten.

Terveystieteiden lautakunnan esityksestä myönsi ³⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 6,676 markan 50 pennin suuruisen määrärahan sairaanhoidon antamista varten keuhkotautisille henkilöille neljän kuukauden aikana Leppäsuon huvila-alueen sairaspaviljongissa.

Määräraha keuhkotautisten henkilöiden hoitoa varten.

Kaupunginvaltuustolle osottamassaan kirjelmässä helmikuun 6 päivä ⁴⁾ olivat hammaslääkärit Th. Weber ja Axel Aspelund, huomauttaen että he lokakuun 1 päivästä 1907 olivat kaupungissa ylläpitäneet kansakouluhammaslääkärin, jonka ylläpito sanotun vuoden syyslukukaudella oli vaatinut 3,086 markan 8 pennin suuruisen kustannuksen, anoneet, että Valtuusto klinikan ylläpitoa varten lukuvuonna 1907—08 myöntäisi 7,800 markan suuruisen määrärahan. Tämän esityksen Valtuusto lykkäsi ⁴⁾ Terveystieteiden lautakuntaan, joka antamassaan lausunnossa muistutti siitä, että Lautakunta, kun sama kysymys aikaisemmin oli ollut esillä, oli evännyt määrärahojen myöntämisen, koska mieluummin olisi perustettava sellainen poliklinikka, johon ei olisi pääsy yksistään kansakoululapsilla, vaan myöskin varattomilla yleensä, jota vastoin Lautakunta nyt, koska mitään tarjousta tällaisen avustusta nauttivan yksityisen hammaspoliklinikan ylläpitämisestä varattomia varten ei oltu jätetty ja myös kansakouluhammaslääkärin siinä muodossa, minkä anojat olivat sille antaneet, täytyisi katsoa tyydyttävän tärkeätä terveydellistä tarvetta,

Avustus kansakoululasten hammaspoliklinikka varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 26 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 28 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 20 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 27 §.

tahtoi Valtuuston harkittavaksi jättää, eikä esimerkiksi 10,000 markan suuruista avustusta voitaisi anojille kolmeksi vuodeksi eteenpäin eli vuosi-ksi 1908—10 myöntää. Vastoin Valmistusvaliokunnan epävävää lausuntoa päätti ¹⁾ Valtuusto tehdyn ehdotuksen mukaisesti lykätä asian Anniskeluo- saakeyhtiön voittovarojen jakoa varten asetettuun valiokuntaan, siltä varalta että anottu määräraha voitaisiin suorittaa sanotuista varoista.

Lisämääräraha desinfi- sioimis- koneen hankki- mista varten Marian sairaalaan.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ²⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,457 markan 49 pennin suuruisen lisämäärärahan uuden desinfi- sioimis- koneen hankkimista ja asettamista varten Marian sairaalaan.

Määräraha kesä- loman valmista- mista varten Marian sairaalan henkilökunnalle.

Sittenkun Marian sairaalan hallitus oli Terveydenhoitolautakunnalle esittänyt toivomuksen että kesälomaa valmistettaisiin myös sairaalan talous- henkilökunnalle, päätti ³⁾ Kaupunginvaltuusto Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myöntää tarkoitusta varten 439 markan suuruisen määrärahan.

Määräraha iso- rokkokulkutau- din vastusta- mista varten.

Useiden kaupungissa ilmenneitten isorokkotapausten johdosta antoi varapuheenjohtaja Terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajana selvi- tyksen taudin synnystä ja leviämisestä sekä niistä toimenpiteistä, joihin sen ehkäisemiseksi oli ryhdytty. Tämän johdosta päätti ⁴⁾ Kaupungin- valtuusto lausua mielipiteenään, että Terveydenhoitolautakunnan ei tulisi karttaa leviävän kulkutaudin tehokkaaseen vastustamiseen välttämättömiä kustannuksia.

Kirjelmässään maaliskuun 19 päivältä antoi sittemmin Terveyden- hoitolautakunta yksityiskohtaisia tietoja lasketuista kustannuksista iso- rokkotaudin vastustamiseksi, ja päätti ⁵⁾ Valtuusto tämän johdosta tarkoi- tusta varten myöntää 10,000 markan suuruisen määrärahan suoritettavaksi Valtuuston käyttövaroista.

Toimenpiteet uhkaavan kole- rakulkutaudin takia.

Terveydenhoitolautakunnan asiasta tekemän esityksen johdosta osotti ⁶⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,500 markan suuruisen erän viiden ylimääräisen tarkastusmiehen palkkaamiseksi, joista yhden tehtävänä olisi tarkastaa ruokatavarakauppaa kaupungin toreilla ja ruokatavarapuodeissa sekä neljän toimenä silmällä pitää pihojen puhtaanapitoa, mikä lisätty tarkastus uhkaavan kolerakulkutaudin vuoksi oli havaittu tarpeelliseksi.

Sen ohella myönsi ⁷⁾ Valtuusto samaten Terveydenhoitolautakunnan anomuksesta käyttövaroistaan 10,000 markan suuruisen määrärahan kustan- nusten suorittamiseksi erinäisistä toimenpiteistä uhkaavan kolerakulku- taudin johdosta, joihin Lautakunta oli ryhtynyt voimassa olevan johto- sääntönsä nojalla.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 21 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 31 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 32 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 3 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 42 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 11 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk., 11 §.

Kirjelmässään syyskuun 11 päivältä huomautti Terveystenhoitolautakunta, että Lautakunnan jäsenten työ viime aikoina oli melkoisesti lisääntynyt, edellisenä vuonna kun kokousten lukumäärä oli noussut neljäänkymmeneenkahteen, minkä ohella Lautakunnan oli ollut pakko asettaa keskuudestaan erityisiä valiokuntia tarkempaa käsittelyä vaativia kysymyksiä varten. Tämän johdosta ja koska Terveystenhoitolautakunnan kunnan hyväksi tekemää työtä ei enää voitu arvostella niiden näkökohtain mukaan, joita oli pidetty silmällä vahvistettaessa Lautakunnan voimassa olevaa johtosääntöä, vaan kohtuus vaati, että Lautakunnan valittujen jäsenten pitäisi saada korvaus ainakin jostakin osasta työtään, esitti Lautakunta, että 3,500 markan suuruinen määräraha otettaisiin tarkoitusta varten sen menosääntöön seuraavaksi vuodeksi.

Palkkio Terveystenhoitolautakunnan jäsenille.

Esiteltäessä tätä asiaa päätti¹⁾ Kaupunginvaltuusto sekä suostua mainittuun esitykseen, ollen anottu määräraha otettava huomioon seuraavan vuoden menosäännössä, että myöskin antaa Rahatoimikamarin toimeksi menosääntöehdotusta laatiessaan ottaa harkittavaksi, eikö Terveystenhoitolautakunnan puheenjohtajan voimassa olevassa palkkaussäännössä olevaa palkkiota pitäisi Lautakunnan lisääntyneisiin töihin katsoen kohtuullisessa määrässä korottaa.

Terveystenhoitolautakunnan esityksestä myönsi²⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 300 markan suuruisen määrärahan käytettäväksi palkkion korottamiseen yhden Marian sairaalan amanuenssintoimen hoitamisesta vuoden kolmena viimeisenä kuukautena.

Korotettu palkkio Marian sairaalan amanuenssille.

Sittenkun Terveystenhoitolautakunta oli Kaupunginvaltuustolle ilmoittanut³⁾ että dosentti, lääketieteen ja kirurgian tohtori E. Sandelinin toiminta Marian sairaalan kirurgisen osaston ylilääkärinä päättyisi joulukuun 1 päivänä ja sanottu ylilääkärinvirka tämän johdosta Marian sairaalan sääntöjen mukaisesti oli julistettu avoimeksi, jätti dosentti Sandelin anomuksen siitä, että hänet uudelleen otettaisiin mainittuun virkaan, ja nimittikin⁴⁾ Valtuusto Terveystenhoitolautakunnan ehdotuksen mukaisesti hänet jälleen tähän virkaan.

Ylilääkärinvirka Marian sairaalan kirurgisessa osastossa.

Terveystenhoitolautakunnan esityksestä myönsi⁵⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan työväenasuntojen tarkastajalle arkkitehti Arthur Gauffinille 500 markan matkastipendin osaanottoa varten asuntohygieniseen kongressiin Dresdenissä kesällä 1908, ehdolla että matkarahan saaja matkan päätyttyä jättäisi matkakertomuksen Terveystenhoitolautakunnalle.

Matkastipendi työväenasuntojen tarkastajalle.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk., 13 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 14 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 15 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 14 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12 p. toukok., 26 §.

Matkastipendejä
mielisairaiden
hoitolaitosten
tutkimista var-
ten ulkomailla.

Sen toimikunnan esityksestä, jonka Kaupunginvaltuusto oli asettanut laatimaan ehdotuksen kunnallisen hoitolaitoksen rakentamiseksi mielisairaille, päätti ¹⁾ Valtuusto käyttövaroistaan myöntää 1,000 markan suuruisen määrärahan käytettäväksi kahtena 500 markan suuruisena matka-apurahana kahdelle sanotun toimikunnan jäsenelle ylim. professori E. Ehrnroothille ja arkkitehti E. A. Kranckille kunnallisten hoitolaitosten tutkimista varten ulkomailla, etupäässä Ruotsissa.

Ehdotus silmä-
poliklinikan pe-
rustamisesta
Marian sai-
raalaan.

Kirjelmässään lokakuun 22 päivältä ehdotti Terveydenhoitolautakunta viitaten vuosina 1898—1907 suuresti lisääntyneeseen varattomain silmäpotilasten määrään Yleisen sairaalan oftalmologisella osastolla ja varattomain silmäpoliklinikassa, että syyskuusta v. 1909 alkaen Marian sairaalaan perustettaisiin silmäpoliklinikka, että tarvittavain koneiden ja muiden tarpeiden ostoon sitä varten myönnettäisiin 4,000 markan suuruisen määräraha ja sen jälkeen laitoksen ylläpitoon vuotuinen 4,800 markan suuruisen määräraha ynnä myös että tämän silmäpoliklinikan johtajaksi otettaisiin lääketieteen lisensiaatti Elis Kuhlefelt.

Käsitellessään kyseessä olevaa asiaa päätti ²⁾ Kaupunginvaltuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hylätä mainitun esityksen, mutta samalla antaa Terveydenhoitolautakunnalle toimeksi ottaa harkittavakseen ja Valtuustolle jättää ehdotuksen sellaiseksi silmätautien poliiklinisen käsittelyn uudestijärjestämiseksi kaupungissa, mihin asianhaarat saattoivat antaa aihetta.

Määräraha tuli-
rokkosairaala
varten Hesperia-
riassa.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti ³⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa 3,904 markan 50 pennin määrärahan tulirokko-
potilaiden sairaalan aukipitoa varten Hesperiaassa vuoden loppuun asti.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ⁴⁾ Valtuusto vielä tulirokkosairaalan ylläpitoon Hesperiaassa, jota sattuneesta syystä täytyi pitää avoinna kauemmin kuin tarkoitettu oli, 5,000 markan suuruisen lisämäärärahan, joka suoritettaisiin Valtuuston käyttövaroista vuodelta 1909.

Terveydenhoito-
lautakunnan
vuosikertomus.

Sittenkun Terveydenhoitolautakunta oli saattokirjeineen marraskuun 17 päivältä Kaupunginvaltuustolle lähettänyt vuosikertomuksensa vuodelta 1907, päätti ⁵⁾ Valtuusto, koska painatuskustannukset Terveydenhoitolautakunnan vuosikertomuksista niiden laajuuden takia olivat melkoisesti kohonneet, kehottaa Terveydenhoitolautakuntaa ottamaan harkittavakseen, eikö sen vastedes julaistavia vuosikertomuksia voisi laajuudeltaan rajoittaa niiden tarkoituksen siitä kärsimättä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 19 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 20 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 26 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 12 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 11 §.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto kokouksessaan toukokuun 14 päivänä 1907 oli päättänyt kaupungin laskuun hankkia tulensammutusveneen sekä antaa Palotoimikunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin ammattimiesten kanssa laatia ehdotuksen sellaisen veneen rakentamiseksi ja varustukseksi sekä hankkia siitä hankintatarjouksia, oli Palotoimikunta kirjelmän ohella marraskuun 12 päivältä Valtuustolle jättänyt insinööri Hugo Lindforsin asiantuntijana tarkastaman ja täydentämän ehdotuksen ruiskuveneeksi Helsingin kaupungille ynnä erinäisten liikkeiden antamat hankintatarjoukset, joista Palotoimikunta hyväksyttäväksi puolsi Kone- ja siltarakennusosakeyhtiön tekemää tarjousta, joka päättyi 132,000 markan hankintahintaan.

Kysymys tulensammutusveneen hankkimisesta.

Asian esittelyssä päätti ¹⁾ Valtuusto sanotun ehdotuksen mukaisesti antaa hankkia tulensammutusveneen ja valtuuttaa Palotoimikunnan tekemään sopimuksen Kone- ja siltarakennusosakeyhtiön kanssa sellaisen veneen toimittamisesta; ja olisi kustannus, johon valtiolaitos oli sitoutunut ottamaan osaa 33,000 markalla, Kaupunkien yleinen Paloapuyhtiö 16,500 markalla sekä Suomen Teollisuudenharjoittajien keskinäinen Paloapuyhdistys 6,600 markalla, mitä jälellä olevaan 75,900 markan suuruiseen määrään tuli ynnä 1,000 markkaa veneen rakentamisen valvontapalkkiona otettava seuraavan vuoden menosääntöön.

Yleisessä budjetinjärjestelyssä päätti ²⁾ kuitenkin Valtuusto budgettivaliokunnan esityksestä ³⁾, muuttaen yllä olevan päätöksen, antaa kysymyksessä olevan tulensammutusveneen hankkimisen jäädä toistaiseksi.

Siviilitoimituskunnan kirjelmällä maaliskuun 2 päivältä oli K. Senaatti, joka oli katsonut tarpeelliseksi, että Helsingin kaupungin Poliisilaitoksen maaliskuun 26 päivänä 1903 viideksi vuodeksi eteenpäin vahvistettu menosääntö, päättyvä 693,120 markkaan vuodessa, josta 495,085 markkaa 72 penniä suoritettiin yleisistä ja 198,034 markkaa 28 penniä kaupungin varoista, edelleenkin jäisi voimaan joksikin aikaa eteenpäin ja korkeintaan vuoden 1909 loppuun, vaatinut Kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta.

Poliisilaitoksen menosääntö.

Vastaukseksi tähän päätti ⁴⁾ Valtuusto läänin Kuvernöörin kautta ilmoittaa, että Valtuustolla ei ollut kyseessä olevaa järjestelyä vastaan mitään muistuttamista.

Rahatoimikamarin esityksestä ja kaupungin v. t. poliisimestarin Kamarille tekemän anomuksen mukaisesti myönsi ⁵⁾ Kaupunginvaltuusto 646 markan 75 pennin suuruisen määrärahan erinäisten menojen suoritta-

Määräraha koirien verottamisen silmälläpitoa varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 21 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 16 §. — ³⁾ Valt. pain. asiak. n:o 54. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 1 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 17 §.

miseen koiraveron maksamista koskevien määräysten noudattamisen valvomisesta otettavaksi tileissä huomioon koiraveron tuoton lyhennyksenä.

Voimistelupukuja poliisille.

Rahatoimikamarin kaupungin v. t. poliisimestarin anomuksen johdosta tekemästä esityksestä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää 627 markan suuruisen määrärahan 100 voimistelupuvun ostoon Poliisilaitoksen tarpeita varten.

Määräraha lääkärinapua varten tapaturmatilaisuuksissa.

Kirjelmässä toukukuun 29 päivältä ilmoitti Terveydenhoitolautakunta, että kaupungin poliisimestarille ehtimiseen oli tehty pyyntöjä lääkärinavusta sattuneissa tapaturma- ja äkillisissä sairaantumistapauksissa sekä päivällä että etenkin öiseen aikaan, ja koska asianomaisten varattomuuden takia mitään korvausta pyydetystä lääkärinavusta useinkaan ei voitu antaa, esitti Terveydenhoitolautakunta v. t. poliisimestarin ehdotuksesta, että 600 markan suuruisen vuotuinen määräraha koetteeksi asetettiin v. t. poliisimestarin käytettäväksi tilintekovelvollisuudella korvauksen suorittamiseen lääkäreille, joita poliisiviranomaiset kutsuvat öiseen aikaan ja pakollisissa tapauksissa myös päivällä antamaan lääkärinapua.

Suostuen Terveydenhoitolautakunnan anomukseen päätti ²⁾ Kaupunginvaltuusto, että anottu määräraha suoritettaisiin Valtuuston käyttövaroista.

Poliisilaitosta varten myönnetty valtioapu.

Kirjelmässään lokakuun 31 päivältä ilmoitti Maistraatti, että sittenkun erinäisten Kaupunginvaltuuston päätösten mukaan vuonna 1905 Poliisilaitosta varten Helsingissä etukäteen oli suoritettu yhteensä 39,396 markkaa 73 penniä, josta määrästä 24,596 markkaa 73 penniä oli annettu uusien virkamiesten ja ylimääräisten konstaapelien palkkaamiseen marras- ja joulukuilla viimeainittua vuotta sekä 14,800 markkaa avustukseksi ja matkakustannuksiksi sitä ennen virassa olleille venäläissyntyisille poliisimiehille, jotka olivat eronneet toimistaan, K. Senaatti lokakuun 12 päivänä oli tehdyistä anomuksesta myöntänyt Helsingin kaupungille 24,596 markan 73 pennin suuruisen erän korvaukseksi kaupungin marras- ja joulukuilta 1905 suorittamasta palkkiosta virkoihin asetetuille virkamiehille ja ylimääräisille poliiseille Poliisilaitoksessa, mutta hylännyt kaupungin yllä mainitussa tarkoituksessa tekemän lisäkorvausvaatimuksen yleisistä varoista. Sen ohella oli K. Senaatti yllä mainittuna päivänä Valtuuston esityksen johdosta korvauksen saamisesta valtiolaitokselta niistä 58,723 markan 75 pennin suuruisista kustannuksista, jotka Helsingin kaupungilla oli ollut ratsupoliisimiehistöille tarpeelliseksi havaitun tallin rakentamisesta, myöntänyt kaupungille 29,361 markan 88 pennin suuruisen avustuksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 22 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 44 §.

Edellä olevan tiedonannon johdosta valtuutti ¹⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin kaupungin tileistä poistamaan mitä kaupunki sanotun valtioavustuksen lisäksi yllä mainitussa tarkoituksessa oli suorittanut.

Sittenkun Helsingin kaupungin uusi poliisijärjestys lokakuun 30 päivänä oli asianmukaisesti vahvistettu, päätti ²⁾ Kaupunginvaltuusto Maistraatin esityksestä osottaa 2,300 markan suuruisen summan sanotun poliisijärjestyksen tunnetuksi tekemiseen jakamalla sitä ilmaiseksi pääkaupunkilehtien tilaajille ja sen kääntämiseen venäjäksi.

Määräraha uuden poliisijärjestyksen julkaisemista varten.

Rahatoimikamarin esityksestä osotti ³⁾ Kaupunginvaltuusto 108 markan suuruisen erän Valtuuston käyttövaroista suoritettavaksi erinäisten Poliisilaitoksen etukäteen ruumiinkuljetuksista vuonna 1907 suorittamain menojen maksamiseen.

Määräraha ruumiinkuljetuksia varten.

Kahdessa tammikuun 2 ja 5 päivänä päivätyssä kirjelmässä oli Kansakoulujenjohtokunta ilmoittanut, että sekä eräät johtokunnan jäsenet että myöskin kansakouluntarkastaja, vapaaherra Adolf von Bonsdorff olivat Kaupunginvaltuuston joulukuun 17 päivänä 1907 kansakoulujen tarkastuksen järjestämisestä ⁴⁾ tekemän päätöksen johdosta anoneet saada hetimiten eron toimistaan. Tämä asia, joka Valtuuston kokouksessa tammikuun 14 päivänä oli pantu pöydälle ⁵⁾, otettiin käsiteltäväksi 28 päivänä samaa kuuta. Tällöin esiteltiin myös 142:den Helsingin kansakoulujen opettajan ja opettajattaren allekirjoittama kirjelmä, jossa m. m. anottiin, että Valtuusto lykkäisi Helsingin kaupungin kansakoulujen jakamista eri tarkastuspiireihin tarkoittavan päätöksensä toimeenpanon, kunnes kouluhuoneistojen jako suomalaisten ja ruotsalaisten koulujen välillä voitaisiin toimittaa, sekä että kansakoulujentarkastus sillä välin pysytettäisiin entisellään.

Kansakoulujen tarkastuksen järjestäminen ja erinäisten Kansakoulujenjohtokunnan jäsenten ynnä kansakouluntarkastajan, vapaaherra A. von Bonsdorffin anomukset eron saamisesta toimitaan.

Seikkaperäisen keskustelun jälkeen, jossa useita erilaisia ehdotuksia tehtiin, päätti ⁶⁾ Valtuusto herra Rosenqvistin tekemän ehdotuksen mukaisesti, pysyen päätöksessään kansakoulujentarkastuksen jakamisesta kielellisellä pohjalla erityisten, itsenäisesti toimivien kansakouluntarkastajain kesken, saadakseen lähemmän selvityksen osaksi tämän jaon yksityiskohtaisesta toteuttamisesta kouluhuoneistojen jakoon nähden, osaksi kysymyksestä, olisiko asetettava yksi vai useampia johtokuntia, miten taloudellinen hallinto olisi järjestettävä y. m., valita erityisen komitean antamaan ehdotuksen asiasta ynnä ilmoituksen ajasta, jolloin jako soveliaimmin voitaisiin

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 11 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 10 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 21 §. — ⁴⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 121 ja 122. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 42 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 28 §.

panna toimeen, minkä ohella komitean olisi selvitettävä, olisivatko suomalaiset kansakoulut jaettavat kahteen tarkastuspiiriin vai muodostaisivatko ne vain yhden.

Sen ohella päätti Valtuusto erityisellä äänestyksellä antaa sekä kansakouluntarkastajalle että myöskin niille Kansakoulujenjohtokunnan jäsenille, jotka puheenalaisessa yhteydessä olivat anoneet vapautusta jäsenyydestään, tilaisuuden jaon toimeenpanokysymyksen ratkaisuun nähden peruuttaa eronhakemuksensa.

Sittenkun Kansakoulujenjohtokunta kuitenkin oli ilmoittanut, että sekä kansakouluntarkastaja, vapaaherra von Bonsdorff että erinäiset Kansakoulujenjohtokunnan jäsenet pysyivät eronhakemuksessaan, päätti ¹⁾ Valtuusto kokouksessaan helmikuun 11 päivänä suostua vapaaherra von Bonsdorffin virkaeronomukseen sekä vapauttaa kyseessä olevat Kansakoulujenjohtokunnan jäsenet heidän jäsenyydestään, ja määrättiin kansakoulujenapulaistarkastaja filosofian tohtori A. Lilius toistaiseksi hoitamaan kansakouluntarkastajanvirkaa, minkä ohella Kansakoulujenjohtokunnalle annettiin toimeksi tarpeen vaatiessa antaa esitys v. t. kansakoulujenapulaistarkastajan valitsemisesta.

Jäseniksi komiteaan kansakoulujentarkastuksen uudestijärjestämistä varten valitsi ²⁾ Valtuusto tämän jälkeen herra Rosenqvistin, vapaaherra von Alfthanin, kansakoulujenapulaistarkastajan A. Lilius'en, kansakoulujen taloudenhoitajan E. Baeckmanin ja lehtori H. M. J. Relanderin, minkä ohella komitea valtuutettiin apujäsenikseen ottamaan yhden ruotsalaisten ja yhden suomalaisten kansakoulujen opettajakunnan edustajan. Asianomaisten opettajakuntien toimittamissa vaaleissa valittiin sittemmin ruotsalaisten edustajaksi opettajatar neiti A. Hallberg ja suomalaisten edustajaksi opettaja O. W. Pellinen.

Komitean annettua mietintönsä ³⁾ otettiin asia käsiteltäväksi Valtuuston kokouksessa huhtikuun 28 päivänä. Mietintö päättyi seikkaperäisen perustelun jälkeen muutamiin ponsiin, joihin keskustelussa esitettiin ja hyväksyttiin erinäisiä muutosehdotuksia. Valtuusto päätti ⁴⁾:

1) että yksi tarkastajanvirka suomenkielisiä ja yksi tarkastajanvirka ruotsinkielisiä kouluja varten, joihin virkoihin olisi astuttava elokuun 1 päivänä, heti julistettaisiin haettaviksi;

2) että Helsingin kansakouluntarkastajan suhteen voimassa oleva johtosääntö määrättäisiin sopivissa kohdin molempien tarkastajien noudatetta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 21 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 22 §. —

³⁾ Valt. pain. asiak. n.o 13. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 16 §.

vaksi sekä että kummallekin tarkastajalle määrättäisiin 8,000 markan vuosipalkka 1,000 markan korotuksineen 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

3) että apulaistarkastajanvirka suomenkielisiä kouluja varten perustettaisiin, mutta jätettäisiin täyttämättä, kunnes Kansakoulujenjohtokunta huomaisi tarpeelliseksi ehdottaa sen haettavaksi julistamista, jolloin Johtokunnan myöskin olisi annettava ehdotus apulaistarkastajan johtosäännöksi;

4) että suomenkielisillä ja ruotsinkielisillä kansakouluilla olisi toistaiseksi yhteinen johtokunta ja taloudenhoitaja;

5) että kansakouluhuoneistot jaettaisiin ruotsin- ja suomenkielisten koulujen kesken siten, että yksinomaan ruotsinkielisiä luokkia sijoitettaisiin kaupungin omiin koulutaloihin Neljännellä linjalla, Nikolainkadun 18:ssa, Punavuorenkadun 10:ssä, Kansakoulukadun 2:ssa ja 4:ssä ja Fjälldalissa sekä vuokrattuihin huoneistoihin Mauritsinkadun 4:ssä, Hermannissa ja Kasarminkadun 2:ssa ynnä johonkin huoneistoon Fredriksperissä ja Huopalahdessa sekä yksinomaan suomenkielisiä luokkia kaupungille kuuluviin taloihin Vallilassa, Kasarminkadun 21:ssä, Tehtaankadun 15—17:ssä ja Lapinlahdenkadun 6:ssa sekä vuokrahuoneisiin Hermannin Backasilla, Harjukadun 5:ssä, Viidennen linjan 12:ssa, Toisen linjan 2:ssa, Mariankadun 14:ssa, I. Robertinkadun 11:ssa sekä kahteen huoneistoon Fredriksperissä; Töölön koulutaloon, johon enimmäkseen sijoitettaisiin suomenkielisiä luokkia, jäisi kuitenkin 3—5 sinne silloin sijoitettua ruotsinkielistä luokkaa, ja apuluokat, niin hyvin ruotsin- kuin suomenkielisetkin, jäisivät samaten nykyiseen huoneistoonsa Oikokadun 7:ään, jonka ohella Kansakoulujenjohtokunta oikeutettiin tarpeen vaatiessa tekemään muutoksia yllä esitettyyn jakoon; sekä

6) että Kansakoulujenjohtokunnalle myönnettäisiin oikeus syysluku-kaudella tarpeen vaatiessa käyttää kansliahuoneiston vuokraamiseen, kanslia-apulaisten ja kansliavahtimestarin palkkaamiseen sekä satunnaisiin menoihin enemmän kuin siihen tarkoitukseen oli määrätty.

Erään komitean ponnien, joka sisälsi ehdotuksen, että kolme kaupungin omistamaa rakentamatonta tonttia Ratakadun ja Laiivurinrinteen kulmassa heti varattaisiin kansakoulurakennukselle ruotsinkielisiä oppilaita varten ja että toimenpiteisiin mitä pikimmin ryhdyttäisiin 10—12 luokkahuonetta sisältävän koulutalon rakentamiseksi näille tonteille, niin että rakennuksen voitaisiin laskea valmistuvan viimeistään lukuvuoden 1910—11 alkuun, lykkäsi Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta Rahatoimikamariin lausunnon antamista varten.

Kansakoulun-
tarkastajain
vaali.

Sittemmin toimitetussa kansakouluntarkastajain vaalissa valittiin ¹⁾ ruotsalaisten kansakoulujen tarkastajaksi kansakoulujen apulaistarkastaja, filosofian tohtori A. Lilius ja suomalaisten kansakoulujen tarkastajaksi filosofian maisteri M. Pesonen.

Kansakoulujen
apulaistarkasta-
jan johtosääntö.

Sittenkun Kansakoulujenjohtokunta nojautuen Kaupunginvaltuuston päätökseen suomenkielisten kansakoulujen apulaistarkastajan asettamisesta oli laatinut ehdotuksen mainitun virkailijan johtosäännöksi ja samalla esittänyt ²⁾, että virka siihen katsoen, että tarkastus juuri jakoa lähinnä seuraavalla ajalla tuottaisi lisätyn työtaakan kansakouluntarkastajalle, täytettäisiin jo tammikuun 1 päivästä 1909, päätti ³⁾ Valtuusto suostuen Johtokunnan esitykseen hyväksyä seuraavan johtosäännön:

Kansakoulujen apulaistarkastajan johtosääntö.

Kansakoulujen apulaistarkastaja, jonka Kaupunginvaltuusto valitsee Kansakoulujenjohtokunnan ehdotuksesta, on velvollinen:

1) Kansakoulujenjohtokunnan hyväksymän työjaon mukaan yksissä neuvoin kansakouluntarkastajan kanssa hoitamaan opetuksen, järjestyksen ja kurinpidon valvontaa kaupungin kansakouluissa;

2) avustamaan kansakouluntarkastajaa opetuksen järjestämisessä sekä ehdotuksen tekemisessä kansakoulunopettajan ja -opettajattaren virkojen täyttämisestä;

3) olemaan saapuvilla Kansakoulujenjohtokunnan kokouksissa, joissa hänellä on oikeus lausua mielipiteensä esillä olevista asioista; sekä

4) olemaan kansakoulujen lukupäivinä kaksi kertaa viikossa määrätunnilla tavattavissa kansakoulujen kansliassa.

Kansakoulujen apulaistarkastajan palkka määrättiin 6,000 markaksi 750 markan korotuksella viiden ja kymmenen vuoden palveluksen jälkeen, ja annettiin Kansakoulujenjohtokunnalle toimeksi julistaa virka avoimeksi niin hyvissä ajoin, että apulaistarkastaja voisi astua virkaansa jo tammikuun 1 päivänä 1909.

Kansakoulujen
apulaistarkasta-
jan vaali.

Hakuajan umpeen mentyä sittemmin toimitetussa suomenkielisten kansakoulujen apulaistarkastajan vaalissa valittiin ⁴⁾ tähän virkaan filosofian maisteri K. O. Vikman.

Korotettu val-
tioapu kaupun-
gin kansakou-
luille.

Kirjelmässään toukokuun 16 päivältä ilmoitti ⁵⁾ Maistraatti, että K. Senaatti Kaupunginvaltuuston tekemästä anomuksesta oli 1 päivänä edellistä huhtikuuta korottanut Helsingin kaupungin kansakoulujen valtioavun 267,600 markkaan, laskettuna vuoden alusta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 25 §. — ²⁾ Valt. pain. asiak. n:o 44. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 17 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 18 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 40 §.

Kirjelmässään marraskuun 11 päivältä oli Kansakoulujenjohtokunta anonut 4,000 markan suuruista lisämäärärahaa menosääntöön otetun 32,000 markan suuruisen määrärahan lisäksi vaatetusavustukseksi varattomille, kaupungista kotoisin oleville oppilaille ynnä 7,001 markan 9 pennin suuruista määrärahaa, mikä erä oli kulunut neljän luokkahuoneen sisustamiseen Tehtaankadun kansakoulussa. Tähän anomukseen Kaupunginvaltuusto suostui ¹⁾, kuitenkin siten että lisämääräraha vaatetusavustukseksi köyhille oppilaille alennettiin 2,000 markkaan, ja suoritettaisiin määrärahat Valtuuston käyttövaroista.

Määrärahoja kansakoululaitokselle.

Kirjelmässään toukokuun 2 päivältä 1907 olivat eräät Helsingin kansakouluissa palvelevat naineet opettajat Kaupunginvaltuustolle tehneet anomuksen palkankorotuksesta vuokra-avustuksen muodossa. Kirjelmä, jota Valtuusto käsitteli ²⁾ kokouksessaan toukokuun 28 päivänä 1907, lykättiin Kansakoulujenjohtokuntaan, joka syyskuun 12 päivänä s. v. antoi siitä puoltavan lausunnon. Jonkun verran myöhemmin tuli kahdeltatoista naimattomalta kansakoulunopettajalta kirjelmä, joka myöskin sisälsi anomuksen palkankorotuksesta. Asiaa uudelleen käsiteltäessä joulukuun 10 päivänä 1907 lykkäsi Valtuusto kysymyksen Helsingin kansakoulujen opettajain ja opettajattarien palkkojen yleisestä järjestelystä valmistelua varten erityiseen komiteaan, jonka jäseniksi valittiin professori Th. Homén, professori W. Pipping, todellinen valtioneuvos A. Ramsay, kansakouluntarkastaja vapaaherra A. von Bonsdorff, tohtori Maikki Friberg, kansakoulunopettaja K. Ahtiala sekä ylitarkastaja G. Lönnbeck, jonka sijaan myöhemmin astui filosofian tohtori H. M. J. Relander.

Kysymys kaupungin kansakoulunopettajain ja -opettajattarien palkkain järjestelystä.

Komitean lokakuun 31 päivänä 1908 päivätty mietintö ³⁾ päättyi kysymyksen seikkaperäisen selvityksen jälkeen seuraavaan ehdotukseen:

että kaikki kunnan kansakoulujen opettajat ja opettajattaret tammi-kuun 1 p:stä 1909 lähtien tulisivat nauttimaan palkanparannusta siten, että peruspalkka ylemmän kansakoulun opettajalle ja opettajattarelle määrättäisiin 2,500 markaksi ja alemman kansakoulun opettajattarelle 2,000 markaksi, sekä että heille siihen asti sovelletun periaatteen mukaisesti 5, 10 ja 15 vuoden palvelusajan jälkeen annettaisiin korotusta 20 %, 20 % ja 10 % peruspalkasta;

että niille opettajille ja opettajattarille, jotka ovat tai ovat olleet naimisissa ja joilla on yksi tai useampia alaikäisiä lapsia sekä ovat per-

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 5 §. — ²⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 119 ja 120. —

³⁾ Valt. pain. asiak. n:o 39.

heensä pääasiallisia elättäjiä, myönnettäisiin ja pysytettäisiin palkanlisää vuokra-avun muodossa 300 markkaa, mikä apu sittemmin jokaisessa palkan-
korotuksessa lisättäisiin 150 markalla, niin että se 15 vuoden palvelusajan
jälkeen tekisi 750 markkaa; sekä

että kunta suorittaisi niiden opettajain puolesta, jotka eivät nauti
vuokra-apua, vuotuiset maksut Kansakoulunopettajain leski- ja orpokassaan,
tehden 80 markkaa kutakin kohti.

Asian otti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto käsiteltäväkseen joulukuun 1 päi-
vänä, mutta pantiin se pöydälle kunnes Kansakoulujenjohtokunnan,
kansakouluntarkastajain ja Rahatoimikamarin lausunnot siitä olisi saatu.

Kansakoulujenjohtokunnan puoltaessa joulukuun 9 päivänä päivätyssä
lausunnossaan ²⁾ vähäisellä rajoituksella komitean ehdottamien ponsien
hyväksymistä ja myös kummankin kansakouluntarkastajan kannattaessa
opettajakunnan palkkojen korotusta ehdotti sitä vastoin Rahatoimikamari,
joka oli tarkastanut kysymystä rahalliselta näkökannalta, lausunnossaan ³⁾,
että Valtuusto hylkäisi komitean ehdottaman palkanjärjestelyn.

Asia otettiin lopullisesti käsiteltäväksi Valtuuston kokouksessa joulu-
kuun 17 päivänä. Keskustelun jälkeen, jossa erinäisiä ehdotuksia sekä
palkanjärjestelyn puolesta että sitä vastaan esitettiin, päätti ⁴⁾ Valtuusto
hylätä esityksen kansakoulunopettajain ja -opettajattarien palkkojen pa-
rantamisesta.

Sitä vastoin päätti Valtuusto palkanjärjestelykomitean puheenjoh-
tajan professori Th. Homénin mietintöön liitettyssä vastalauseessa tekemän
ehdotuksen mukaisesti asettaa ammattimiestoimikunnan antamaan lau-
sunnan kysymykseen tulleesta luokkien tuntimäärän vähentämisestä,
yhteisopetuksen laajemmasta käytäntöön ottamisesta sekä opettajien ja
opettajattarien opetusvelvollisuuden lisäämisestä, ja annettiin Valmistus-
valiokunnan toimeksi tehdä ehdotus toimikunnan kokoonpanosta.

Määräraha
14:nnen yleisen
kansakoulun-
opettajakoko-
uksen johdosta.

Kansakoulujenjohtokunnan esityksestä päätti ⁵⁾ Kaupunginvaltuusto
käyttövaroistaan myöntää 3,000 markan suuruisen summan erinäisten
Helsingissä kesäkuun 11—13 päivinä pidettävän 14:nnen yleisen kansa-
koulunopettajakokouksen yhteydessä olevain menojen suorittamiseen.

Matkastipendejä
kahdelle kansa-
koulunopetta-
jalle osanottoa

Kansakoulujenjohtokunnan esityksestä päätti ⁶⁾ Kaupunginvaltuusto
valtuuttaa tämän sekä ylittämään 700 markalla vuoden menosääntöön matka-
stipendejä varten otetun määrärahan tilaisuuden valmistamiseksi kahdelle

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 14 §. — ²⁾ Valt. pain. asiak. n:o 51. — ³⁾ Valt. pain.
asiak. n:o 52. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 4 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 36 §.
— ⁶⁾ Valt. pöytäk. 12 p. toukok., 35 §.

kaupungin kansakoulujen opettajiston jäsenelle ottaa osaa piirustuksen-
opettajakongressiin Lontoossa kesällä 1908, että myös Helsingin kansa-
koulujen edustamiseksi sanotun kongressin yhteydessä olevassa oppilas-
piirustusten näyttelyssä aina 500 markalla ylittämään tarverahojen määrä-
rahan.

Valmistavan poikain ammattikoulun Johtokunnan esityksestä päätti¹⁾ Määrärahoja⁴
Kaupunginvaltuusto myöntää molemmille ammattikoulun vakinaisille ma- Valmistavalle
temaattisten aineiden opettajille 600 markan vuotuisen palkkion työn poikain ammat-
vomisesta koulun työpajoissa, minkä johdosta koulun menosääntöön tuo- tikoululle.
deksi 1909 otettaisiin 200 markan suuruinen määräraha molemmille näille
opettajille, laskettuna ajalta syyskuun 1 päivästä 1909 vuoden loppuun,
minkä ohella koulun kirjastoa, aikakauskirjoja, painatuksia ja kuluja varten
otettu määräraha, joka silloin nousi 500 markkaan, seuraavaksi vuodeksi
korotettaisiin 700 markkaan. Samalla päätti Valtuusto käyttövaroistaan
osottaa 345 markan suuruisen erän palkkioksi ajalta syyskuun 21 päivästä
vuoden loppuun virkaatekeväälle alityömasterille ammattikoulussa vaki-
naisen alityömasterin K. J. Lindqvistin sairauden aikana.

Tyttöjen ammattikoulun Johtokunnan esityksestä myönsi²⁾ Kau- Lisämääräraha
punginvaltuusto molemmille sanotun koulun äidinkielen opettajattarille Tyttöjen am-
oppilaiden kirjoitustöiden korjaamisesta vuodeksi 1909 palkanlisäyksen, mattikoululle.
vastaten yhden viikkotunnin palkkiota, eli 120 markkaa kummallekin
opettajattarelle.

Kauppakoulunjohtaja Edv. Hedengrenin Kaupunginvaltuustolle jättä- Avustus Edv.
män³⁾ anomuksen yhteensä 12,160 markan suuruisesta avustuksesta ano- Hedengrenin
jan kaksikielisen kauppakoulun ylläpitämiseksi lykkäsi⁴⁾ Valtuusto, han- kauppakoululle.
kittuaan Kauppavaltautettujen lausunnon asiasta, budgettivaliokuntaan, ja
otettiin se sittemmin 1909 vuoden menosäännössä huomioon, kuitenkin
alennettuna 10,860 markaksi.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto vahvistaessaan vuoden budgetin oli Korkeampain
myöntänyt yhteensä 20,000 markan suuruisen määrärahan työväen luento- työväenopetus-
kurssien järjestämiseen ja koska näiden kurssien johtokuntien toimintakausi kurssien johto-
oli lakannut 1907 vuoden lopussa, päätti⁵⁾ Valtuusto Valmistusvalio- kunnat.
kunnan ehdotuksesta, että nämä johtokunnat kuluvaiksi kalenterivuodeksi
asetettaisiin siten, että ruotsinkielisiä kursseja varten yhdistyksiä Arbetets
Vänner, Svenska Arbetarföreningen ja Konstitutionella Arbetarföreningen

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 9 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 32 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 33 §. — ⁴⁾ Valt pöytäk. 1 p. jouluk., 28 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 41 §.

kehotettaisiin valitsemaan kukin kaksi johtokunnanjäsentä sekä suomenkielisiä kursseja varten yhdistyksiä Helsingin Kansanopistoseura, Helsingin Työväenyhdistys ja Perustuslaillinen Työväenyhdistys samaten kukin kaksi johtokunnanjäsentä, minkä ohella Valtuusto sanottujen johtokuntain jäseniksi ja puheenjohtajiksi valitsi ruotsinkielisiä kursseja varten filosofian tohtori A. Lilius'en ja suomenkielisiä varten ylim. professori K. Grotenfeltin.

Lisämääräraha
Töölön kansan-
lastentarhalle.

Kasvatustalouden esityksestä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää Töölön ruotsinkielisen lastentarhan johtajalle neiti Lydia Wendellille 500 markan suuruisen lisämäärärahan suoritettavaksi Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen kaupungille tulevasta osuudesta.

Valtioapu
kasvatustalou-
sille.

Kirjelmässään joulukuun 28 päivältä 1906 oli Kaupunginvaltuusto K. Senaatilta anonut, että valtioapu kaupungin kansakoulujen ylläpitoon korotettaisiin 241,300 markkaan ynnä myös että valtiolaitos 7,000 markan suuruisella määrärahalla ottaisi osaa kaupungin kasvatustalousten ja turvakotien ylläpitoon, ja oli K. Senaatti tämän anomuksen johdosta elokuun 22 päivänä 1907 mainittuihin tarkoituksiin myöntänyt Helsingin kaupungille vuotuisen 248,300 markan suuruisen määrärahan.

Koska kaupungin kansakoululaitoksen menot olivat vuonna 1907 kasvaneet, oli Valtuusto sittemmin kirjelmässä joulukuun 30 päivältä 1907 anonut, että kaupungin kansakoulujen ylläpitoon viimeksi myönnetty valtioapu vuodesta 1908 alkaen korotettaisiin 267,600 markan suuruiseksi vuodessa, minkä ohella myös oli mainittu, että anottu korotus ei tarkoittanut avustusta kaupungin kasvatustalouksia ja turvakoteja varten. Myös tähän esitykseen oli K. Senaatti päätöksellä huhtikuun 1 päivältä 1908 suostunut.

Kuitenkin oli Rahatoimikamarin Valtuustolle kirjelmässään lokakuun 29 päivältä ilmoittamalla tavalla kaupunki kuluvan vuoden kolmatta neljänestä varten tilatusta 68,650 markan suuruisesta erästä saanut lääninrahastosta nostaa ainoastaan 63,400 markkaa eli siis 5,250 markkaa vähemmän, kuin kaupungin K. Senaatin yllämainitun päätöksen nojalla huhtikuun 1 päivältä olisi pitänyt saada, ja oli tämän johdosta tehdyn kyselyn kautta saatu tietää, että mainittu lyhennys oli riippunut siitä, että Koulutoimen Ylihallituksella, joka antoi näiden erien maksumääräykset, oli ollut se käsitys, että valtioapu kaupungin kasvatustalousten ja turvakotien ylläpitoa varten olisi sisällytynyt viimeksi myönnettyyn kaupungin kansakoulujen valtioavustuksen korotukseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 14 §.

Tämän johdosta päätti¹⁾ Valtuusto kokouksessaan marraskuun 3 päivänä tehdä kirjelmässä K. Senaatille ilmoituksen puheenalaisesta asiain-tilasta sekä anoa oikaisua siihen.

Koska jaettaessa kaupungin kansakouluja kahteen tarkastuspiiriin oli jätetty määräämättä, miten opetuksen tarkastus kaupungin kasvatustiloksissa laiminlyötyjä ja huonosti hoidettuja lapsia varten järjestettäisiin, oli Kansakoulujenjohtokunta Kasvatustilokunnan esityksestä ehdottanut, että sanottu tarkastus uskottaisiin ruotsinkielisissä tiloksissa ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle ja suomenkielisissä tiloksissa suomenkielisten kansakoulujen tarkastajalle, ynnä myös että Kansakoulujenjohtokunnan tehtäväksi jätettäisiin huolehtia opetuksen valvomisesta Bengtsärin kasvatustiloksessa ja muissa vastaisuudessa mahdollisesti perustettavissa kaksikielisissä puheenalaista laatua olevissa tiloksissa. Tähän esitykseen Valtuusto suostui²⁾.

Työväenasiain lautakunnan esityksestä myönsi³⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Helsingin teollisuuskoulun lehtorille insinööri J. Reuterille 750 markan suuruisen matkastipendin antaakseen hänelle tilaisuuden ulkomailla hankkia selvitystä uusimmista kokemuksista alemman ammattiopetuksen järjestämisessä, ollen insinööri Reuter velvollinen opintomatkan suorittamaan antamaan Työväenasiain lautakunnalle kertomuksen siitä.

Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen esityksestä päätti⁴⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää Kansankirjaston hoitajalle filosofian maisteri Uno Thermanille 500 markan suuruisen matkastipendin kirjasto-olojen tutkimista varten Skandinavian maissa, ehdolla että kirjastonhoitaja Thermanin olisi matkan päätyttyä annettava Kansankirjaston Hallitukselle kertomus sanotusta opintomatkasta.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi⁵⁾ Kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 8,100 markan suuruisen määrärahan kirjahyllyjen ostoa ja gallerian järjestämistä varten Kansankirjaston ruotsalaiseen osastoon.

Kaupunginvaltuustolle osottamassa kirjelmässään oli Kansankirjaston ja lukusalin Hallitus Valtuustolta anonut Kansankirjaston amanuenssien palkkojen parantamista. Sittenkun Rahatoimikamari laatiessaan budgetti-ehdotusta oli antanut lausunnon asiasta, lykkäsi Valtuusto sen budgetti-valiokuntaan, joka mietinnössään kaupungin meno- ja tulosäännöstä ehdotti:

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask., 22 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 8 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 12 p. toukok., 33 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 38 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 25 §.

Kaupungin kasvatustilosten tarkastus.

Matkastipendi lehtori J. Reuterille.

Matkastipendi kansankirjastonhoitajalle.

Määräraha uusia kirjahyllyjä varten Kansankirjastoon.

Palkankorotus Kansankirjaston amanuensseille.

että Kansankirjaston ja lukusalin vakinaisten amanuenssien palkkaus otettaisiin budgettiin seuraavalla tavalla:

2 amanuenssia (kirjastossa), palkkaa à	1,900: —	3,800: —	
korotusta 10 vuoden palveluksesta à	380: —	760: —	4,560: —
3 amanuenssia (kirjastossa), palkkaa à		1,900: —	5,700: —
1 amanuenssi (lukusalissa), palkkaa . . .		1,200: —	
korotusta 10 vuoden palveluksesta		240: —	
henkilökohtaista lisäystä		400: —	1,840: —
1 amanuenssi (lukusalissa), palkkaa . . .		1,200: —	
korotusta 5 vuoden palveluksesta . . .		120: —	1,320: —
2 amanuenssia (lukusalissa), palkkaa à . .		1,200: —	2,400: —
1 amanuenssi (Sörnäs in haaraosastossa), palkkaa			1,200: —
		<u>Yhteensä Smk</u>	<u>17,020: —</u>

Edellä olevan palkanjärjestelyehdotuksen Valtuusto hyväksyi ¹⁾ budgettijärjestelyssä.

Pellavansiemen-
ten liikenne-
maksujen alen-
taminen. Kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä oli toiminimi Schildt & Hallberg anonut, että liikennemaksu pellavansiemenistä määrättäisiin yhtä suureksi kuin tavallisista jyvälajeista eli 50 penniksi 10 hehtolitralta ja 70 penniksi 1,000 kilolta, ja päätti ²⁾ Valtuusto Liikennekonttorin antaman puoltavan lausunnon mukaisesti suostua tähän anomukseen.

Anomus vapau-
tuksesta tila-
vuokran suorit-
tamisesta. Kauppias Victor Rydmanin jättämän anomuksen vapautuksesta hänen maksettavakseen asetetun 176 markan tilavuokran suorittamisesta ylimaksu-
päivistä kaupungin tavaravajassa Valtuusto jätti ³⁾ huomioon ottamatta.

Tuulaakimaksun
laskeminen. Sittenkun laki tuulaakimaksun laskemisen perusteesta tammikuun 1 päivästä 1908 vuoden 1910 loppuun ynnä myöskin arm. asetus joulukuun 28 päivästä 1907 sanotun lain soveltamisesta olivat saaneet vahvistuksen, oli K. Senaatti Kaupunginvaltuustolta vaatinut ehdotusta siitä tullimaksun prosenttimäärästä, joka tuulaakina olisi vastaisuudessa kannettava Helsingin kaupungissa, ottamalla kuitenkin huomioon, että mainitussa asetuksessa määrättyä korkeinta prosenttimäärää, 4 ⁰/₁₀, suurempaa ei saisi ehdottaa. Tästä vaaditussa lausunnossa oli Liikennekonttori ollut sitä mieltä että, katsoen kaupungin talouteen ja liikenteen

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk., 14 §, 20 p. lokak., 25 §, ja 1 p. jouluk., 27 §, Valt. pain. asiak. n:o 54 ja Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 16 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 32 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 33 §.

vaatimuksiin kaupungin olisi pidätettävä itselleen oikeus tarpeen vaatiessa korottaa prosenttiluku vahvistettuun korkeimpaan määrään eli 4 %:iin. Erinäisillä antamassaan lausunnossa ¹⁾ esitetyillä perusteilla ei kuitenkaan Rahatoimikamari ollut voinut yhtyä tähän Liikennekonttorin käsitykseen, vaan oli siihen tullimaksun prosenttimäärään nähden, mikä tuulaakina vastedes olisi Helsingissä kannettava, ehdottanut säilytettäväksi aikaisemmin voimassa olevat määräykset.

Yhtyen Rahatoimikamarin ehdotukseen päätti ²⁾ Valtuusto K. Senaatille ehdottaa, että tuulaakimaksu samoin kuin siihen asti oli ollut laita vahvistettaisiin 2 %:ksi tullimaksusta.

Sittemmin ilmoitti ³⁾ Maistraatti, että K. Senaatti tämän mukaisesti toukokuun 12 päivänä oli nähnyt hyväksi vahvistaa tuulaakimaksun määrän Helsingin kaupungissa tammikuun 1 päivään 1911 2 %:ksi tullimaksusta.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto toukokuun 28 päivänä 1907 oli päät- Liikennemaksu-
jen takaisin-
suoritus.
tänyt lakkauttaa liikennemaksun Helsingistä meritse viedystä paperista ja paperivanukkeesta sekä sanottu päätös Maistraatin toimesta oli toimeenpanoa varten ilmoitettu kaupungin Liikennekonttorille 14 päivänä seuraavaa elokuuta, oli toiminimi Lars Krogius & C:o anonut, että 374 markan 21 pennin suuruinen erä, jonka toiminimi oli suorittanut liikennemaksuna sellaisesta toukokuun 28 päivän jälkeen laivassa viedystä tavarasta, maksettaisiin toiminimelle takaisin. Asian käsittelyssä päätti ⁴⁾ Valtuusto, koska Valtuuston tarkoitus päätöstä tehdessään liikennemaksujen lakkauttamisesta kyseessä olevassa suhteessa ilmeisesti oli ollut, että sanottua helpotusta heti saataisiin nauttia, suostua mainittuun anomukseen.

Erinäisillä Liikennekonttorin esittämillä perusteilla oli Rahatoimi- Hylätty esitys
maksamattoman
makasiinivuok-
ran perimisestä.
kamari ehdottanut, että kaupungin tavaravajan käyttöä varten huhtikuun 5 päivänä 1897 vahvistettuihin järjestyssääntöihin ja taksaan otettaisiin seuraava lisäys:

„7) Tavaraa, josta makasiinivuokra on maksamatta, älköön vietäkö pois, ennenkuin kuitattu lasku suoritetusta vuokrasta esitetään tai tavara-
vajojen katsastusmiehen hyväksymä takuu kaupungille tulevan maksun suorittamisesta on annettu.“

Tämän esityksen Kaupunginvaltuusto hylkäsi ⁵⁾.

¹⁾ Rtk. kirj. n:o 74, helmik. 6 p. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 16 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 10 p. maalisk., 18 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 23 §.

Koululaivan
vapauttaminen
satama-
maksuista.

Kaupunginvaltuustolle tehdystä anomuksesta ja Satamakonttorin puollosta vapautti¹⁾ Valtuusto Glenard nimisen koululaivan, joka matkalla Skellefteästä Etelä-Afrikaan tulisi poikkeamaan Helsinkiin, satamaksujen suorittamisesta.

Hylätty esitys
hallitarkastajan-
toimen perusta-
misesta.

Rahatoimikamarille osotetussa kirjelmässä oli v. t. poliisimestari eversti K. E. Berg huomauttanut, että järjestys kaupungin kauppahalleissa, etenkin Rantatorin viereisessä, monessa suhteessa oli epätyytyttävä, sekä tehnyt ehdotuksen siitä, että tehokkaan tarkastuksen ja yhdenmukaisen järjestyksen aikaansaamiseksi kauppahalleihin hallitarkastajantoimi perustettaisiin. Tämän johdosta oli Rahatoimikamari kirjelmässään lokakuun 22 päivältä kannattaen v. t. poliisimestarin ehdotusta esittänyt²⁾, että Valtuusto päättäisi:

perustaa tarkastajantoimen kaupungin kauppahalleja, hedelmänmyyntipaikkoja ja kiintonaisia kauppakojuja varten, laskettuna lähinnä seuraavan vuoden alusta;

määrätä palkkioksi toimesta 2,400 markkaa vuodessa; sekä

hyväksyä Kamarin tekemän ehdotuksen tarkastajan johtosäännöksi.

Asian käsittelyssä päätti³⁾ Valtuusto Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta, koska riittäviä syitä sanotun esityksen puolesta sen mielestä ei oltu tuotu esiin, hylätä sen.

Lisätty määräraha kauppa-
hallin puhtaanapitoa varten.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti⁴⁾ Kaupunginvaltuusto korottaa kaupungin menosääntöön Hietalahdentorin kauppahallin puhtaanapitoa ja lämmittämistä varten otetun määrärahan 900 markaksi.

Vaivaishoitohallituksen
kanslian haara-
osasto.

Vaivaishoitohallitus esitti⁵⁾ Kaupunginvaltuustolle kansliansa haaraosaston perustamista Sörnäsiin sekä vaivaishoitokomisaaarin ottamista siihen. Asiaa Valtuusto ei vuoden kuluessa käsitellyt loppuun.

Vaivaishoitohallituksen toi-
mitusjohtajan
vaali.

Sittenkun Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajalle filosofian maisteri Axel Antellille oli sairauden tähden myönnetty virkavapautta toukokuun 1 päivään, josta ajasta alkaen hän oli sanonut itsensä irti toimestaan, ja Vaivaishoitohallituksen kanslian tarkastaja rouva Hildi Creutlein oli määrätty⁶⁾ sillä välin hoitamaan tointa, valittiin⁷⁾ Vaivaishoitohallituksen toimitusjohtajaksi varapastori J. A. Collan.

Lisämääräraha
vaivaishoitoa
varten.

Kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässään syyskuun 28 päivältä oli Vaivaishoitohallitus ilmoittanut, että useat vuoden menosääntöön vai-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 41 §, ja 26 p. toukok., 41 §. — ²⁾ Valt. pain. asiak. n:o 40. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 38 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 12 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. n:o 56. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 27 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 44 §.

vaishoitoa varten otetut määrärahat olivat osottautuneet riittämättömiksi niillä tarkoitettujen menojen suorittamiseen, jonka vuoksi Hallitus anoi 15,000 markan suuruista lisämäärärahaa Työ- ja vaivaistaloa varten, 5,000 markkaa Työlaitosta varten, 15,000 markkaa mielisairaalaan varten, 25,000 markkaa suoranaisiksi avustuksiksi henkilöille, jotka ehdottomasti olivat oikeutetut saamaan vaivashoitoa, 7,000 markkaa avustuksiksi puutteen alaisille, jotka eivät ehdottomasti olleet oikeutettuja saamaan vaivashoitoa sekä 3,000 markkaa sairaanhoitokustannusten suorittamiseen eli yhteensä 70,000 markkaa.

Asian käsittelyssä päätti¹⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin puollosta suostua edellä mainittuun esitykseen kokonaisuudessaan, ja suoritettaisiin tarvittavat varat Valtuuston käyttövaroista.

Kirjelmässään marraskuun 30 päivältä oli Puutarhalautakunta, ilmoit-
taen että kaupungin istutusten ylläpitoa varten menosääntöön otettu 75,000 markan suuruinen arviomääräraha oli osottautunut riittämättömäksi, anonut että 23,000 markan suuruinen lisämääräraha asetettaisiin Lautakunnan käytettäväksi. Esiteltäessä sanottua esitystä päätti²⁾ Kaupunginvaltuusto suostua siihen, ja olisi tämä määrä osotettava maksettavaksi Valtuuston käyttövaroista.

Lisämääräraha
Puutarhalauta-
kunnalle.

Kaupunginvaltuustolle jättämässään esityksessä oli Muinaismuisto-
lautakunta anonut, että Lautakunnalle myönnetty 800 markan suuruinen määräraha korotettaisiin vielä 600 markalla, etupäässä jotta voitaisiin hankkia kuvia niistä kaupungin lähimmässä ympäristössä olevista alueista, missä katuja parhaillaan tasotettiin ja mihin läheisessä tulevaisuudessa rakennettaisiin, samoin kuin viertoteiden viereisistä alueista, Töölön alueesta ja siihen rajoittuvista kaupunginosista ynnä myöskin Brändön saaren osista.

Lisämääräraha
Muinaismuisto-
lautakunnalle.

Tähän anomukseen Valtuusto suostui³⁾.

Tehdyn esityksen johdosta myönsi⁴⁾ Kaupunginvaltuusto Muinaismuistolautakunnalle 1,000 markan suuruisen vuotuisen määrärahan kolmeksi vuodeksi eteenpäin sellaisten kaupungin osien kuvaamiseen, jotka joutuisivat muutosten alaisiksi tai jotka muuten olisivat historiallisessa suhteessa mielenkiintoisia, ja otettaisiin määräraha menosäännössä huomioon kolmannen pääluokan „Erityiset lautakunnat“ otsakkeen kohdalla.

Määräraha
Muinaismuisto-
lautakunnalle.

Töölön kaupunginosan rakennusjärjestyksen laatimista varten ase-
tetun komitean jäseneksi valittiin⁵⁾ pormestari E. Öhman vainajan sijaan

Jäsenen ja vara-
jäsenen vaali
Töölön kaupun-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 23 §, ja 3 p. marrask., 25 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 13 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 35 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 25 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 28 §.

- ginosan raken- oikeusneuvosmies A. V. Lindberg ja varajäseneksi arkkitehti R. Björn-
nusjärjestystä varten asetet- bergin sijaan, joka oli ulkomaan matkoilla, arkkitehti M. Gripenberg.
tuun komiteaan.
- Budgettivalio- Jäseniksi siihen valiokuntaan, jonka tulisi antaa lausunto vuoden
kunnan vaali. 1909 meno- ja tulosääntöehdotuksesta, valittiin ¹⁾ herrat Heimbürger, Tall-
berg, Engström, Frenckell, Lassenius, Cajander ja Lundqvist.
- Työväenasiain Sittenkun yhteiskunnallisen toimiston perustamisesta tehty ehdotus,
lautakunnan minkä vuoksi avointa Työväenasiain lautakunnan sihteerintointia siihen asti
sihteerintointien jälleentäyttäm- oli hoitanut sijainen, oli Kaupunginvaltuuston päätöksellä joulukuun 10
minen. päivältä 1907 saanut raueta, päätti ²⁾ Valtuusto jälleen vakinaisesti täyttää
mainitun viran, ja valittiin ³⁾ siihen hakuajan umpeen mentyä lakitieteen
kandidaatti Einar Bök.
- Uusien jäsenten Sen johdosta että sen komitean jäsen, joka oli asetettu laatimaan
vaali lisätilan ehdotusta lisätilan hankkimiseksi erinäisiin kaupungin virkahuoneistoihin,
hankkimista varten kaupun- kauppias Julius Tallberg joksikin aikaa eteenpäin oli ulkomaan matkoilla,
gin virkahuoneistoihin valittiin ⁴⁾ varajäseneksi sanottuun komiteaan insinööri Gustaf Zitting.
asetettuun komi-
tettiin.
- Sittemmin valittiin ⁵⁾ jäseniksi samaan komiteaan oikeuspormestari
O. Palmgren ja kunnallispuormestari E. Öhman vainajain sijaan oikeus-
neuvosmiehet Arvid Nyberg ja A. V. Lindberg.
- Jäsenen vaali Jäseneksi toimikuntaan, joka oli asetettu antamaan lausunto Pitkän-
Pitkän sillan uudestirakentamisesta, valitsi ⁶⁾ Kaupunginvaltuusto insinööri Axel
uudestirakenta- Juselius'en professori M. Strukelin sijaan, joka oli ilmoittanut, että hän
mista varten esiintuodusta syystä olisi jäävi ottamaan osaa toimikunnan töihin.
asetettuun toimi-
kuntaan.
- Jäsenten vaali Jäseniksi valiokuntaan, joka asetettiin laatimaan ehdotusta Helsingin
voittovarojen Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen kaupungille tulevan
valiokuntaan. osuuden jakamisesta, valitsi ⁷⁾ Kaupunginvaltuusto herrat Oskar Heikelin, V.
T. Rosenqvistin, M. Pesosen ja J. Alkusen sekä neiti Annie Furuhelmin.
- Korvaus erinäis- Syyskuun 28 päivänä päivätyssä esityksessä olivat herrat Zitting,
ten lautakuntien Lundqvist ja Söderholm ehdottaneet ⁸⁾, että Kaupunginvaltuusto tahtoi
jäsenille. ottaa harkittavakseen, antaisiko työmäärän lisäys erinäisissä kaupungin
vakinaisissa hallituksissa ja lautakunnissa, joiden jäsenet eivät nauttineet
mitään korvausta, aihetta palkkioiden myöntämiseen näille jäsenille niistä
kokouksista, joihin he ottavat osaa.
- Edellä olevan kysymyksen valmistelun lykkäsi ⁹⁾ Valtuusto niiden
henkilöiden muodostamaan valiokuntaan, jotka olivat tehneet siitä aloitteen.
Antamassaan mietinnössä ehdotti ¹⁰⁾ valiokunta sittemmin, että erinäisten

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 23 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 40 §. —
³⁾ Valt. pöytäk. 24 p. marrask., 45 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 30 §. — ⁵⁾ Valt.
pöytäk. 28 p. huhtik., 47 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 31 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk.
24 p. maalisk., 40 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 29 §. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak.,
28 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiak. n:o 50.

nimitettyjen lautakuntien jäsenille myönnettäisiin hyvitystä näiden kokouksiin osanotosta ja että tähän tarvittavat varat olisivat käytettävät tilintekovelvollisuudella ja sen vuoksi menosäännössä merkittävät arviomäärärahoiksi.

Asian otti Valtuusto lopullisen käsittelyn alaiseksi kokouksessaan joulukuun 17 päivänä, jolloin Valtuusto asiasta äänestettyään päätti¹⁾ hylätä tehdyn ehdotuksen.

Uuden työ- ja vaivaistalon rakennustoimikunnan esityksestä päätti²⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää sanotun toimikunnan jäsenille 20 markan palkkion kokoukselta ynnä puheenjohtajalle ja sihteerille, joka jälkimäinen piti pöytäkirjaa kokouksissa ja hoiti kirjeenvaihtoa, 30 markan palkkion kokoukselta. Tähän tarvittava määrä suoritettaisiin uuden työ- ja vaivaistalon rakentamismäärärahasta.

Palkkio vaivaistalon rakennustoimikunnan jäsenille.

Sittenkun konsulinleski Bertha Paulig kirjelmässään lokakuun 24 päivältä 1907³⁾ oli ilmoittanut, että hän oli Helsingin kaupungille lahjoittanut 50,000 markan suuruisen summan Kaupunginvaltuuston hoidettavaksi nimellä „Gustav Pauligin lahjoitusrahasto“ siten, että sen vuotuinen korko Valtuuston määräyksen mukaisesti annettaisiin matkastipendinä kehittymistä varten liikemiesalalla, oli Valtuusto antanut Rahatoimikamarille toimeksi laatia ehdotuksen rahastosta annettavaa matka-avustusta koskeviksi määräyksiksi. Rahatoimikamarin sittemmin antaman ehdotuksen mukaisesti päätti⁴⁾ Valtuusto:

Määräykset matka-avustusten antamista varten Gustav Pauligin lahjoitusrahastosta.

että kyseessä oleva avustus on ilmoituksella kahdessa pääkaupungin ruotsinkielisessä ja kahdessa sen suomenkielisessä lehdessä joka vuosi syyskuussa julistettava kolmenkymmenen päivän kuluessa Rahatoimikamarilta kirjallisesti haettavaksi;

että hakemusasiakirjoihin on liitettävä täydellinen matkasuunnitelma; että Rahatoimikamarin, hankittuaan Helsingin Kauppavaltuutettujen lausunnon jätetyistä hakupapereista, on Valtuustolle tehtävä esitys asiasta;

että Kaupunginvaltuusto viimeistään joulukuussa valitsee sen henkilön, jonka se katsoo ansiokkaimmaksi nauttimaan tätä avustusta, jota sitä seuraavan vuoden alusta saa aiottuun tarkoitukseensa käyttää ja jota varten kuluneen vuoden korot Rahatoimikonttori kuukausittain maksaa Valtuuston määräämissä erissä;

että opintomatkalle on lähdettävä alkaneen vuoden edellisellä puoliskolla; sekä

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 3 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk., 14 §. — ³⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 140. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 23 §.

että stipendiaatin on päätetyn opintomatkan jälkeen puolen vuoden kuluessa opintomatkalta palattuaan jätettävä matkakertomus Rahatoimikamarille.

Matkastipendi
Gustav Pauligin
lahjoitusrahastosta.

Rahatoimikamarin esityksestä ja sen ehdottamilla ehdoilla myönsi ¹⁾ Kaupunginvaltuusto Gustav Pauligin lahjoitusrahastosta 3,000 markan suuruisen matkastipendin filosofian maisteri Gustaf Ekbonille.

Neuvosmiehen-
lesken Hilma
Söderströmin
lahjoitus.

Marraskuussa 1907 oli kunnallisneuvosmiehenleski Hilma Söderström erinäisillä ehdoilla Kaupunginvaltuustolle jättänyt ²⁾ 8,793 markan 1 pennin suuruisen summan vastaisen ukkokodin hyväksi Helsingissä. Sittenkun Rahatoimikamari kirjelmässään tammikuun 30 päivältä oli esittänyt siltä vaaditun ehdotuksen sanotun lahjoituksen hoidosta, päätti ³⁾ Valtuusto sen mukaisesti, että määrää toistaiseksi hoidettaiiin erityisenä „Neuvosmiehenleski Hilma Söderströmin lahjoitus“ nimisenä rahastona toisten otsakkeeseen „Helsingin ukkokotia varten lahjoitetut rahastot“ otettujen lahjoitusten yhteydessä. Sen ohella antoi Valtuusto Rahatoimikamarille tehtäväksi Helsingin ukkokodin valmistumisen jälkeen antaa Valtuustolle ehdotuksen tarkemmiksi määräyksiksi kyseessä olevain lahjoitusvarain luovuttamisesta sille.

O. Öhrnbergin
testamentti.

Testamentissaan heinäkuun 16 päivältä 1907 oli rautatienkontrollööri Oskar Öhrnberg vainaja määrännyt, että kaikki se omaisuus, minkä hän kuollessaan jättäisi jälkeensä, olisi erinäisillä ehdoilla joutuva Helsingin kaupungille käytettäväksi vastaisen aviottomain lasten kodin hyväksi, mutta kuolinpesän melkoisen velan vuoksi Kaupunginvaltuusto ei ollut katsonut ⁴⁾ kaupungin edun mukaiseksi vastaanottaa mainittua lahjoitusta. Sittemmin oli kuitenkin testamentintekijän leski rouva Eva Lovisa Öhrnberg Valtuustolle osotetussa kirjelmässä ilmoittanut, että hän olisi suostuvainen, jos Helsingin kaupunki valvoisi testamenttia, kaupungille käteisesti jättämään summan, joka Rahatoimikamarin toimittaman arvioimisen mukaan vastasi puolta pesän säästöstä, eli 7,914 markkaa 51 penniä, minkä ohella leskirouva Öhrnberg ilmoittautui tahtovansa vapauttaa kaupungin kaikesta kuolinpesän velkavastuusta, ehdolla että irtain ja kiinteä jälkeenjäänyt omaisuus myönnettäisiin hänelle kuuluvaksi. Tämän johdosta ja Rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁵⁾ Valtuusto:

vastaanottaa leskirouva Öhrnbergin mainitsevilla ehdoilla rautatienkontrollööri Oskar Öhrnbergin sanotun testamentin sekä siinä tarkoituksessa antaa Rahatoimikamarille toimeksi kaupungin puolesta valvoa sitä;

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 18 §. — ²⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 141. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 13 §. — ⁴⁾ Kts. 1907 vuod. kert., siv. I. 142. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 25 p. helmik., 2 §.

että kaupungille maksettavan pääomamäärän korko testamentintekijän määräysten mukaisesti vuosittain suoritettaisiin testamentintekijän sisarelle, huvilanomistajanvaimolle Natalia Häggille hänen jällellä olevana elinaikanaan; sekä

antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi vastedes laatia ehdotuksen määräyksiksi lahjoituksen nimittämisestä ja hoidosta.

Sittenkun kauppias K. H. Renlundin kuolinpesän selvittäjät, kauppa-
neuvos Hj. Schildt ja kauppias Mauritz Hallberg kirjelmässä maaliskuun 18 päivästä olivat Rahatoimikamarille lähettäneet oikeaksi todistetun lyhennysotteen kauppias Renlundin toukokuun 2 päivänä 1905 tehdystä testamentista, jolla tämä m. m. Helsingin kaupungille oli testamentannut 150,000 markkaa lisätäkseen aikaisemmin lahjoittamaansa rahastoa stipendejä varten päästötodistuksen saaneille kansakoulunoppilaille, jotka haluavat edelleen valmistautua käytännöllistä ammattia tai muuta höydyllistä yhteiskunnallista toimintaa varten, ynnä lisäksi 50,000 markkaa rahatoimilaitoksen hoidettavan rahaston muodostamiseksi, jonka korkovarot käytettäisiin palkinnoiksi ja stipendeiksi sekä matka-avustuksiksi Helsingin käsityöpajoissa ja tehtaissa palveleville oppilaille ja nuorille työntekijöille kehoitukseksi heille käymään käsityökouluissa tai muissa heille järjestetyissä oppilaitoksissa, päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto kiitollisuudella vastaanottaa sanotussa testamentissa Helsingin kaupungin hyväksi tehdyt lahjoitukset, minkä ohella Valtuusto antoi Rahatoimikamarille toimeksi sekä pitää huolta testamentin asianmukaisesta valvomisesta että Valtuustolle jättää ehdotuksen tarkemmiksi määräyksiksi jälkimäisen rahaston käyttämisestä.

Kirjelmässä huhtikuun 11 päivästä oli Maistraatti Kaupunginvaltuustolle lähettänyt tehtailija Richard Heimbergerin laatiman lahjoituskirjan, jolla tämä lahjoitti kaupungille 40,000 markan suuruisen määrän pysyvään rahastona hoidettavaksi nimellä „Richard Heimbergerin palkintorahasto“, ja jonka vuotuinen korko siitä vähennettynä kymmenesosa, joka olisi pääomaan lisättävä, erinäisillä lahjoittajan määräämillä ehdoilla jaettaisiin palkintoina oppilaille Helsingin alemmissa käsiammattilaiskouluissa.

Kiitollisuudella vastaanottaen tehdyn lahjoituksen päätti ²⁾ Valtuusto antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi pitää huolta sen hoitamisesta lahjoituskirjassa olevain määräysten mukaisesti ja kehottaa Alempain käsiammattilaiskoulujen johtokuntaa Valtuustolle jättämään ehdotuksen tarkemmiksi määräyksiksi lahjoituskirjassa mainittujen palkintojen jakamisesta.

K. H. Renlundin
testamentti.

Richard Heim-
bergerin lah-
joitus.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 37 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 2 §.

E. J. Willstedtin
testamentti.

Kirjelmän ohella elokuun 6 päivältä oli tohtorinleski Emma Grefberg Kaupunginvaltuustolle lähettänyt jäljennöksen isävainajansa kauppias Erik Johan Willstedtin syyskuun 7 päivänä 1896 laatimasta testamentista, jossa kauppias Willstedt oli velvoittanut tyttärensä hänen kuolemansa jälkeen m. m.:

„1) antamaan rahastoksi tulevaa ukkokotilaitosta varten tässä Helsingin kaupungissa, jonka laitoksen tarkoituksena on valmistaa tyyni ja rauhaisa koti yksinäisille, ijäkkäille, voimattomille, tästä kaupungista kotoisin oleville henkilöille, etupäässä sellaisille, jotka ovat kuuluneet tai kuuluvat tšekäläiseen kauppiaskuntaan, satatuhatta (100,000) Suomen markkaa, jotka jätetään tšekäläiselle Kaupunginvaltuustolle, jonka on hoidettava ja pidettävä summa korkoa kasvamassa, kunnes joko koron vuotuisella lisäämisellä pääomaan tai yhdistämällä muihin samaa tarkoitusta varten mahdollisesti annettuihin avustuksiin ja varoihin, niin suuri pääoma on saatu, että sillä voidaan saada aikaan mainittu laitos, jolle kysymykselle minä pyydän mainittua Kaupunginvaltuustoa väsymättä omistamaan huomiotaan ja harrastustaan, samalla kun myöskin jätän Kaupunginvaltuuston asiaksi antaa laitoksen järjestämisestä, siihen ottamisen ehdoista ja muista säädöksistä, joita pidetään tarpeellisina, lähempiä määräyksiä ja ohjeita; kuitenkin on toivomukseni, että laitoksen olemassaolon ja hallinnon turvaamiseksi laitos on oleva Kaupunginvaltuuston tarkastuksen ja hoidon alaisena, vaikkakin erityinen hallitus laitosta varten pidettäisiin tarpeellisena, johon hallitukseen siinä tapauksessa tulee kuulua yksi kaupunginvaltuusmiehistä tai joku toinen niiden valitsema henkilö.

2) suorittamaan niin sanotulle „Sokeainkodille“ tässä kaupungissa, joka tätä nykyä on Eläintarhanhuvilassa n:o 7, viisituhatta (5,000) markkaa.“

Valtuusto päätti¹⁾ kiitollisuudella vastaanottaa kyseessä olevan lahjoituksen ja antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi valvoa testamenttia sekä aikanaan laatia ja Valtuustolle jättää ehdotuksen tarkemmiksi määräyksiksi varojen hoidosta testamentissa olevien ohjeiden mukaisesti.

W. J. E. West-
zynthius'en tes-
tamentti.

Kirjelmässä heinäkuun 18 päivältä oli Ruotsin pääkonsuli Helsingissä ilmoittanut, että entinen Ruotsin ja Norjan konsuli Barcelonassa W. J. E. Westzynthius, joka oli kuollut maaliskuun 19 päivänä 1883, oli syyskuun 15 päivänä 1881 laaditussa testamentissa määrännyt Ruotsin hallitukselle erinäisiä varoja sillä ehdolla muun muassa, että Helsingin kaupungille maksettaisiin 10,000 frangin suuruinen legaatti asianomaisen viranomaisen

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. syysk., 29 §.

käytettäväksi kaupungin köyhien hädän lieventämiseksi uskontunnustukseen katsomatta ja ollen sanottu viranomaisen oikeutettu ryhtymään toimenpiteisiin, mitkä se saattoi katsoa soveliaiksi. Sittenkun viimeinkin paikalliset esteet testamentin täytäntöönpanolle olivat poistettut, olisi sanottu legaatti, siitä vähennettynä perintöveroa 9 0/0, mutta siihen lisäämällä 5 0/0:n korko testamentintekijän kuolinpäivästä maaliskuun 19 päivästä 1883 heinäkuun 17 päivään 1908, tehden yhteensä Suomen rahassa laskettuna 20,667 markkaa 1 penniä, Kun. Ruotsin Pääkonsulinvirastossa Helsingissä nostettavana kuittia vastaan, jonka tulisi sisältää myös selitys siitä, että kaupunki tyytyi tähän määrään täytenä maksuna ja että sillä ei ollut enempiä vaatimuksia sanotun testamentin perustuksella esitettävänä.

Asian esittelyssä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto vastaanottaa sanotun lahjoituksen ja kirjelmässä Kun. Ruotsin Pääkonsulinvirastolle lausua kiitollisuutensa Ruotsin hallituksen toimista lahjoitukseen nähden samalla selittäen, että kaupunki kaikin puolin oli tyytyväinen testamenttiin ja sen täytäntöönpanoon, minkä ohella Rahatoimikamarille annettiin toimeksi varat nostaa ja kuitata, sekä kehottaa Vaivaishoitohallitusta laatimaan ja Valtuustolle jättämään ehdotuksen määräyksiksi lahjoituksen käyttämisestä testamentissa olevien ohjeiden mukaisesti.

Vaivaishoitohallituksen sitten kirjelmässä marraskuun 2 päivältä annettua ehdotuksen asiasta päätti ²⁾ Valtuusto pääasiassa sen kanssa yhtäpitävästi, että lahjoitetut varat hoidettaisiin nimellä „W. J. E. Westzynthius'en rahasto“ ja että rahaston vuotuisista korkovaroista korkeintaan 300 markan suuruinen erä on annettava avustuksena sellaisille Helsingin kaupungista kotoisin oleville henkilöille, jotka sairastettuaan tarvitsevat tavalla tai toisella vahvistaa terveyttensä, mutta joilta puuttuu siihen varoja, ynnä että loput, siihen luettuna mitä mainitusta 300 markan summasta vuoden kuluessa mahdollisesti ei ole käytetty, annetaan jouluksi varattomille henkilöille, joilla on kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka ovat luettavat „pauvres honteux'n“ joukkoon.

Kirjelmässä syyskuun 22 päivältä oli kansakoulunopettajatar Josefina Carlborg testamentin toimeenpanijana ilmoittanut, että neiti Mimmi Kroijerus, joka 13 päivänä edellistä elokuuta oli kuollut, testamentilla heinäkuun 11 päivältä 1908 erällä ehdoilla oli määrännyt maksettavaksi kansakouluille Helsingin pohjoisessa ruotsalaisessa ja pohjoisessa suomalaisessa seurakunnassa 40,000 Suomen markan suuruisen mää-

Mimmi Kroijerus'en testamentti.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. syysk., 30 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 22 §.

rän, ollen se osa sanottua testamenttia, jossa kyseessä oleva määräys oli, sisällöltään seuraava:

«Helsingin kunnan ruotsin- ja suomenkielisille kansakouluille pohjoisessa ruotsalaisessa ja pohjoisessa suomalaisessa evankelis-luterilaisessa seurakunnassa testamenttaan minä neljäkymmentätuhatta (40,000) Suomen markkaa nimellä «Hjalmar ja Mimmi Kroijerus'en lahjoitusrahasto» hoidettavaksi siten, että vuotuinen korko, siitä vähennettynä alempana mainittu erä, käytetään avustukseksi ravintona, vaatetusapuna y. m. köyhille evankelis-luterilaista uskontunnustusta oleville oppilaille mainittujen seurakuntain kansakouluissa, sekä ylemmissä että alemmissä, jolloin toinen puoli koroista on jaettava ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille ja toinen puoli suomenkielisten koulujen oppilaille. Mainitusta korosta on kuitenkin ensinnä vähennettävä se erä, joka menee vuotuisen veli-vainajani, matkapostiekspediööri Hjalmar Kroijerus'en ja minun hautani hoitoon Helsingin uudella evankelis-luterilaisella hautausmaalla. Veljeni hautapatsaaseen on kaiverrettava minun nimeni, arvoni sekä syntymä- ja kuolinvuoteni ja -päiväni. Mainitun rahaston pääomamäärää ei saa vähentää.»

Puheenalaisen asian käsittelyssä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto vastaanottaa sanotun lahjoituksen ja antaa Rahatoimikamarille tehtäväksi valvoa testamenttia sekä samalla kehottaa Kansakoulujenjohtokuntaa laatimaan ja Valtuustolle antamaan ehdotuksen tarkemmiksi määräyksiksi lahjoituksen käytöstä testamentin ohjeiden mukaisesti.

Kansakoulujenjohtokunnan suorittama tämän tehtävän päätti ²⁾ Valtuusto pääasiassa yhtäpitävästi sen ehdotuksen kanssa, että käytettävänä oleva korko lahjoitusrahastosta, jota nimitettäisiin „Hjalmar ja Mimmi Kroijerus'en lahjoitusrahasto“, testamentin ohjeiden mukaisesti etupäässä on, siitä vähennettynä kustannus testamenttaajattaren ja hänen veljensä hautojen hoidosta, Kansakoulujenjohtokunnan toimesta käytettävä ruoka- ja vaatetusapuna köyhille pohjoisen ruotsalaisen ja pohjoisen suomalaisen seurakuntien kansakoulujen oppilaille siten, että yhtä suuri määrä on tuleva oppilaiden osaksi kummassakin kieliryhmässä, sekä että jos tällöin syntyy ylijäämää on se käytettävä tilaisuuden hankkimiseen mainittujen kansakoulujen köyhille oppilaille maalla oleskelemiseen kesäkuukausina, yllä määrättyllä tavalla jaettuna oppilaiden kesken ruotsalaisissa ja suomalaisissa kouluissa.

Pauligin lahjoitus ja Bertha-Marian koti.

Kirjelmässään lokakuun 1 päivästä oli Rahatoimikamari muistuttanut siitä, että puoliset Gustav ja Bertha Paulig kirjelmässä maaliskuun 15 päivästä 1906 olivat esittäneet, että se 20,000 markan suuruinen lahjoitus, jonka he lahjoituskirjalla joulukuun 8 päivästä 1901 olivat antaneet

¹⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 8 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 7 §.

Helsingin kaupungille koulutalon rakentamiseksi Töölön kansanlastentarhalle, kasvaneine korkoineen jätettäisiin „Bertha-Marian koti“ nimiselle yhdistykselle kyseessä olevaa tarkoitusta varten, ynnä myöskin että Kaupunginvaltuustolle oli samaan aikaan jätetty anomus siitä, että mainitulle yhdistykselle maksuttomasti luovutettaisiin sopiva tonttipaikka kyseessä olevaa kansanlastentarhaa varten. Tämän johdosta oli Rahatoimikamari, johon asia oli lausunnon antamista varten lykätty, kirjelmässään joulukuun 13 päivältä 1906 Valtuustolle jättänyt esityksen, jonka Valtuusto kuitenkin erinäisistä syistä kokouksessaan joulukuun 18 päivänä 1906 oli palauttanut Kamariin. Sittenkun kuitenkin yhdistys Bertha-Marian koti Valtuustolle osotetussa kirjelmässä oli tehnyt uudistetun esityksen samassa tarkoituksessa kuin puoliset Paulig ja vieläkin määritellyt toivomuksensa tonttiin nähden Töölön kansanlastentarhalle, päätti ¹⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin esityksestä:

luovuttaa Bertha-Marian koti nimiselle yhdistykselle Paulig puolisoiden Töölön kansanlastentarhaa varten antaman lahjoituksen kasvaneine korkoineen, tehden silloin yhteensä noin 30,000 markkaa;

myydä sanotulle yhdistykselle 29,484 markan hinnasta kaupungille kuuluvan asuintontin n:o 47 korttelissa n:o 486 XIV kaupunginosaa oman talon rakentamista varten Töölön kansanlastentarhalle;

antaa kauppahinnan ensimmäistä kiinnitystä vastaan laitokseen olla korottomana maksamatta, niin kauan kuin tontilla ylläpidetään tarkoitustaan vastaavaa ruotsalaista kansanlastentarhaa, mutta että jos tätä ehtoa ei täytetä, sanottu velka olisi kaupungille maksettava; sekä

valtuuttaa Rahatoimikamarin myöntämään mainitun kiinnityksen jätelmäksi siirron mahdollisesti otettavan 20,000 markkaan nousevan rakennuslainan eduksi.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto kokouksessaan helmikuun 22 päivänä 1905 oli päättänyt, että ne Johan Gustaf Wilckmanin rahaston korot, jotka testamenttikirjan mukaan olisi annettava köyhille lapsille Sörnäsinsä kansakoulussa, annettaisiin Vallilan kansakoulun oppilaille, oli Kansakoulujenjohtokunta kirjelmässään lokakuun 28 päivältä esittänyt, että koska sanottu päätös oli tehty aikana, jolloin Vallilan kansakoulussa oli käynyt sekä ruotsin- että suomenkielisiä oppilaita, mutta kaupungin kansakoulujen tarkastuksen jaon vuoksi suuri määrä ruotsalaisia luokkia oli lukuvuoden alussa siirretty mainitusta koulusta kansakouluun Kallion Neljännellä linjalla

J.G. Wilckmanin
testamentti-
rahasto.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 6 §.

ja kansakouluun Nikolainkadun 18:ssä sekä jälellä olevat ruotsalaiset luokat tultaisiin siirtämään Toukolan rakenteella olevaan kansakoulutaloon, kyseessä olevat korot saataisiin, kunnes Kansakoulujenjohtokunta katsoisi olevan syytä ehdottaa toista menettelytapaa, jakaa oppilaille Vallilan ja Toukolan kansakouluissa sekä niillä ruotsalaisilla luokilla, jotka Vallilan kansakoulusta oli siirretty kansakouluihin Neljännellä linjalla ja Nikolainkadun varrella.

Esiteltäessä tätä asiaa päätti¹⁾ Valtuusto suostua Kansakoulujenjohtokunnan esitykseen.

Määräraha kalustoa varten kunnan työväenasuntoihin.

Kunnan työväenasuntojen hallintolautakunnan esityksestä myönsi²⁾ Kaupunginvaltuusto huonekalujen hankkimista varten naimattomien työmiesten asuintaloon kunnan työväenasuntorakennuksessa Hietaniemenkadun varrella 5,750 markan suuruisen määrärahan, joka tileissä otettaisiin huomioon lisänä aikaisemmin lainavaroista myönnettyyn määrärahaan sanottujen asuntojen rakentamista varten.

Avustus Valkonauha-yhdistyksen turvakodille lapsia varten.

Kaupunginvaltuustolle³⁾ osottamassaan kirjelmässä oli Valkonauha-yhdistys anonut 20,000 markan suuruisia määrärahaa ylläpitääkseen vuonna 1908 kahta kerätyillä varoilla tammikuussa 1907 perustamaansa turvakotia kodittomille tai siveellisesti turmeltuneista kodeista oleville lapsille, toista pojille, toista tytöille, ja oli yhdistys vaihtoehtoisesti ilmoittanut olevansa halukas, jos Valtuusto katsoisi edullisemmaksi ottaa kodit kunnan huostaan, erinäisillä ehdoilla luovuttamaan nämä kalustoineen Helsingin kaupungille.

Sittenkun Kasvatyslautakunta vaaditussa lausunnossa oli mitä paraimmin arvostellut kyseessä olevain turvakotien toimintaa ja puoltanut avustuksen antamista tähän tarkoitukseen, päätti⁴⁾ Valtuusto myöntää Valkonauha-yhdistykselle 10,000 markan suuruisen avustuksen etukäteen suoritettavaksi kaupunginkassasta sekä aikanaan korvattavaksi Helsingin Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen kaupungille tulevasta osuudesta, ja lykättiin asia sen vuoksi siihen valiokuntaan, joka asetettaisiin laatimaan ehdotusta sanottujen voittovarojen jakamiseksi, jonka harkittavaksi niinikään jätettiin, voitaisiinko mahdollisesti suurempi avustus yhdistykselle myöntää sanotuista varoista.

Kysymys prostitueerattujen naisten avustamisesta.

Kirjelmässään joulukuun 27 päivältä 1907 oli Valkonauha-yhdistys, huomaattaen välttämättömyydestä ohjesääntöisen prostitutsionin lakattua valmistaa ammattihaureudella itseänsä aikaisemmin elättäneille naisille

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 24 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. syysk., 55 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 37 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 29 §.

tilaisuutta esimerkiksi käytännöllisesti järjestetyllä opetuksella totuttautua säännölliseen työhön, anonut, että Kaupunginvaltuusto tahtoisi kysymyksen tarkempaa selvittelyä varten asettaa komitean ja tarkoitusta varten myöntää tarvittavat varat.

Sittenkun Terveystoimikunta vaaditussa lausunnossa oli huomauttanut, että se jo aikaisemmin oli asettanut komitean järjestämään toimintaa vastaperustetussa Terveystoimistossa, jonka tehtäviin sen johtosäännön mukaisesti myös Valkonauha-yhdistyksen huomauttamiin toimenpiteisiin ryhtyminen kuului, ja tämän perustuksella vastustanut yhdistyksen anomusta, jätti Valtuusto tämän huomioon ottamatta ¹⁾.

Sittenkun hovineuvos Emil Juselius kirjelmässään Kaupunginvaltuustolle oli ilmoittanut, että myymällä valmisteita lakanneesta Naisten työkodista Sörnäsissä, joka kaupungilta oli aikoinaan saanut avustusta, oli saatu kokoon noin 950 markkaa, ja asettanut sanotun summan Valtuuston käytettäväksi, päätti ²⁾ Valtuusto Vaivahoitohallituksen ehdotuksesta jättää summan Ijäkkäiden naisten työkodille Kalliossa, joka oli perustettu samassa tarkoituksessa kuin äsken mainittu laitos, käytettäväksi kodin toiminnan avustuksena.

Sörnäsissä olevalta Naisten työkodilta jääneiden varain käyttö.

Kaupunginvaltuustolle jättämässään kirjelmässä oli Helsingin Kaupunginlähetyksen johtokunta anonut saada nauttia 3,000 markan avustusta ylläpitääkseen vuonna 1909 Kaupunginlähetyksen työlaitosta miehiä varten sekä 5,000 markan avustusta ylläpitääkseen samanlaista laitosta naisia varten ynnä vielä 3,000 markan avustusta Kaupunginlähetyksen ylläpitämää kotia varten työtä hakeville palvelijattarille.

Avustus Kaupunginlähetyksen työkodeille.

Asian esittelyssä päätti ³⁾ Valtuusto, hyläten viimeksi mainitun anomuksen, myöntää Kaupunginlähetykselle yhteensä 8,000 markan suuruisen avustuksen, josta 3,000 markkaa miesten työlaitosta varten ja 5,000 markkaa naisten työlaitosta varten, ja merkittäisiin nämä määrärahat seuraavan vuoden menosääntöön pääluokan „Sekalaiset menot“ kohdalle. Tämän ohella velvoitettiin Kaupunginlähetyksen myönnettyistä avustuksista tekemään tili Vaivahoitohallitukselle.

Kokouksessaan tammikuun 14 päivänä myönsi ⁴⁾ Kaupunginvaltuusto yhdistykselle „Puita köyhille“ 10,000 markan suuruisen avustuksen käytettäväksi puiden hankkimiseen kaupungin köyhimmälle väestölle, joka vallitsevan tavattoman kovan pakkasen ja korkeiden halkohintojen takia

Avustus yhdistykselle „Puita köyhille“.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. toukok., 27 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 26 p. toukok., 34 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 6 p. lokak., 23 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 1 §.

oli erittäin hädänalaisessa tilassa. Avustus maksettaisiin etukäteen kaupunginkassasta, mutta suoritettaisiin aikanaan Helsingin Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen kaupungille tulevasta osuudesta.

Kunnollisen palvelusväen palkitseminen.

Sen valiokunnan ehdotuksesta, jonka Kaupunginvaltuusto oli asettanut jakamaan vuodelta 1907 niitä avustuksia, jotka Valtuuston päätöksen mukaan lokakuun 26 päivältä 1886 vuosittain ovat jaettavat rahastosta kunnollisen palvelusväen palkitsemiseksi, myönsi ¹⁾ Valtuusto 50 hakijasta seuraaville henkilöille kullekin viidenkymmenen markan suuruisen avustuksen, nimittäin: palvelijattaret Alexandra Barbara Ahlstedt, Maria Lovisa Boström, Maria Helena Henrikintytär, Helena Stina Jäderberg, Fredrika Josefina Knappsberg, Ida Maria Lilja, Kristina Lyytikäinen, Hilma Katarina Perälä, Emilia Lovisa Sjölund, Brita Jakobintytär Solfvin, Augusta Fredrika Strandroos ja Amanda Wilén; ja olisi Rahatoimikonttorin toimesta mainitun rahaston käytettävissä olevista varoista sanottu määrä säästöpankkikirjalle pantava säästöön kullekin mainituista henkilöistä, jotka Rahatoimikonttorista saisivat periä säästöpankkikirjansa ynnä jättämänsä todistukset, minkä ohella olisi vastedes kyseessä olevain palkintojen jakoa koskevissa sanomalehti-ilmoituksissa toivottavana mainittava, että hakijat esittäisivät todistukset myös aikaisemmasta palveluksestaan sekä siitäkin, onko hakijoilla palveluspaikkansa Helsingin kaupungissa.

Määräraha osuuskunnalle Skärgårdsfiskarens andelslag.

Rahatoimikamarin kirjelmässään maaliskuun 19 päivältä tekemästä ehdotuksesta päätti ²⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää Skärgårdsfiskarens andelslag m. b. t. osuuskunnalle satunnaisen 2,000 markan suuruisen avustuksen suoritettavaksi Valtuuston käyttövaroista.

Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovarojen jako.

Kaupungille tulevana osuutena Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1907 voittovaroista oli kaupunginkassaan suoritettu 452,007 markkaa 93 penniä. Tästä määrästä oli Kaupunginvaltuusto jo aikaisemmin kaupunginkassasta etukäteen maksettavaksi myöntänyt: Wallgrenin suihkukaivoa varten 55,000 markkaa, Kansanopistoseuralle sen toimintaa varten 1,500 markkaa, Helsingin Anniskeluosakeyhtiölle Korkeasaaren ja Seurasaaressa laitteiden kunnossapitoa varten 50,000 markkaa, yhdistykselle „Puita köyhille“ 10,000 markkaa, Valkonauha-yhdistykselle sen lastenkotia varten 10,000 markkaa sekä neiti Lydia Wendellille lisämäärärahana Töölön ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten 500 markkaa eli yhteensä 127,000 markkaa. Jaettavana oli siis jälellä 325,007 markkaa 93 penniä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 32 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24 p. maalisk., 38 §.

Pääasiassa yhtäpitävästi Kaupunginvaltuuston kokouksessaan maaliskuun 24 päivänä asian valmistelua varten asettaman valiokunnan ehdotuksen ¹⁾ kanssa myönsi ²⁾ Valtuusto:

1) neideille Betty Alanderille ja Hanna Rothmanille 23,000 markkaa heidän Sörnäsissä olevan kansanlastentarhansa ja iltapäivälastentarhansa voimassapitoon lukuvuonna 1908—09;

2) neideille Bertha Bäckmanille ja Lilli Winterille 8,500 markkaa heidän Kalliassa olevaa kansanlastentarhaansa varten samaksi ajaksi;

3) neiti Ester Flomanille 8,500 markkaa Eerikinkadun kansanlastentarhan voimassapitoon samana aikana;

4) neiti Annie Rundströmille 9,000 markkaa hänen Perämiehenkadun varrella olevaa lastentarhaansa varten samaksi ajaksi;

5) neiti Lydia Wendellille 7,500 markkaa Töölön kansanlastentarhaa varten samaksi ajaksi;

6) neiti Therèse Wuorenheimolle 13,500 markkaa Hermannissa olevan suomenkielisen kansanlastentarhan ja iltapäivälastentarhan voimassapitoon samana aikana;

7) neideille Mildrid Brotherus'elle ja Maria Åbergille 8,500 markkaa Hermannin ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten samaksi ajaksi;

8) samoille 1,500 markkaa iltapäivälastentarhan kannattamiseksi samana aikana;

9) neiti Mary Teschelle 7,500 markkaa Sörnäsin suomenkielistä kansanlastentarhaa varten samaksi ajaksi;

10) neiti Agnes Nordmanille 9,000 markkaa kuudennessa kaupunginosassa olevaa ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten samaksi ajaksi;

11) Fredrikserin kansanlastentarahalle 1,500 markkaa apurahaa samaksi ajaksi;

12) neiti Anna Keittilälle 7,500 markkaa Töölön suomenkielisen kansanlastentarhan voimassapitoon samana aikana;

13) neiti Karin Eklundille 7,500 markkaa Toukolan ruotsin- ja suomenkielisen kansanlastentarhan voimassapitoon samana aikana;

14) neiti Maria Liljeströmille 9,000 markkaa Eerikinkadun varrella olevaa uutta ruotsinkielistä kansanlastentarhaa varten samaksi ajaksi;

15) neiti Lina Hellgrenille 8,000 markkaa hänen Kivenhakkaajankadun varrella olevaa kansanlastentarhaansa varten samaksi ajaksi;

16) neiti Bertha Hannénille 1,000 markkaa lasten työkouluun voimassapitoon samana aikana;

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 17. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 24 §.

17) neideille Elsa Olinille, Louise Stoltzenbergille ja Lydia Wendellille 500 markkaa Töölön lastentyötuvan tarveaineisiin y. m.;

18) rouva G. Zilliacus'elle y. m. 1,000 markkaa poikaklubin voimassapitoon lukuvuonna 1907—08;

19) Kaupunginlähetykselle 3,000 markkaa työnjohtajan palkkaamiseksi ja kesäasuntojen hankkimiseksi lapsille y. m.;

20) Sörnäsins Arbetets Vänner yhdistykselle 1,500 markkaa kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille sekä yhdistyksen ompeluseuralle;

21) Sanotun yhdistyksen läntiselle haaraosastolle 2,000 markkaa kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille;

22) Samalle 500 markkaa sen yleisen toiminnan edistämiseksi;

23) Arbetets Vänner yhdistykselle (emäyhdistykselle) 2,500 markkaa sen yleisen toiminnan edistämiseksi sekä kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille;

24) Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykselle 14,000 markkaa oppilaiden kesäsiirtoloihin;

25) Kansakoulujenjohtokunnalle 600 markkaa veistokurssien toimeenpanemiseksi seuraavana kesänä kansakoululapsille;

26) Yhdistykselle lastenhoidon edistämiseksi 12,000 markkaa sen yleisiin tarkoituksiin;

27) Samalle yhdistykselle 2,000 markkaa Pippingsköldin turvakotia varten;

28) Maitopisara-yhdistykselle 4,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

29) Rouvasväenyhdistykselle 2,500 markkaa sen lastenkotia varten;

30) Risatautisten lasten parantolayhdistykselle 1,500 markkaa Högsandin parantolaa varten, sillä ehdolla että vähintään 6 vapaasijaa annettaisiin Helsingin kaupungista oleville lapsille, jotka Vaivaishoitohallitus ehdottaisi;

31) Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykselle 10,000 markkaa kahden kesäkodin ylläpitämiseksi noin 50 tuberkelitautiselle kansakoulunoppilaille ja noin 25 oppilaan sijoittamiseksi Högsandin parantolaan;

32) Köyhäin lasten työkotien toimikunnalle 11,000 markkaa;

33) Yhdistykselle Ruokaa Helsingin köyhille kansakoulunoppilaille 15,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

34) Ijäkkäiden naisten työkodin johtokunnalle 4,000 markkaa laitoksen toiminnan kannattamiseksi;

35) Naisasialiitto Unionille 1,000 markkaa työn jakamiseksi naisille;
36) Yhdistykselle hyväntekeväisyyden järjestämiseksi 6,000 markkaa työn jakamiseksi naiduille naisille ja 1,500 markkaa yhdistyksen keskus-toimiston voimassapitoon;

37) Naisasialiitto Unionille ja Martha-yhdistykselle yhteisesti 1,000 markkaa ruuanlaittokurssien toimeenpanemiseksi työväenluokan naisille;

38) Martha-yhdistyksen asiamieskomitealle 500 markkaa työväenluokan naisten ompelukurssseja varten;

39) Palvelijatar- ja työläisnaisten virkistyskodille eli n. s. Vilhelminakodille 1,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

40) Suomen Naisyhdistykselle 2,000 markkaa kesäsiirtoloita varten työläisnaisille;

41) Sanotun yhdistyksen alkeiskurssikomitealle 1,000 markkaa;

42) Helsingin Palvelijataryhdistykselle 3,000 markkaa sen palvelijatar-kotia varten;

43) Tehtaalaisnaisten kodille 1,000 markkaa;

44) Lepokoti-yhdistykselle 3,000 markkaa, ehdolla että kesäkuukausina varattaisiin kolme vapaasijaa kaupungin palveluksessa oleville naisille;

45) Toipumiskoti-yhdistykselle 6,500 markkaa, ehdolla että annettaisiin kymmenen vapaasijaa kaupungin sairaaloista päässeille potilaille;

46) Helsingin Kuuromykkäyhdistykselle 1,000 markkaa lastentarhakurssien toimeenpanemiseksi alaikäisille kuuromykyille ja kuuromykyäin opetukseen;

47) Yhdistykselle Sokeain ystävät 2,000 markkaa sokeain miesten työlaitosta varten;

48) Suomen Eläinsuojeluyhdistykselle 500 markkaa sen eläinsuojeluskonttoria varten;

49) Terveystoimistolle 6,000 markkaa täysihoidon, matka-avun ja lääkkeiden y. m. kustantamiseksi varattomille potilaille;

50) Valkonauha-yhdistykselle 4,000 markkaa sen pelastustyötä varten, ehdolla että yhdistyksen pelastuskodissa varattaisiin 8 vapaasijaa Terveystoimiston sinne lähettämille naisille;

51) Sanotulle yhdistykselle 6,000 markkaa ennen myönnettyjen 10,000 markan lisäksi yhdistyksen kahden lastenkodin voimassapitoon;

52) Pelastusarmeijalle 15,000 markkaa Sockenbackan lastenkotia, Sörnäsins lastenseimeä, langenneiden naisten pelastuskotia ja Sörnäsissä olevaa miesten yömajaa varten sekä kaupungin sairaiden ja köyhäin kes-

kuudessa suoritettavaan työhön, ehdolla että pelastuskodissa varattaisiin kahdeksan vapaasijaa Terveystoimiston ehdottamille hoidokkaille;

53) Helsingin Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle 3,000 markkaa sen pyrintöjen edistämiseksi;

54) Perustuslailliselle Työväenyhdistykselle 1,000 markkaa luentoja ja kirjastoa varten;

55) Perustuslailliselle Kirvesmiesten ammattiosastolle 500 markkaa luentoja ja kirjastoa varten;

56) Töölön Työväenyhdistykselle 500 markkaa kirjastoa ja lukusalia varten;

57) Helsingin Kristilliselle työväenyhdistykselle 2,000 markkaa;

58) Hermannin Työväenyhdistykselle 500 markkaa kirjastoa ja lukusalia varten;

59) Helsingin Työväenyhdistykselle 1,000 markkaa kirjastoa ja lukusalia varten;

60) Helsingin Perustuslailliselle nuorisoklubille 1,500 markkaa sen sivistyspyrintöihin;

61) Helsingin ruotsalaiselle kansanopistolle 2,000 markkaa;

62) Helsingin Kansanopistoseuralle 3,000 markkaa luentojen kustantamiseksi;

63) Ruotsalaiselle Työväenyhdistykselle 500 markkaa kirjastoa varten;

64) Suomen Satama- ja vesiliikennetyöntekijäin liiton osastolle n:o 18 500 markkaa lukusalia y. m. varten;

65) Helsingin ruotsalaiselle Rauta- ja metallityöntekijäin ammattiosastolle 500 markkaa kirjallisuuden hankkimiseksi;

66) Raittiusyhdistys Kilvelle 1,000 markkaa;

67) Nuorison Raittiusyhdistys Väinölälle 1,000 markkaa;

68) Toivon liittojen yhteistoimikunnalle 1,500 markkaa;

69) Raittiusyhdistys Balderille 2,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

70) Raittiusyhdistys Koitolle 2,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

71) Raittiusyhdistys Soihdulle 1,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

72) Raittiusyhdistys Verdandille 1,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

73) Raittiusyhdistys Valolle 500 markkaa vuokra-avuksi;

74) Suomen opettajain Raittiusliitolle ja Suomen Opiskelevan nuorison Raittiusliitolle 500 markkaa raittiusopetuskurseja varten;

75) Raittiusyhdistys Rauhalle 500 markkaa kirjastoa y. m. varten;

76) Veistonopettaja O. W. Coranderille 3,000 markkaa hänen kasvatusopillista veisto-oppilaitostaan varten, ehdolla että maksutonta opetusta annettaisiin vähintään 12 koulunoppilaalle;

77) neiti Agda Blomille 500 markkaa hänen veistokouluun varten, ehdolla että maksutonta opetusta annettaisiin vähintään 5 koulunoppilaalle;

78) Helsingin Käsityökoululle 2,000 markkaa;

79) Suomen Liikemiesyhdistykselle 1,200 markkaa iltakursseja varten;

80) Helsingin Uimaseuralle 2,000 markkaa sen toiminnan edistämiseksi;

81) Hermannin Kansankodin Osakeyhtiölle 500 markkaa apurahaksi;

82) „Sailors Homen“ johtokunnalle 7,707 markkaa 93 penniä;

Muuten päätti Valtuusto:

että niiden yhdistysten, seurain ja yksityisten henkilöjen, joille apurahoja voittovaroista myönnettiin, tuli ehdottomasti antaa lyhyt kertomus toiminnastaan, eritoten huomioon ottamalla myönnettyjen apurahain käyttäminen, ollen kertomukset annettava:

kansanlastentarhain ja lasten työskentelykurssien sekä kesälasten-tarhain johtajattarien ja toimikuntain, Poikaklubin toimikunnan ja Helsingin Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Kasvatuslautakunnalle;

asianomaisten työväen- ja raittiusyhdistysten, Suomen Naisyhdistyksen, Naisasialiitto Unionin ja Martha-yhdistyksen, Martha-yhdistyksen asiamieskomitean, Työläisnaisten kesäsiirtolain toimikunnan, Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen, „Sailors Homen“ johtokunnan ja Hermannin Kansankodin Osakeyhtiön Työväenasiainten lautakunnalle;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen, yhdistyksen Ruokaa köyhille kansakoulunoppilaille, Helsingin Kuuromykkäyhdistyksen, Helsingin Käsityökoulun, Suomen Liikemiesyhdistyksen, veistonopettaja Coranderin, neiti Blomin, Helsingin ruotsalaisen kansanopiston ja Helsingin Kansanopistoseuran Kansakoulujenjohtokunnalle;

Toipumiskodin ja Lepokodin toimikuntien, Lastenhoitoyhdistyksen, Valkonauha-yhdistyksen, Maitopisara-yhdistyksen, Helsingin Uimaseuran, Risatautisten lasten parantolayhdistyksen, Pelastusarmeijan sekä Terveystoimiston Terveystoimikunnalle; sekä

Sokeain ystävien, Rouvasväenyhdistyksen, Köyhien lasten työhuoneiden ja Ijäkkäiden naisten työkodin johtokuntain, Palvelijatyhdistyksen, Yhdistyksen hyväntekeväisyyden järjestämiseksi ja Kaupunginlähetyksen Vaivashoitohallitukselle,

joiden lautakuntain velvollisuutena olisi seurata asianomaisten yhdistysten ja laitosten toimintaa sekä oman lausuntonsa kera Valtuustolle lähettää edellä mainitut kertomukset.

Avustuksia
haavoitetuille
suojeluskaarti-
laisille.

Kaupunginvaltuustolle jättämässään esityksessä olivat herrat Åberg ja Grönroos ehdottaneet, että Valtuusto Hakaniemen mellakassa 1906 haavoittuneille suojeluskaartilaisille Alfred Carlssonille ja O. A. Renforsille sekä vahtimestari C. G. Lindqvistille, joilla koko elinaikansa tulisi olemaan haittaa sanotussa tilaisuudessa saamistaan ruumiinvammoista, ryhtyisi hankkimaan elinkoron, jota heille maksettaisiin määrätty erä kuukausittain heidän kuolemaansa asti. Tämän esityksen Valtuusto lykkäsi¹⁾ valiokuntaan, jonka Valtuusto aikaisemmin oli asettanut käsittelemään sanotun mellakan johdosta aiheutuneita avustusasioita.

Hylätty anomus
avustuksesta
työttömille.

Kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä lokakuun 5 päivältä olivat eräät työttömät henkilöt anoneet, että Valtuusto ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että sopivaa työtä voitaisiin antaa kaikille kaupungista kotoisin oleville työttömille. Sittenkun Rahatoimikamari, johon asia lausunnon antamista varten oli lykätty²⁾ ja joka tarvittavista kohdista oli vaahtinut lausunnon Rakennuskonttorilta, esiintuoduilla syillä oli evännyt erityisiin toimenpiteisiin ryhtymistä työnpuutteen poistamiseksi, jätti³⁾ Valtuusto mainitun anomuksen huomioon ottamatta.

Määrärahoja
häätäputöiden
järjestämiseksi
naisille.

Kaupunginvaltuustolle osotetun kirjelmän johdosta, jossa työttömäin naisten valitsema komitea oli tehnyt esityksen yhtä hyvin häätäputöiden järjestämisestä naisille kuin myös yleisten kunnallisten työlaitosten perustamisesta, joissa erityisesti naisille sopivaa työtä olisi tarjolla, päätti⁴⁾ Valtuusto Rahatoimikamarin esityksestä, hyläten itse anomuksen, kuitenkin osottaa käyttövaroistaan 2,000 markan suuruisen määrärahan maksettavaksi Yhdistykselle hyväntekeväisyyden järjestämiseksi, jotta tämä toimittaisi työtä työttömille naisille Helsingin kaupungista.

Sittenkun työttömät naiset vielä olivat Valtuustolle jättäneet kaksi esitystä häätäputöiden järjestämisestä, päätti⁵⁾ Valtuusto Yhdistykselle hyväntekeväisyyden järjestämiseksi antaa 5,000 markan suuruisen lisämäärän, joka samoin olisi tilintekovelvollisuudella käytettävä työn järjestämiseen työttömille naisille, mikä summa sittemmin olisi korvattava Helsingin Anniskeluosakeyhtiön vuoden 1908 voittovarojen kaupungille tulevasta osuudesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 49 § ja 26 p. toukok., 38 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak., 31 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 10 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 20 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 15 §.

Kirjelmässä huhtikuun 25 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti ¹⁾ Määräraha valtiopäivävaaleja varten. Kaupunginvaltuusto myöntää Maistraatille 15,000 markan suuruisen määrärahan tilintekovelvollisuudella käytettäväksi seuraavien valtiopäivävaalien kustannusten suorittamiseen, josta määrärahasta myös kohtuullinen korvaus olisi myönnettävä vaalilautakuntien puheenjohtajille ja jäsenille, niinkuin edellisissä vaaleissa oli ollut laita vaaliavustajain ja vaalilautakuntien sihteerien.

Kirjelmässä Kaupunginvaltuustolle oli filosofian tohtori P. Nordmann ²⁾ Tekijäpalkkio tohtori P. Nordmannille. anonut 2,200 markan suuruisa tekijäpalkkiota julkaisemastaan teoksen „Bidrag till Helsingfors stads historia“ viidennestä niteestä. Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta myönsi ²⁾ Valtuusto sanottuun tarkoitukseen 1,200 markan suuruisen määrärahan kerta kaikkiaan.

Maistraatin esityksestä myönsi ³⁾ Kaupunginvaltuusto entiselle ulosottoapulaiselle Gustaf Nordmanille elinkautisen 1,200 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen. ³⁾ Eläke entiselle ulosottoapulaiselle G. Nordmanille.

Terveyspoliisin tarkastusmiehen P. Meriläisen leskelle Augusta Meriläiselle myönsi ⁴⁾ Kaupunginvaltuusto Rahatoimikamarin esityksestä vuotuisen 300 markan suuruisen elinkautiseläkkeen. ⁴⁾ Eläke tarkastusmiehenleski A. Meriläiselle.

Varastonhoitaja Zakarias Åhlqvist vainajan leskelle Katharina Kristina Åhlqvistille myönnettiin ⁵⁾ vuotuinen 300 markan suuruisen elinkautiseläke, joka kuluvana vuonna suoritettaisiin Kaupunginvaltuuston käyttövaroista. ⁵⁾ Eläke varastonhoitajanleski K. Åhlqvistille.

Vaivahoitohallituksen esityksestä myönsi ⁶⁾ Kaupunginvaltuusto Vaivahoitohallituksen toimitusjohtajalle filosofian maisteri Axel Antellille 2,400 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen, laskettuna toukokuun 1 päivästä, suoritettavaksi vuodelta 1908 Valtuuston käyttövaroista. ⁶⁾ Elinkautiseläke Vaivahoitohallituksen toimitusjohtajalle A. Antellille.

Terveystenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ⁷⁾ Kaupunginvaltuusto Marian sairaalassa palvelleelle sairaanhoitajattarelle Edla Ahtikoskelle, joka toimessa saamansa sairauden johdosta ei voinut enään jäädä toimeensa, 600 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen ynnä myös samassa sairaalassa palvelleelle sairaanhoitajattarelle Elin Hjorthille, joka samaten sairaaloiisuuden vuoksi oli luopunut toimestaan, vuotuisen 300 markan ⁷⁾ Eläke sairaanhoitajatar E. Ahtikoskelle ja avustus sairaanhoitajatar E. Hjorthille.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. toukok., 12 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask., 37 § ja 1 p. jouluk., 20 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 14 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 14 p. tammik., 26 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. tammik., 16 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 11 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 30 §.

suuruisen avustuksen kolmen vuoden ajaksi eteenpäin, suoritettavaksi vuoteen 1908 nähden Valtuuston käyttövaroista.

Eläke kirvesmies J. Ävistille.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ¹⁾ Kaupunginvaltuusto myöntää kirvesmies Johan Ävistille, joka 27 vuoden ajan oli ollut kaupungin palveluksessa ja jonka oli vanhuuden heikkouden ja sairaalloisuuden vuoksi todistettu olevan kykenemättömän elättämään itseään, 400 markan suuruisen vuotuisen elinkautisavustuksen, suoritettavaksi vuodelta 1908, laskettuna toukokuun 1 päivästä, Valtuuston käyttövaroista.

Eläkkeen korotus huutokauppakasöörinleski F. W. Lindmanille.

Tehdystä anomuksesta myönsi ²⁾ Kaupunginvaltuusto kaupungin entisen huutokauppalaitoksen kasöörin Johannes Lindman vainajan leskelle Fredrika Wilhelmina Lindmanille sellaisen korotuksen hänelle toukokuun 16 päivänä 1893 annettuun 240 markan suuruisen eläkkeeseen, että se nousisi 360 markkaan vuodessa, joka määrä suoritettaisiin vuoden 1908 alusta ja jonka korotus sanotulta vuodelta maksettaisiin Valtuuston käyttövaroista.

Kasvatusavustus raatihuoneenrenki Löfgrenin alaikäiselle pojalle.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ³⁾ Kaupunginvaltuusto raatihuoneenrenki A. G. Löfgrenin alaikäiselle pojalle Aimo Augustille vuotuisen 120 markan suuruisen kasvatusavustuksen, laskettuna kesäkuun 1 päivästä, suoritettavaksi kunnes hän täyttäisi viisitoista vuotta, mikä avustus vuodelta 1908 maksettaisiin Valtuuston käyttövaroista.

Avustus kaasutehtaan työmiehille D. Ellenberg ja J. Wänthär.

Kaupungin Valaistuslaitokseen hallituksen esityksestä myönsi ⁴⁾ Kaupunginvaltuusto kaasutehtaan työmiehille David Ellenbergille ja Jakob Wänthärille, jotka korkean iän ja lisääntyvän sairaalloisuuden johdosta eivät enää kyenneet elättämään itseään, 400 markan suuruisen avustuksen kummallekin, suoritettavaksi toistaiseksi ja vuonna 1908 maksettavaksi Valtuuston käyttövaroista.

Eläke aktuaarille asessorinleski I. Öhrnbergille.

Maistraatin esityksestä myönsi ⁵⁾ Kaupunginvaltuusto Maistraatin ja Raastuvanoikeuden yhteisen arkiston aktuaarille, asessorinleski Ida Öhrnbergille, joka anomuksesta oli saanut eron mainitusta toimesta, 2,000 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen.

Eläke vahtimestarinleski J. Strömille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönnettiin ⁶⁾ maistraatinvahtimestari Jonas Ström vainajan leskelle Johanna Strömille 120 markan suuruisen elinkautinen avustus vuodessa, laskettuna tammikuun 1 päivästä 1909.

Eläke opettajatar A. Nystedtille.

Kansakoulujenjohtokunnan esityksestä myönsi ⁷⁾ Kaupunginvaltuusto tuntiopettajattarelle kaupungin kansakouluissa Anna Nystedtille, joka

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 24 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. huhtik., 25 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 21 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk., 29 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 12 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk., 17 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 30 p. jouluk., 9 §.

anomuksesta oli lukuvuoden lopusta alkaen saanut eron virasta, 750 markan suuruisen vuotuisen elinkautiseläkkeen.

Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen esityksestä myönnettiin ¹⁾ Eläke kirjaston-
Kansankirjaston entiselle amanuenssille leskirouva Victorine Sundvallille amanuenssille
400 markan suuruisen vuotuinen elinkautiseläke, suoritettavaksi kuluvan rouva V. Sund-
vuoden alusta ja vuodelta 1908 maksettavaksi Kaupunginvaltuuston käyt- vallille.
tövaroista.

Rahatoimikamarin esityksestä myönnettiin ²⁾ varastonhoitajanleski Eläke varaston-
Aurora Matilda Heinolalle 300 markan suuruisen vuotuinen eläke, suori- hoitajanleski
tettavaksi niin kauan kuin hän leskenä pysyy, sekä kullekin hänen kolmelle A. Heinolalle.
alaikäiselle pojallensa 50 markkaa vuodessa kunnes he ovat täyttäneet
viisitoista vuotta; ja suoritettaisiin tarvittavat varat vuodelta 1908 Valtuus-
ton käyttövaroista.

Kaupunginvaltuuston vahvistamassa ³⁾ meno- ja tulosäännössä vuodelle Vuoden 1909
1909 olivat loppusummat, verrattuina vuoden 1908 meno- ja tulosääntöön, meno- ja tulo-
seuraavat: sääntö.

<i>Menot.</i>		<i>1909.</i>	<i>1908.</i>
I. Kaupungin velat	Smk	1,450,086: 25	1,054,362: 50
II. Kaupungin virastot	„	314,922: 66	311,224: 15
III. Kunnallishallinto	„	431,503: 33	367,908: 33
IV. Katu- ja laiturivalaistus	„	270,325: —	257,850: —
V. Palolaitos	„	156,410: —	165,375: —
VI. Poliisilaitos	„	290,527: 61	288,814: 28
VII. Terveysten- ja sairaanhoito	„	669,181: 07	595,667: —
VIII. Vaivahoito	„	485,370: —	457,420: —
IX. Opetus- ja sivistyslaitokset	„	1,586,941: 66	1,473,068: 72
X. Yleiset rasitukset	„	375,909: 96	421,943: 71
XI. Vesijohto	„	1,450,183: 33	771,650: —
XII. Kauppahallit	„	21,920: —	21,220: —
XIII. Yleiset työt	„	6,261,650: 24	5,731,963: —
XIV. Eläkkeet ja avustukset	„	37,539: 67	32,154: 67
XV. Sekalaiset menot	„	372,265: 60	365,890: 40
Yhteensä Smk		14,174,736: 38	12,316,511: 76

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. helmik., 12 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. 25¹ p. helmik., 17 §. —

³⁾ Rtk. kirj. n:o 397, lokak. 29 p., Valt. pain. asiak. n:o 37, 47, 54 ja 57 sekä Valt. pöytäk. 1 p. jouluk., 23 §, 15 p. jouluk., 3 § ja 30 p. jouluk., 16 §.

	<i>Tulot.</i>	1909.	1908.
Laskettu käytettävissä oleva säästö	Smk	— —	600,000: —
I. Korot	„	511,700: —	341,500: —
II. Tontinlunastukset	„	650,000: —	800,000: —
III. Kaupungin kiinteä omaisuus	„	482,125: —	456,800: —
IV. Tonttiverot	„	3,700: —	3,500: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet	„	1,327,200: —	1,313,100: —
VI. Sekalaiset tulot	„	543,106: —	548,610: —
VII. Valtioavut	„	411,118: —	360,588: —
VIII. Vesijohto	„	849,775: —	797,775: —
IX. Valaistuslaitos	„	200,000: —	79,350: —
X. Puhtaanapitolaitos	„	108,240: —	94,240: —
XI. Lainat	„	5,613,875: 24	4,039,686: 84
XII. Taksoitus	„	3,473,897: 14	2,881,361: 92
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>14,174,736: 38</u>	<u>12,316,511: 76</u>

Vuosien 1908 ja 1909 budgeteissa olevien eroavaisuuksien selvittämiseksi mainittakoon sen lisäksi, mitä edellä on esiintuotu, ensinnä menopuoleen nähden seuraavaa:

Kaupungin
velat.

Viereisen pääluokan kohdalle otettiin 1909 vuoden menosääntöön kaupungin obligatsioonilainain vuotuismaksut vahvistettujen kuoletussuunnitelmien ja lainasopimuksien määräysten mukaisesti. Vielä otettiin huomioon Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti syyskuun 22 päivältä 15,000 markan suuruinen erä sen vuotuisen veron maksamiseksi, minkä Ranskan valtio oli pannut Ranskaan sijoitetuille vuoden 1902 obligatsioonilainaan kuuluville obligatsioneille.

Uusia menoeriä olivat: 1) 30,000 markkaa kaikkiaan 110,000 markan suuruisesta määrästä Böhlen tilan hallintaoikeuden lunastamiseksi, mikä osa Valtuuston päätöksen mukaisesti kesäkuun 16 päivältä ja laaditun luovutussopimuksen mukaan vuonna 1909 olisi suoritettava, sekä 4,400 markkaa korkoa; 2) 143,000 markkaa kaikkiaan 500,000 markan suuruisesta määrästä Äggelbyn kartanon ostamiseksi, josta Valtuuston päätöksen ja laaditun kauppasopimuksen mukaan jo oli ennakkomaksuna suoritettu 65,000 markkaa sekä vuonna 1909 olisi maksettava 78,000 markkaa, ynnä vahvistettu korkomäärä, 21,975 markkaa.

Lopuksi merkittiin tämän pääluokan kohdalle 200,000 markan suuruinen arviomääräraha niiden satunnaisten lainojen korkoja y. m. varten, jotka Rahatoimikamari osaksi jo oli ottanut, osaksi vuoden 1909 kuluessa vielä tulisi hankkimaan.

Pääluokassa II, Kaupungin virastot, oli verrattuna 1908 vuoden budgettiin 3,698 markan 51 pennin suuruinen lisäys. Eri osastoissa huomattiin m. m. seuraavaa: Maistraatin kohdalta jätettiin kunnallispormestari E. Öhmanin kuoleman johdosta pois kunnallispormestarin palkkaeduista 1,500 markan suuruinen korotus kymmenen vuoden palveluksesta. — Raastuvanoikeuden vuosirahansääntöön otettiin 1,500 markan suuruinen korotus kymmenen vuoden palveluksesta ainoastaan kolmelle vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle neljän asemesta, koska vanhempi oikeusneuvosmies E. Loo tultuaan nimitetyksi oikeuspormestariksi oli eronnut ensinmainitusta toimesta. Sitävastoin yksi nuorempi oikeusneuvosmies korotettiin vanhempien luokkaan, palkkana ja palkkiona yhteensä 8,000 markkaa. Muuten otettiin määrärahat pääasiassa muuttumattomina 1907 vuoden vuosirahansääntöön ja Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti lokakuun 6 päivältä, joka koski määrärahaa väliaikaista viidettä osastoa varten. — Osaston „Maistraatin ja Raastuvanoikeuden yhteiset apulaiset ja palvelusmiehet“ vuosirahansääntöön otettiin palkankorotus kahdelle kaupunginpalvelijalle viiden vuoden palveluksesta sekä kesäloman hankkimiseksi Raastuvanoikeuden kahdeksalle vakinaiselle kaupunginpalvelijalle ja Maistraatin viidelle palvelijalle kaksi 400 ja 250 markan suuruisia määrärahaa. Osaston kohdalta poistettiin 1,200 markkaa, joka aikaisemmin oli mennyt henkilökohtaisen apulaisen palkkaamiseen Maistraatin ja Raastuvanoikeuden arkiston aktuaarille asessorinrouva I. Öhrnbergille, joka vuoden lopusta lukien oli saanut anomansa eron toimestansa. — Osastossa „Ulosotto toimi“ tuli lisää palkankorotus ensimmäiselle kaupunginvoudille kymmenen vuoden palveluksesta marraskuun 1 päivästä alkaen, minkä ohella yksi ulosottoapulainen sai korotusta samasta palvelusajasta koko vuodelta. Yksi ulosottoapulainen palkankorotuksineen kymmenen vuoden palveluksesta poistui ja hänen sijalleen tuli toinen samanlaisine 1,600 markan suuruisine peruspalkkoineen, mutta ilman palkankorotusta. Sitäpaitsi myönnettiin Maistraatin esityksestä avustavalle rikostuomioiden toimeenpanijalle 1,000 markan suuruinen määräraha kirjurinapulaisen ottamista varten, jonka ohella yhdelle ulosottoapulaiselle palkka korotettiin 300 markalla eli 1,800 markkaan. — Määräraha osastoa „Sekalaista“ varten korotettiin 19,200 markasta 23,700 markkaan.

Kaupungin
virastot.

Pääluokassa III, Kunnallishallinto, oli yhteensä 63,595 markan suuruisen lisäys verrattuna vuoden 1908 budgettiin otettuun kokonaismäärään. Siinä tehtiin m. m. seuraavat muutokset: Osastossa „Valtuuston kanslia“ korotettiin määräraha tarverahoja varten 10,000 markasta 20,000 markkaan. — Rahatoimikamarin menosääntöön tehtiin kaksi vähäistä muutosta,

Kunnallis-
hallinto.

kanslistin palkaksi kun otettiin 2,400 markkaa, ennen 1,800, ja Rahatoimikamarin vahtimestari kun sai 400 markan palkankorotuksen. — Rahatoimikonttorin menosääntöön tehtiin eräitä muutoksia Valtuuston syyskuun 22 päivänä Konttorille hyväksymän uuden vuosirahansäännön mukaisesti. Siten saivat kaupunginkamreeri, kaupunginkasööri ja vanhempi kaupunginkirjanpitäjä kukin 1,000 markan suuruisen palkkionlisäyksen, yksi nuorempi kaupunginkirjanpitäjä 800 markan suuruisen palkkionlisäyksen ja vanhempi konttorikirjuri 200 markan palkankorotuksen ynnä vastaavan lisäyksen palkankorotukseen kymmenen vuoden palveluksesta sekä 600 markkaa palkkiona. Lisäksi tuli 3 nuorempaa konttorikirjuria palkkana 2,000 markkaa ja palkkiona 400 markkaa sekä 400 markan korotus kymmenen vuoden palveluksesta. Konttorin molempien vahtimestarien palkka korotettiin 1,500 markasta 1,800 markkaan. Sitävastoin otettiin ylimääräisten apulaisten määräraha 8,000 markaksi 12,000 markan asemesta. Tarverahojen määräraha korotettiin taas 5,000 markasta 6,000 markkaan. — Liikennekonttorin menosäännöstä jäi pois hissilaitoksen käyttäjän palkka 900 markkaa ja alennettiin määräraha sähkötavarahissejä varten 3,000 markasta 1,000 markkaan. Sitävastoin korotettiin tarverahat 2,100 markasta 3,000 markkaan. — Satamakonttorin menosäännössä oli ainoastaan vähäisiä muutoksia. Satamakapteenille tuleva kantoprosentti korotettiin 300 markalla ja satamakonttorinkirjanpitäjälle 75 markalla; satamakonstaapeliin lukua lisättiin kymmenestä yhteentoista, mikä aiheutti 1,200 markan lisäyksen; parmaaajavanhimmalle annettiin 400 markan palkankorotus, ja moottoriveneen hoitajan korvaus korotettiin 35 markalla. Sitäpaitsi merkittiin tavaroiden rantalaitureilta poiskuljettamista varten 500 markan suuruisen arviomääräraha. — Rakennuskonttorin menosääntöön otettiin Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti toukokuun 26 päivältä kaupunginarkkitehdin palkka 10,000 markan suuruisena, aikaisemman 6,000 markan sijaan. Kaupungininsinööri, työpäällikkö sekä nuorempi metsänvartija saivat palkanlisäystä yhteensä 1,375 markkaa. Niiden monien ja melkoisten rakennusyriytysten vuoksi, jotka oli suoritettava vuonna 1909, korotettiin määräraha ylimääräisiä insinööri- ja piirustaja-apulaisia varten 8,000 markasta 11,000 markkaan, jonka ohella Äggelbyn kartanon ja Böhlen maistraatintilan maiden kartoittamista varten otettiin uusi satunnainen 7,000 markan suuruisen määräraha. Sitäpaitsi korotettiin Konttorin tarverahat 1,000 markalla. — Puutarhalautakunnan menosäännöstä jäi pois kaupunginpuutarhurin vuokramääräraha. — Osastossa „Erityiset lautakunnat“ korotettiin Taksoituslautakunnan tarverahat 1,000 markalla,

Työväenasiain lautakunnan määräraha kirjallisuuden ostamista varten 375 markalla ja Muinaismuistolautakunnan määräraha 200 markalla. Kaupunginasemakaava-toimikunnan määräraha korotettiin lisääntyneen työn vuoksi, minkä monet ja tärkeät Toimikunnan käsiteltäväksi lykättyt asiat vaativat, ja piirustaja-apulaisten lukumäärän lisäämistä varten 15,000 markasta 19,400 markkaan. Kyseessä olevaan osastoon merkittiin sitäpaitsi määrärahat äsken perustettua Kunnan työväenasuntojen hallintolautakuntaa varten, jotka asunnot oli annettu vuokralle kesäkuun 1 päivästä 1908. Sanotun lautakunnan menosääntö päättyi 10,670 markkaan, josta 7,850 markkaa tarverahoja, polttopuita, palovakuutusmaksuja y. m. varten. Tämän osaston kohdalle otettiin myös rakennustarkastukseen tarvittava määräraha, nimittäin rakennustarkastajan palkka sekä tarvevarat, yhteensä 9,000 markkaa.

Menot katujen, laiturien ja tavaravajojen valaisemista varten kaasulla, Katu- ja laiturivalaistus. sähköllä tai petrolilla otettiin menosääntöön sen budgettiehdotuksen mukaisesti, jonka oli laatinut Valaistuslaitoksen hallitus ja jossa oli otettu huomioon parantuneiden painesuhteiden johdosta lisääntynyt kaasunkulutus laiturivalaistusta varten. Koko pääluokka päättyi 270,325 markan suuruisen määrään; vuoden 1908 menosäännössä oli se 257,850 markkaa.

Pääluokassa V, Palolaitos, korotettiin palkkojen loppusumma 114,070 markaksi eli 3,900 markalla. — Määräraha heinien ostoa varten lisättiin 135 markalla. — Osastossa „Työkälyt ja kalusto“ korotettiin määräraha letkuvaraston täydentämistä varten 1,000 markalla, jonka ohessa vastoin Rahatoimikamarin ehdotusta, mutta budgettivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti otettiin 2,000 markan suuruisen erä uuden sairausvaunun hankkimista varten. — Osastossa „Sekalaista“ korotettiin määräraha palokatselmuksia varten 800 markasta 1,000 markkaan. — Budgettivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti otettiin kuten edellisenä vuonna 5,000 markan suuruisen avustus Vapaaehtoiselle palokunnalle, jonka määrärahan Rahatoimikamari tässä yhteydessä oli evännyt. — Sitäpaitsi mainittakoon, että Kaupunginvaltuusto budgettivaliokunnan ehdotuksesta päätti luopua aikaisemmasta päätöksestensä hankkia tulensammutusveneen, jota tarkoitusta varten oli osotettu yhteensä 76,900 markkaa.

Se käteinen apumaksu, jolla kunta voimassa olevan asetuksen mukaan on velvollinen ottamaan osaa poliisin ylläpitoon, otettiin muuttumattomana 198,034 markan 28 pennin suuruisena eränä. Virkahuoneistoja varten otettiin yhteensä 4,180 markalla korotettu vuokramäärä, etupäässä sen vuoksi että 2:n poliisiasema kesäkuun 1 päivästä 1909 siirrettäisiin

Palolaitos.

Poliisilaitos.

uuteen poliisitaloon Ratakadun varrella ja että Fredriksperin aseman lähistöistä oli vuokrattava huoneisto sikäläistä poliisiasemaa varten. — Määrärahat lämmitystä ja valaistusta varten korotettiin lisääntyneiden poliisihuoneistojen takia 11,200 ja 22,000 markaksi eli yhteensä 4,200 markalla. — „Sekalaisten“ joukkoon otettiin huonekalujen ostoa varten toiseen poliisiasemaan satunnainen 3,000 markan suuruinen määräraha.

Terveyden- ja sairaanhoito.

Pääloukan VII, Terveyden- ja sairaanhoito, menosäännössä oli kokonaista 73,914 markan 7 pennin suuruinen lisäys, jonka pääasiallisesti oli aiheuttanut Marian sairaalan hyväksytyt uusi vuosirahansääntö, mutta johon myöskin olivat vaikuttaneet vähäiset lisäykset muissakin pääloukan osastoissa. Siten otettiin menosääntöön Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti syyskuun 22 päivältä 3,500 markan suuruinen määräraha, josta 20 markan suuruisia palkkioita kokoukselta maksettaisiin vuoden 1909 alusta Terveydenhoitolautekunnan valituille jäsenille. Sitäpaitsi korotettiin Lautakunnan puheenjohtajan palkkio 1,200 markasta 3,000 markkaan. Lautakunnan vahtimestari sai 200 markan suuruisen palkkionlisäyksen, ja tarverahojen määräraha korotettiin 1,000 markalla. — Kaupunginkättilö sai palkkionkorotusta 500 markasta 800 markkaan, ja kunnan sairaanhoitajattarien kuukausipalkka korotettiin 90 markasta 100 markkaan, mikä aiheutti tämän erän korottamisen 840 markalla. — Marian sairaalan määrärahan kokonaislisäys nousi uuden vuosirahansäännön mukaan joulukuun 17 päivältä 106,655 markkaan 8 penniin. Sairaalan sisätautien osastossa laskettiin vuoden seitsemältä kuukaudelta yllilääkärin palkkio 8,000 markan mukaan ja alilääkärin 3,600 markan mukaan vuodessa, jotapaitsi jälkimäiselle tuli lisää palkankorotus kymmenen vuoden palveluksesta seitsemältä kuukaudelta. Määräraha apulaislääkärejä varten lisättiin 1,400 markalla. Amanuenssien lukumäärä lisättiin kolmeksi, ja määräraha heitä varten korotettiin 900 markasta 2,600 markkaan. Yhdelle 1,000 markan palkkaa menosäännön mukaan nauttivalle ylihoitajattarelle osotettiin seitsemältä kuukaudelta 583 markkaa 33 penniä. Osastonhoitajattarien lukumäärä korotettiin viideksi ja määräraha heidän palkkaamistansa varten 2,500 markkaan, alihoitajattarien lukumäärä kahdeksitoista ja määräraha heitä varten 4,160 markkaan sekä lopuksi yöhoitajattarien lukumäärä kahdeksaksi ja määräraha heitä varten 2,840 markkaan. Määräraha ylimääräistä sairaanhoitoa varten vähennettiin sitävastoin 720 markalla. Kolmen siivoojattaren asemesta otettiin menosääntöön yhdeksän palkkana yhteensä 1,524 markkaa. Määrärahoja lääkkeitä, kalustoa, koneita, siteitä, desinfioimisaineita y. m. varten lisättiin samoin melkoisesti, ja otettiin ne yhteensä

20,980 markan suuruisina. Kulkutautiosaston menosääntö päättyi miltei samaan loppusummaan kuin vuoden 1908 menosääntö. Erotuksen aiheutti vähäinen palkankorotus yhdelle hoitajattarelle. Kirurgisessa osastossa laskettiin ylilääkärin palkka vuoden seitsemältä kuukaudelta korotetun 6,000 markan suuruisen vuosipalkan mukaan. Vanhemman apulaislääkärin palkkaamista varten seitsemänä kuukautena otettiin menosääntöön uusi 1,750 markan suuruinen määräraha. Uusia olivat samoin määräraha 100 markan kuukausipalkkaa nauttivaa amanuenssia varten, tehden seitsemältä kuukaudelta 700 markkaa, sekä määräraha 50 markan kuukausipalkkaa nauttivaa hoitajatarta varten poliklinikassa, tehden seitsemältä kuukaudelta 350 markkaa. Leikkaushoitajatar ja yksi toinen hoitajatar saivat 60 markan palkankorotuksen viiden vuoden palveluksesta, ja hierojan palkkio laskettiin seitsemältä kuukaudelta korotetun 1,200 markan vuosipalkkion mukaan 1,000 markan asemesta. Määrärahat lääkkeiden, sidetarpeiden, koneiden y. m. ostoja varten korotettiin yhteensä 14,830 markkaan. Talousosaston menosääntöön otettiin toimitsijan palkka seitsemältä kuukaudelta uudessa vuosirahansäännössä vahvistetun korotetun 4,000 markan suuruisen vuosipalkan mukaan, minkä ohella hän sai palkankorotusta viiden vuoden palveluksesta, niinkään seitsemältä kuukaudelta. Toimitsijanapulaista varten seitsemänä kuukautena otettiin 525 markkaa. Myös taloudenhoitajatar sai apulaisen, jota varten seitsemäksi kuukaudeksi otettiin 350 markkaa. Palvelijattarien lukumäärä korotettiin viidestä yhdeksäksi ja määräraha heitä varten 1,584 markkaan. Sitäpaitsi otettiin uusia määrärahoja vielä yhtä leipojatarta ja yhtä ompelijatarta varten, saaden edellinen 30 ja jälkimäinen 35 markkaa palkkaa kuukaudessa. Pesijättärien lukumäärä korotettiin yhdeksästä kolmeksitoista ja määräraha heitä varten yhteensä 3,278 markkaan. Kahden koneenkäyttäjän palkkaedut korotettiin 2,400 markasta 3,450 markkaan. Lämmittäjien lukumäärä lisättiin neljäksi, joista yhdelle määrättiin 75 markan kuukausipalkka ynnä henkilökohtainen palkanlisäys ja kolmelle 45 markan kuukausipalkka. Ovenvartijan palkkio otettiin seitsemältä kuukaudelta 50 markan mukaan kuukaudelta, entisen 35 markan sijasta. Uusi oli määräraha ruumiinavausapulaista varten, jonka palkaksi merkittiin 50 markkaa kuukaudessa. Renkien lukumäärä korotettiin kuudesta yhdeksäksi ja määräraha heitä varten 2,700 markasta 3,720 markkaan. Määräraha potilaiden ruokaa varten laskettiin yhteensä 107,870 markaksi, entisen 71,540 markan asemesta. Lääkärien, hoitajattarien, oppilaiden ja henkilökunnan ruuan laskettiin vaativan yhteensä 53,210 markan 50 pennin kustannuksen; vastaava määrä oli vuoden 1908 menosäännössä 32,417

markkaa. Määräraha polttopuita varten korotettiin 25,000 markasta 30,830 markkaan ja valaistuksen määräraha 8,000 markasta 12,660 markkaan. Määräraha sekalaisia menoja varten korotettiin enemmän kuin kahta vertaa suuremmaksi eli 4,000 markasta 8,660 markkaan. Määrärahoista desinfioimislaitosta varten lisättiin polttoaineiden määräraha 300 markalla. Lopuksi otettiin Marian sairaalan vuosirahansääntöön uusi määräraha, joka aikaisemmin osittain oli ollut otettuna toiseen paikkaan terveyden ja sairaanhoidon budgettiin, nimittäin 2,500 markkaa lyhyen loma-ajan hankkimista varten sairaanhoitajattarille ja siivoojattarille. — Humaliston varasairaalan vuosirahansäännössä oli vähennys 72,573 markasta 30,155 markkaan 33 penniin, joka johtui siitä, että sairaala Marian sairaalan laajennuksen vuoksi tulisi lakkaamaan kesäkuun 1 päivästä 1909. — Greijuksen keuhkotautisairaalan vuosirahansäännöstä jäi pois puolen vuoden vuokra eli 3,000 markkaa. Koska Marian sairaalan laajennuksen takia myös Sörnäsän sairastupa suljettaisiin, otettiin sitä varten tarvittava määräraha vain viideksi kuukaudeksi eli 5,400 markan suuruisena. — Osastossa „Poliklinikat“ korotettiin määräraha kättilönävän kustantamiseksi varattomille kodeissa 600 markalla sekä määräraha tohtorien Boijen ja Parviaisen lapsenpäästölaitosta varten 1,395 markalla ja otettiin lääketieteen lisensiaatti K. Taskiselle 4,000 markan suuruinen määräraha hieromapoliklinikan ylläpitoa varten. — Osastossa „Terveyspoliisi“ otettiin huomioon terveydenhoidontarkastajaa varten palkanlisäys viiden vuoden palveluksesta. Tarkastusmiehille taas korotettiin budgettivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti palkka 2,000 markasta 2,500 markkaan, jonka ohessa yksi tarkastusmies sai palkanlisäyksen kymmenen vuoden palveluksesta. Koko määräraha tarkastusmiehiä varten nousi siten 20,500 markkaan; vuoden 1908 menosäännössä vastaava erä oli 16,000 markkaa. Määräraha ylimääräisiä tarkastusmiehiä varten korotettiin uhkaavan kolerakulkutaudin takia 2,000 markasta 4,000 markkaan ja määräraha kodeissa toimitettavia desinfioimisia varten 3,000 markasta 5,000 markkaan. Sitävastoin jätettiin pois aikaisempi 3,000 markan suuruinen määräraha savuntarkastamista varten. — Terveystoimiston veneristen tautien vastustamiseksi menosäännössä korotettiin määrarahat siivousta ja pesua varten 100 markalla sekä kaluston ylläpitoa, lääkkeitä y. m. varten 200 markalla. — Terveystoimiston tutkimusten laboratorioin menosääntöön tuli lisää 400 markan suuruinen erä bakteriologin viransijaisen palkkaamiseen kesäloman ajaksi. — Vielä korotettiin kaupungineläinlääkärin palkka 1,000 markalla ja hänen apulaisensa palkkio 500 markalla. — Määrärahat ruumiinavaus-

huonetta ja rokotusainevarastoa varten pysyivät muuttumattomina. — Lopuksi otettiin satunnainen 650 markan suuruinen määräraha Leppäsuon koleraparakin ja Hesperian sairaalan lämmittämistä varten.

Vaivahoidon menosäännön kokonaislisäys oli 27,550 markkaa. Eri Vaivashoito. osastoihin tehtiin alla olevat muutokset. Vaivashoitohallituksen menosäännössä korotettiin vahtimestarin palkkio 200 markalla eli 1,200 markkaan sekä määräraha tarkastusmiesten palkkioita varten palkanlisäyksen hankkimiseksi 10 vuoden palveluksesta yhdelle heistä 500 markalla eli 7,000 markkaan. — Määrärahat Työ- ja vaivaistaloa ja sen yhteydessä olevia laitoksia varten otettiin menosääntöön melkoisesti pienennettyinä verraten Vaivashoitohallituksen tekemään menosääntöehdotukseen. Kuitenkin otettiin huomioon seuraavat korotukset: emännöitsijän palkka lisättiin 200 markalla eli 1,200 markkaan; yhdelle uudelle sairaanhoitajattarelle osotettiin palkkaa 720 markkaa sekä lomasijaisen palkkaamista varten 25 markkaa; yksi sairaanhoitajatar sai 60 markan palkankorotuksen; apulaishoitajattarien lukumäärä lisättiin kuudesta seitsemään, jonka ohessa heidän kuukausipalkkansa korotettiin 30 markasta 35 markkaan, mikä aiheutti heille varatun määrärahan korottamisen 2,520 markasta 2,940 markkaan. Koska hoidokkien lukumäärä oli kasvanut, lisättiin vaatetusmääräraha 2,000 markalla eli 6,000 markkaan ja samoin ruokamääräraha 4,600 markalla eli 40,000 markkaan. Määräraha lääkkeitä varten lisättiin 500 markalla eli 4,000 markkaan. Sitävastoin alennettiin määräraha korjaustöitä varten 7,500 markasta 6,000 markkaan, koska vain välttämättömiä korjaustöitä tulisi suorittaa jo hylättäväksi päätetyssä vaivaistalossa. Työlaitoksen määrärahat säilytettiin muuttumattomina. Mielisairaalan menosääntöön otettiin 210 markan suuruinen erä loman hankkimiseksi miespuolisille hoitajille. Yksi hoitajatar sai palkankorotuksen viiden vuoden palveluksesta. Uusi oli tulenvaaran vähentämiseksi myönnetty 1,825 markan suuruinen määräraha kahdelle yövartijalle vanhassa mielisairaalassa. Ruokamääräraha lisättiin 2,000 markalla eli 25,000 markaksi ja lääkemääräraha 600 markalla eli 3,000 markaksi. Sitävastoin alennettiin määräraha korjaustöitä varten 15,500 markasta 5,500 markkaan, koska osa korjaustöitä katsottiin voitavan jättää toiseen vuoteen. Sekalaisia menoja varten korotettiin määräraha 900 markalla eli 2,400 markkaan. — Määrärahat osastossa „Apuhoja ja kustannuksia laitoksen ulkopuolella olevia köyhiä varten“ osottivat erinäisiä korotuksia. Siten otettiin määrärahaerä kaupunkiin ja maaseudulle hoidettaviksi annettuja henkilöitä varten 60,000 markaksi entisen 55,000 markan sijasta, ja määräraha sairaanhoitoa varten

korotettiin 2,000 markalla eli 14,000 markkaan. Määräraha lääkkeitä varten lisättiin vielä 3,000 markalla eli 23,000 markaksi. Lopuksi korotettiin määräraha suoranaisia apurahoja varten, johon tarkoitukseen Vaivaishoitohallitus oli anonut 155,000 markkaa, 88,000 markasta 105,000 markkaan. — Osastossa „Sekalaisia“ korotettiin tarverahoja 500 markalla eli 2,000 markkaan. Määräraha arvaamattomia menoja varten, jonka Vaivaishoitohallitus myös oli tahtonut saada korotetuksi, säilytettiin sitävastoin saman suuruisena kuin 1908 vuoden menosäännössä, s. o. 3,000 markan suuruisena. Vuoden 1908 menosääntöön otettu 3,240 markan suuruisen määräraha hoitohenkilökunnan ruuanlisää varten poistettiin vuoden 1909 menosäännöstä.

Opetus- ja sivistyslaitokset.

Pääluokassa IX, Opetus- ja sivistyslaitokset, mainittakoon alla olevat muutokset. Määräraha ylemmille käsiammattilaiskouluille määrättiin 35,760 markaksi eli 100 markkaa 50 penniä suuremmaksi kuin vuoden 1908 menosäännössä, jota vastoin määräraha alempia käsiammattilaiskouluja varten, 29,235 markkaa, osotti 579 markan suuruisen vähennyksen. Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntö määrättiin 40,500 markan suuruiseksi ja oli siten 895 markkaa 22 penniä pienempi kuin vastaava menosääntö vuoden 1908 budgetissa. Tyttöjen ammattikoulun menosääntö sitävastoin lisättiin 406 markalla 66 pennillä eli 42,006 markaksi 66 penniksi. — Kokonaismäärä kauppaoppilaitoksia varten oli 27,860 markan suuruisen eli 5,000 markkaa suurempi kuin vuoden 1908 menosäännössä, ja aiheutti lisäyksen Helsingin kauppiaitten kauppakoululle myönnetty määräraha. — Kansakoulujen 1,172,520 markan suuruisen loppusummaan päättyvässä menosäännössä oli yhteensä 73,375 markan lisäys. Siitä tuli palkkojen osalle 60,562 markkaa 50 penniä, joka korotus riippui yhden uuden tarkastajan asettamisesta, 1,000 markan suuruisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen myöntämisestä kansakoulujen taloudenhoitajalle, apulaisen ottamisesta tälle, opettajakunnan lisäämisestä sekä lopuksi palkanlisäyksistä, palkankorotuksista opettajille ja opettajattarille y. m. Muiden kustannusten lisäys oli 12,812 markkaa 50 penniä ja aiheutti sen etupäässä kansakoulujen jako kielellisellä perustuksella, mutta myöskin määrärahoissa valaistusta ja puhtaanapitoa varten samoin kuin muutamissa muissa erissä oli melkoisia lisäyksiä, kun sitävastoin määräraha kouluhuonekaluja varten vähennettiin 10,000 markalla. — Osastoon „Työväenopetus“ otettiin määräraha ruotsalaisia luentokursseja varten korotettuna 10,000 markan suuruiseksi ja suomalaisia kursseja varten korotettuna 15,000 markan suuruiseksi. Kokonaisuudessaan lisättiin tämä määräraha 5,000 markalla eli 25,000 markaksi. — Määräraha pahantapaisten lasten turvakoteja var-

ten lisättiin 28,285 markalla, minkä lisäyksen etupäässä aiheutti Bengtsårin uuden kasvatustalouden perustaminen, mutta myöskin vaatetus- ynnä muiden määrärahojen korotus. — Kansankirjastojen ja lukusalien 70,610 markkaan päättyvässä menosäännössä oli 3,180 markan suuruinen lisäys, jonka aiheutti osittain amanuensseille hyväksytty uusi palkkaussääntö ynnä myöskin muut, vähäiset palkanlisäykset, osittain eräs luettelotyö, jota varten osotettiin 2,500 markan suuruinen erä. Sitävastoin jäivät vuoden 1909 menosäännöstä pois vuoden 1908 budgettiin otetut määrärahat Hermannin haaraosastohuoneiston sisustamiseksi 5,000 markkaa ja uusia kirjahyllyjä varten pääkirjastoon 3,000 markkaa.

Viereisen pääluokan kohdalle otettiin menot kyydinpidosta korotettuna 2,600 markan suuruisiksi. Majoituskustannukset otettiin Majoituslautakunnan ehdotuksen mukaisesti 364,655 markan suuruisina; vuoden 1908 menosäännössä ne olivat 411,488 markkaa 75 penniä.

Kaupungille
kuuluvat yleiset
rasitukset.

Pääluokan XI, Vesijohto, menosääntöön otettiin osastoon „Hallinto ja käyttö“ 270,183 markan 33 pennin suuruinen määräraha, joka oli miltei 100,000 markkaa suurempi vastaavaa erää vuoden 1908 menosäännössä. Lisäyksen aiheutti etupäässä uuden, pikasuodattimilla tapahtuvan puhdistamismenettelyn käytäntöön ottaminen, mikä teki tarpeelliseksi Kaupunginvaltuuston joulukuun 1 päivänä hyväksymän uuden, laajennetun menosäännön Vesijohtokonttorille sekä aiheutti etenkin pumppulaitoksien ja selkeytymisaltaiden käyttökustannuksien kasvamisen. Lisäksi tulivat määrärahojen korotukset Vesijohtokonttorin vuokraa, tarverahoja y. m. varten sekä eräs uusi määräraha, jonka aiheutti laboratorin perustaminen Vanhankaupunkiin. — Määräraha „kunnossapitoa ja korjauksia“ varten, 36,000 markkaa, oli jonkun verran pienempi kuin vuoden 1908 menosäännössä. — Osastoon „Uutisrakennukset“ otettiin Valtuuston toukokuun 12 päivänä tekemän, asianmukaisesti vahvistetun päätöksen mukaan 610,000 markan suuruinen erä uutta Vanhankaupungin pikasuodatinlaitosta varten, sekä 55,000 markan suuruinen erä vielä kahden pikasuodattimen asettamista varten kaupungin sangen nopeasti lisääntyvän vedenkulutuksen tyydyttämiseksi, mikä kulutus sitäpaitsi aiheutti 6,500 markan suuruisen erän ottamisen uutta sähkömoottoripumppua varten. — Määrärahaa „vesijohtoverkon laajennusta ja vesimittarien ostoja“ varten alennettiin sitävastoin 550,400 markasta 428,900 markkaan eli 121,500 markalla. — Otsakkeeseen „Sekalaista“ otettiin pohjavesitutkimusten jatkamista varten 30,000 markkaa, puhelinkeskusaseman laittamista varten Vanhankaupungin laitokseen 1,400 markkaa, työkalujen ostoja varten korotettu 9,000 markan suuruinen määrä-

Vesijohto.

raha sekä juottoallasta varten Hietalahden satamaan 1,200 markkaa, jonka vuoksi mainittujen määrärahojen loppusumma nousi 8,600 markasta 43,600 markkaan eli 35,000 markalla.

Kauppahallit.

Kauppahallien menot otettiin menosääntöön samanmääräisinä kuin edellisen vuoden menosäännössä, paitsi että määräraha Hietalahdentorin kauppahallin puhtaanapitoa varten korotettiin 600 markasta 900 markkaan ja Kasarmintorin kauppahallin 400 markasta 800 markkaan. Pääluokan loppusumma oli 21,920 markkaa; vuoden 1908 menosäännössä se oli 21,220 markkaa.

Eläkkeitä ja apurahoja.

Eläkkeensaaajista olivat rahatoimikamarinsihteerinleski Aline Ehrström, raatihuoneenrenki A. G. Löfgren ja kaupunginpalvelija Jonas Ström vuoden kuluessa kuolleet sekä satamakonttorinkirjanpitäjänleski Elise Karolina Hjelt mennyt uuteen avioliittoon, jonka vuoksi heille myönnetyt eläkkeet jäivät pois. Sitävastoin myönnettiin rouva Ehrströmin alaikäiselle pojalle 200 markan suuruinen ja renki Löfgrenin alaikäiselle pojalle 120 markan suuruinen sekä kaupunginpalvelijänleskelle Johanna Strömille 120 markan suuruinen eläke. Huutokauppakasöörinlesken Fredrika Vilhelmina Lindmanin eläke korotettiin 120 markalla eli 360 markkaan. Vuoden kuluessa myönnetyt uudet eläkkeet olivat: tarkastusmiehenleskelle Augusta Meriläiselle 300 markkaa, entiselle ulosottoapulaiselle Gustaf Nordmanille 1,200 markkaa, varastonhoitajanleskelle Katarina Kristina Åhlgvistille 300 markkaa, entiselle amanuenssille Victorine Sundvallille 400 markkaa, varastonhoitajanleskelle Aurora Matilda Heinolalle ja hänen alaikäisille lapsillensa 450 markkaa, kirvesmies Johan Ävistille 400 markkaa, kaasutehtaantyömiehille David Ellenbergille ja Jakob Wänthärille kummallekin 400 markkaa, sairaanhoitajattarille Edla Ahtikoskelle 600 markkaa ja Elin Hjorthille 300 markkaa, entiselle Raatihuoneenarkiston aktuaarille asessorinleski I. Öhrnbergille 2,000 markkaa sekä kansakoulunopettajatar Anna Nystedtille 375 markkaa.

Sekalaiset menot.

Viereisen pääluokan kohdalle ei otettu mitään uusia eriä. Sitävastoin korotettiin useita aikaisempia määrärahaeriä. Siten lisättiin määräraha kaupungin tilien tarkastamista varten 2,000 markalla eli 6,100 markaksi, määräraha valaistusta varten 1,000 markalla eli 9,000 markaksi, määräraha kustannuksiksi Gumtähdestä, Meilansista, Greijuksesta, Äggelbyn kartanosta ja Böhlestä 3,000 markalla eli 7,000 markaksi, määräraha vahingonkorvauksiksi työmiehille ruumiinvammasta lähes 500 markalla eli 1,515 markaksi 60 penniksi, määräraha telefonimaksuja varten 1,000 markalla eli 5,500 markaksi sekä määräraha huoneiston vuokraamiseksi talosta n:o 16

Aleksanterinkadun varrella 2,000 markalla eli 4,000 markaksi. Kokemuksen nojalla havaittiin vihdoin tarpeelliseksi taksoitettujen varojen ja muiden tulojen lyhentämistä ja takaisin maksamista varten ottaa korotettu 75,000 markan suuruinen erä; vuoden 1908 vuosirahansäännössä oli vastaava määrä 60,000 markkaa. Useissa määrärahaerissä oli toiselta puolin vähennyksiä. Määräraha elektroteknillisiä tarkastuksia varten alennettiin 1,000 markasta 500 markkaan, Turholman kansanpuiston määräraha 2,400 markasta 1,400 markkaan, talonisännöitsijän palkkio 1,800 markasta 1,200 markkaan sekä määräraha kaupungin talojen kalustoa, korjauksia ja täydennyksiä varten 10,000 markasta 8,000 markkaan. Mainitusta pääluokasta jäivät vihdoin kokonaan pois määrärahat rakennustentarkastajaa ja avustavaa rakennustentarkastajaa varten yhteensä 10,400 markan suuruisina, määräraha jäähuomioita varten 600 markan suuruisena, avustus Skärgårdsfiskarens andelslag m. b. t. osuuskunnalle 2,000 markan suuruisena sekä määräraha koiraveroa koskevan asetuksen noudattamisen valvontaa varten 1,000 markan suuruisena.

Määräraha „Arvaamattomiin tarpeisiin Kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan“, vaikkapa tavallisesti olikin melkoisesti ylitetty, säilytettiin saman suuruisena kuin 1908 vuoden menosäännössä eli 200,000 markan suuruisena.

Budgetin tulopuolesta huomautettakoon seuraavaa:

Edelliseltä vuodelta jäävä käytettävissä oleva säästö laskettiin Kaupunginvaltuuston säästölaskelmien laatimista varten vahvistamien perusteiden mukaan. Vuoden lopussa laskettu ylijäämä täytyi kuitenkin katsoa sidotuksi, jonka tähden mitään käytettävissä olevaa säästöä ei voitu budgettiin ottaa.

Viereiseen pääluokkaan otettiin vesijohtolainoobligatsioonien korko 300 markkaa pienempänä kuin vuoden 1908 tulosäännössä eli 13,700 markaksi. Korko tontinlunastuksista laskettiin, siihen nähden että tontinlunastukset vuoden kuluessa olivat melkoisesti alentuneet ja kaupungin hallussa olevien maksamattomista kauppahinnoista annettujen velkakirjain määrä sen sijaan suuresti kasvanut, ainapa 450,000 markaksi; vuoden 1908 tulosäännössä vastaava luku oli 250,000 markkaa. Korot lahjoitetuista rahastoista, joiden korot tulevat kaupungille, merkittiin 18,000 markan suuruisiksi, aikaisemmin 13,500 markkaa, ja korko valaistuslaitoksen ennakkomaksuista 15,000 markaksi, aikaisemmin 14,000 markkaa. Sitävastoin alennettiin tuloerä „Erinäisiä korkoja ja osinkoja“, joka vuoden 1908 tulosääntöön oli otettu 50,000 markan suuruisena, 15,000 markkaan.

Tulot.

Käytettävissä
oleva säästö.

Korot.

- Tontinlunastukset. Pääluokan II, Tontinlunastukset, tulot laskettiin vuoden tontinlunastusten antamien tulosten perusteella melkoisesti pienemmiksi kuin vuoden 1908 tulosäännössä eli 650,000 markaksi; viimemainitun vuoden tulosäännössä ne olivat 800,000 markkaa.
- Kaupungin kiinteä omaisuus. Viereisen pääluokan kohdalle otettiin erä „Vuokria rakennuksista ja tiloista“ 165,000 markan suuruisena eli 9,000 markkaa pienempänä kuin vuonna 1908. Myöskin toreilla olevien myyntipaikkojen vuokrien odotettiin vähenevän 33,000 markasta 31,000 markkaan eli 2,000 markalla. Samoin oli laita „erinäisten vuokrien“, jotka, koska kaupungin talot P. Robertin ja Kasarminkatujen varrella oli purettu eikä niistä siis mitään vuokraa voitu odottaa, laskettiin 5,000 markkaa pienemmiksi kuin vuonna 1908 eli 11,000 markaksi. Nousevan laskettiin sitävastoin tuloerän „Vuokraa poliisin virkahuoneista ja talleista“ 37,600 markasta 42,975 markkaan eli 5,375 markalla, kalavedenmaksujen 1,400 markasta 1,500 markkaan eli 100 markalla ynnä myöskin „satunnaisten ja kenttien vuokrien“ 30,000 markasta 50,000 markkaan eli 20,000 markalla. — Osastossa „Kaupungin maatilat“ laskettiin 15,850 markan suuruinen lisäys eli 150 markasta 16,000 markkaan, sen johdosta että Äggelbyn kartano ja Böhlen tila vuonna 1909 tulisivat siirtymään kaupungin haltuun.
- Tonttiverot. Tulo pääluokasta IV, Tonttivero, merkittiin 3,700 markaksi eli 200 markkaa suuremmaksi kuin vuoden 1908 tulosäännössä.
- Tuloa tuottavat oikeudet. Pääluokkaan V, Tuloa tuottavat oikeudet, joka päättyi 1,327,200 markkaan, tehtiin ainoastaan vähäisiä muutoksia. Tulo makasiinivuokrasta laskettiin 1,000 markkaa suuremmaksi kuin vuonna 1908 eli 7,500 markaksi. Suurin lisäys tuli erään „Satamamaksut“, jota korotettiin 15,000 markalla eli 235,000 markkaan. Erää „Ulkomaalaisten maksut ruokatavaroitten myynnistä aluksesta“ korotettiin 400 markalla eli 2,400 markkaan, nostoranmaksuja 500 markalla eli 1,000 markkaan ja biljardimaksuja 200 markalla eli 600 markkaan. Sitävastoin odotettiin tuulaakin Helsinkiin meritse tulevista tavaroista vähenevän 2,000 markalla eli 6,000 markkaan ja siltamaksujen 1,000 markalla eli 8,000 markkaan.
- Sekalaiset tulot. Pääluokkaan VI, Sekalaiset tulot, tehtiin alla olevat poikkeukset vuoden 1908 tulosäännöstä. Tuloerää sairaanhoidosta Marian sairaalassa korotettiin 8,000 markalla eli 24,000 markkaan, kun sitävastoin vastaava Humaliston sairaalan tuloerä, jonka sairaalan toiminta vuonna 1909 tulisi lakkaamaan, vähennettiin 2,000 markalla eli 1,000 markaksi. Tulo desinfioimisista kodeissa otettiin 3,000 markaksi eli lisättynä 1,800 markalla. Sitävastoin laskettiin tulo vaivashoitolaisten töistä 300 markkaa pienem-

mäksi kuin vuoden 1908 tulosäännössä eli ainoastaan 200 markaksi, tulo Työlaitoksesta 5,000 markkaa pienemmäksi eli 10,000 markaksi ja samoin maantuotteista Työ- ja vaivaistalosta 1,000 markkaa pienemmäksi eli 2,000 markaksi. Tulo ammattikoulujen oppilaiden myydyistä teoksista korotettiin sitävastoin 400 markasta 3,400 markkaan, korvaus turvakodeissa hoidetuista lapsista 1,000 markasta 1,500 markkaan, maksut kirjalainoista 8,500 markasta 10,000 markkaan sekä tulot Työnvälitystoimistosta 300 markasta 400 markkaan ja tulot kaupungin Laboratoorista terveydellisiä tutkimuksia varten 2,200 markasta 2,500 markkaan. Aivan uusi oli tuloerä „Vuokria kunnan työväenasunnoista“, joka laskettiin 34,600 markaksi. Lopuksi merkittiin Majoituslautakunnan toimittaman laskelman mukaan korvaus kaupungin majoituskustannuksista 361,960 markaksi, joka määrä tariffin mukaan olisi kruunun varoista suoritettava kaupunginkassaan.

Kansakoulujen valtioapu budgettivuonna 1909 arvioitiin 310,800 markaksi 241,300 markkaa vastaan vuoden 1908 tulosäännössä ja laskettiin korvausmäärä kansakouluhuoneistoista 6 % mukaan niille pannusta arvosta eikä 5 % mukaan, kuten aikaisemmin oli tehty. Kasvatustalosten valtioapu merkittiin 4,900 markkaa suuremmaksi kuin vuonna 1908 eli 11,900 markaksi. Korvaus katuvalaistuksesta lisättiin 30 markalla eli 15,200 markaksi ja valtioapu Valmistavalle poikain ammattikoululle 400 markalla eli 23,850 markaksi. Kaupungin osuus paloviinaverosta lopuksi merkittiin 17,000 markan suuruiseksi; vuoden 1908 budjetissa se oli 15,000 markkaa.

Kaikki viereisen pääluokan tuloerät merkittiin Vesijohtokonttorin ehdotuksen mukaisesti. Täten korotettiin tuloeria „Vedenmyymisestä“ 50,000 markalla eli 700,000 markkaan ja „Vesimittarien vuokria“ 2,000 markalla eli 32,000 markkaan.

Kaasulaitoksen käytettävissä oleva voitto merkittiin 200,000 markaksi. Sanotun voiton, joka vuoden 1908 tulosäännössä oli 79,350 markan suuruisena, oli Valaistuslaitoksen hallitus laskenut 150,275 markaksi, mutta erinäisten budgettivaliokunnan esittämien asianhaaran perustuksella katsottiin ensin mainitun loppusumman olevan otettavan tulosääntöön.

Viereisessä pääluokassa korotettiin erä „Talonmistajain maksut“, koska liittyminen puhtaanapitolaitokseen melkoisesti oli lisääntynyt, 68,000 markasta 92,000 markkaan. Sitävastoin merkittiin „tulo myydyistä lannasta“ ainoastaan 10,000 markaksi; vuoden 1908 budjetissa se oli 20,000 markkaa.

Sen perustuksella, mitä aikaisemmin oli vahvistettu vuoden 1902 obligatsioonilainan käyttämiseen nähden, otettiin viereiseen pääluokkaan tulona 175,750 markkaa kunnan työväenasuntojen rakentamista varten

Valtioavut.

Vesijohto.

Valaistuslaitos.

Puhtaanapito-
laitos.

Lainat.

Leppäsuolle ja Kallioon, laiturirakennuksia varten 200,000 markkaa sekä uuden sähkötehtaan rakentamista varten 300,725 markkaa 24 penniä. Otsakkeeseen „Kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle otettuja lainoja“ otettiin Makasiininrannan tavaravajan korottamista varten 200,000 markkaa sekä otsakkeeseen „Kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otettuja lainoja“ uutta työ- ja vaivaistaloa varten 500,000 markkaa, uutta kaasutehdasta varten 2,500,000 markkaa, kaasulaitoksen kehäjohtoa varten 494,000 markkaa, Äggelbyn kartanon ostoa varten 143,000 markkaa sekä vesijohdon laajentamista varten 1,100,400 markkaa.

Taksoitus.

Vahvistetun meno- ja tuloarvion perusteella päätti Kaupunginvaltuusto, että vuonna 1909 kunnan veronalaisilta jäseniltä taksoitettava määrä vahvistettaisiin 3,473,897 markaksi 14 penniksi.

C. Muut asiat.

Ratkaisemat-
omat asiat.

Tarkasteltaessa Kaupunginvaltuuston diaariin merkittyjen, joulukuun 31 päivänä 1907 ratkaisemattomien asioiden painettua luetteloa ¹⁾ päätti ²⁾ Valtuusto jättää Valmistusvaliokunnalle toimeksi ehdotuksen antamisen toimenpiteiksi, joihin luetteloon merkittyjen asioiden johdosta olisi ryhdyttävä.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ³⁾ Valtuusto sittemmin:

osottaa luetteloon maaliskuun 2 päivänä 1891 ja toukokuun 8 päivänä 1893 tulleiksi merkittyjen asioiden johdosta kirjelmää asianomaisille valiokunnille pyytäen lausuntoja siitä, mitä niiden johdosta olisi tehtävä;

poistaa diaarista marraskuun 18 päivänä 1895 ja syyskuun 5 päivänä 1898 tulleet asiat ja jättää ne riippuviksi uudesta alotteesta; sekä

jättää samoin pois diaarista joulukuun 12 ja 30 päivinä 1904 tulleiksi merkityt asiat.

Lausunto virka-
lomasta
Maistraatin
puheenjohta-
jalle ja jäsenille.

Kirjelmässä tammikuun 22 päivältä oli Maistraatti, jonka puheenjohtaja ja jäsenet K. Senaatin päätöksen mukaisesti toukokuun 18 päivältä 1906 olivat nauttineet yhden kuukauden kesälomaa, ollen velvoitetut puolestaan asettamaan ja palkkaamaan sijaiset, ilmoittanut että Maistraatilla oli aikomus asianomaiseen paikkaan tehdä esitys siitä, että sanottu virkaloma, samaten kuin Raastuvanoikeudessa oli laita, pitennettäisiin kahdeksi kuukaudeksi, jonka johdosta Maistraatti anoi Kaupunginvaltuuston lausuntoa.

¹⁾ Valt. pain. asiak. n:o 1. — ²⁾ Valt. pöytäk. 10 p. maalisk., 19 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. 14 p. huhtik., 20 §.